

Európska
komisia

SPRÁVA O STAVE ÚNIE

2022

VON DER LEYENOVEJ KOMISIE

#SOTEU

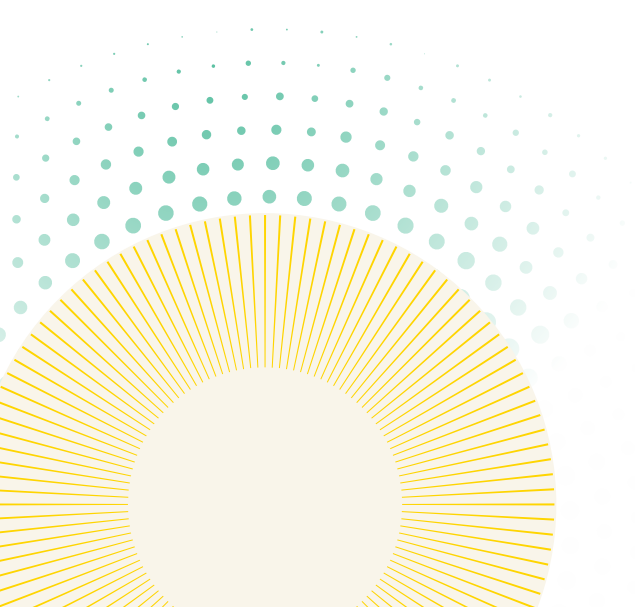
SK

Predseda či predsedníčka Európskej komisie každý rok v septembri vystúpi v Európskom parlamente so správou o stave Únie, v ktorej hodnotí výsledky dosiahnuté v uplynulom roku a predstavuje priority na budúci rok. V príhovore zároveň načrtáva, ako bude Európska komisia riešiť najpálčivejšie výzvy, ktorým čelí Európska únia. Po prejave nasleduje rozprava v pléne. Prejav o stave Únie je východiskovým bodom dialógu s Európskym parlamentom a Radou na prípravu pracovného programu Komisie na nasledujúci rok.

Správa o stave Únie, zakotvená v Lisabonskej zmluve, je stanovená v Rámcovej dohode o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou z roku 2010. Podľa tejto rámcovej dohody má predseda Komisie povinnosť zaslať predsedovi Európskeho parlamentu a predsedníctvu Rady vyhlásenie o zámere, v ktorom podrobne opíše opatrenia, ktoré Európska komisia zamýšľa prijať v podobe právnych predpisov a iných iniciatív do konca nasledujúceho roka.

Predseda Európskej komisie Ursula von der Leyenová predniesla svoju tretiu správu o stave Únie 14. septembra 2022.

Všetky materiály sú k dispozícii na webovej stránke state-of-the-union.ec.europa.eu.

OBSAH

ADDRESS.....	4
--------------	---

VYHLÁSENIE O ZÁMERE PREDSEDNÍČKE ROBERTE METSOLOVEJ A PREDSEDOVI VLÁDY PETROVI FIALOVI.....	30
---	----

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY.....	35
--------------------------	----

1. EURÓPANIA DRŽIA S UKRAJINOU V BOJI ZA DEMOKRACIU A MIER.....	38
--	----

2. PREKONANIE PANDÉMIE SOLIDARITOU A VEDOU.....	50
---	----

3. V POPREDÍ ZELENEJ, DIGITÁLNEJ A SPRAVODLIVEJ TRANSFROMÁCIE.....	56
---	----

4. PILIERE EURÓPSKEJ DEMOKRACIE.....	69
--------------------------------------	----

CHRONOLOGICKÝ PREHĽAD.....	79
----------------------------	----

PREJAV

**SPRÁVA
O STAVE
ÚNIE
2022**

ÚNIA, KTOREJ SILA TKVIE V JEDNOTE

ÚVOD

Vážená pani predsedníčka,
vážené poslankyne, vážení poslanci,
milí Európania,

ešte nikdy v histórii sa nestalo, aby Parlament diskutoval o stave našej Únie v časoch, keď na európskej pôde zúri vojna.

Všetci si dobre pamätáme to osudné ráno koncom februára.

Európania v celej Únii sa vtedy prebudili zdesení tým, čoho boli svedkom. Otrasení opätovným a nemilosrdným návratom zla. Vydesení správami o kvíliacich sirénach a hrubou brutalitou vojny.

Od tej chvíle sa však celý kontinent zomkol vo vzájomnej solidarite.

Na hraničných priechodoch, na ktorých utečenci našli útočisko. V našich uliciach, ktoré zaplavili ukrajinské vlajky. V školských triedach, kde si ukrajinské deti našli nových priateľov.

V tom momente sa Európania ani neskryli, ani nezaváhali.

Našli odvahu urobiť správnu vec.

A od tej chvíle sa naša Únia ako celok zhostila úlohy, ktorá jej pripadla.

Naša reakcia
bola **jednotná,**
rozhodná
a okamžitá hneď
po tom, ako ruské
jednotky prekročili
hranice Ukrajiny.

Keď pred pätnástimi rokmi udrela finančná kríza, trvalo nám niekoľko rokov, kým sme našli trvalé riešenia.

O desať rokov neskôr, keď nás zasiahla globálna pandémia, nám to trvalo len niekoľko týždňov.

No tento rok bola naša reakcia jednotná, rozhodná a okamžitá hneď po tom, ako ruské jednotky prekročili hranice Ukrajiny.

A na to by sme mali byť hrdí.

Opäť sa raz ukázala vnútorná sila Európy.

Všetku túto silu budeme ešte potrebovať. Nasledujúce mesiace nebudú ľahké. Či už ide o rodiny, ktoré ledva vyžijú od výplaty k výplate, alebo podniky, ktoré musia robiť neľahké rozhodnutia o svojej budúcnosti.

Povedzme to na rovinu: v hre je veľmi veľa. Nielen pre Ukrajinu, ale aj pre celú Európu a celý svet.

A budú to na nás skúšať. Budú to na nás skúšať tí, ktorí chcú zneužiť každý jeden rozkol medzi nami.

Nejde tu len o vojnu, ktorú Rusko rozpútalo proti Ukrajine.

Je to vojna o naše energie, vojna o naše hospodárstvo, vojna o naše hodnoty a vojna o našu budúcnosť.

Stoja tu proti sebe autokracia a demokracia.

A ja tu dnes pred vami stojím s presvedčením, že ak budeme odvážni a solidárni, Putin prehrá a Európa zvíťazí.

**v dnešnom svete
sa synonymom
odvahy stala
Ukrajina.**

ODVAHA STÁŤ BOK PO BOKU S NAŠIMI HRDINAMI

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

v dnešnom svete sa synonymom odvahy stala Ukrajina.

Odvaha má tvár – je to tvár ukrajinských mužov a žien, ktorí sa postavili ruskej agresii.

Spomínam si na jeden konkrétny moment v prvých týždňoch invázie. Keď prvá dáma Ukrajiny Olena Zelenská zhromaždila rodičov ukrajinských detí, ktoré o život pripravil agresor.

Stovky rodín, pre ktoré sa vojna nikdy neskončí a pre ktoré život už nikdy nebude taký, aký bol predtým.

Boli sme svedkami toho, ako prvá dáma vedie tichý zástup žiaľom zlomených matiek a otcov, ktorí vešajú drobné zvonce na stromy, jeden za každé padlé dieťa.

Zvonce, ktoré budú odteraz naveky vekov znieť vo vetre, tak ako nevinné obete tejto vojny budú odteraz naveky žiť v našej pamäti.

A dnes je tu s nami!

Drahá Olena, postaviť sa Putinovej krutosti si vyžadovalo nesmiernu odvahu.

No vy ste tú odvahu preukázali.

A povstal národ hrdinov.

Ukrajina je dnes silná, pretože celá krajina bojuje o každú ulicu, o každý dom.

Ukrajina je silná, pretože ľudia ako váš manžel, prezident Zelenský, zostali v Kyjeve, aby viedli odpor – spolu s vami a vašimi deťmi, vážená prvá dáma.

Dali ste *odvahu* celému národu. A v posledných dňoch sme videli, že táto odvaha sa Ukrajincom vyplátila.

Dali ste svojmu ľudu *hlas* na celosvetovej scéne.

A nám všetkým ste dali *nádej*.

Preto vám a všetkým Ukrajincom chceme dnes poďakovať.

Sláva krajine európskych hrdinov. *Slava Ukraini!*

Solidarita Európy s Ukrajinou zostáva neotrasiteľná.

Od prvého dňa Európa stojí na strane Ukrajiny. Poskytovaním zbraní. Poskytovaním financií. Prijímaním utečencov. A zavedením najprísnejších sankcií, aké svet kedy videl.

Finančný sektor Ruska melie z posledného. Tri štvrtiny ruského bankového sektora sme odstrihli od medzinárodných trhov.

Krajinu opustilo takmer tisíc medzinárodných spoločností.

Výroba automobilov sa v porovnaní s minulým rokom prepadla o tri štvrtiny. Lietadlá Aeroflotu prestávajú lietať, pretože nemajú

**—
Solidarita
Európy
s Ukrajinou
zostáva
neotrasiteľná.**

náhradné diely. Ruská armáda vyberá čipy z umývačiek riadu a chladničiek, aby mohla opraviť svoje vojenské zariadenia, pretože jej došli polovodiče. Ruský priemysel je v troskách.

Práve rozhodnutím Kremľa sa ruské hospodárstvo ocitlo na ceste do záhuby.

Je to cena za Putinovo vraždenie a pustošenie.

Chcem však, aby bolo jasné, že sankcie rušiť nehodláme.

—
Podporovať
nehodláme
len finančnými
prostriedkami,
ale aj
**posilňovaním
postavenia
Ukrajiny**, aby
čo najlepšie
využila svoj
potenciál.

Nastal čas, aby sme prejavili rozhodnosť, nie ústupky.

To isté platí pre našu finančnú podporu Ukrajine.

Tím Európa doteraz poskytol finančnú pomoc vo výške viac než 19 miliárd eur.

Do toho ešte nie je započítaná naša vojenská podpora.

V tejto pomoci hodláme pokračovať dlhodobo.

Obnova Ukrajiny si bude vyžadovať obrovské zdroje. V dôsledku ruských útokov bolo napríklad poškodených alebo zničených viac než 70 škôl.

Pol milióna ukrajinských detí začalo školský rok v Európskej únii. Mnohé ďalšie, ktoré zostali na Ukrajine, však jednoducho nemajú kam do školy ísť.

Dnes teda oznamujem, že budeme spolupracovať s prvou dámou, aby sme podporili obnovu poškodených ukrajinských škôl. A presne preto poskytneme 100 miliónov eur. Pretože

budúcnosť Ukrajiny sa začína v jej školách.

Podporovať nehodláme len finančnými prostriedkami, ale aj posilňovaním postavenia Ukrajiny, aby čo najlepšie využila svoj potenciál.

Ukrajina je už teraz nádejným technologickým centrom a domovom mnohých mladých inovatívnych spoločností.

Chcem preto, aby sme zmobilizovali plnú silu nášho jednotného trhu a pomohli tak urýchliť rast a vytvoriť príležitosti.

V marci sme Ukrajinu úspešne pripojili k našej elektrizačnej sústave. Tento krok bol pôvodne naplánovaný až na rok 2024. No my sme to dokázali do dvoch týždňov. Dnes Ukrajina vyváža elektrickú energiu k nám. Chcem výrazne rozšíriť tento vzájomne prospešný obchod.

Dovozné clá na ukrajinský vývoz do EÚ sme už pozastavili.

Ukrajinu začleníme do nášho európskeho priestoru bezplatného roamingu.

—
Ukrajinu
začleníme
do nášho
európskeho
priestoru
bezplatného
roamingu.

Naše koridory solidarity zaznamenali veľký úspech.

A na základe všetkých spomínaných aspektov bude Komisia s Ukrajinou spolupracovať na zabezpečení bezproblémového prístupu na jednotný trh. A to platí aj naopak.

Náš jednotný trh je jedným z najväčších úspechov Európy. Teraz nastal čas podeliť sa o tento úspech aj s našimi ukrajinskými priateľmi.

Práve preto sa dnes chystám do Kyjeva, aby som to podrobne prediskutovala s prezidentom Zelenským.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

jedným z ponaučení z tejto vojny je, že sme mali počúvať tých, ktorí Putina poznajú.

Počúvať Annu Politkovskú a všetkých ruských novinárov, ktorí odhalili zločiny a zaplatili za to tú najvyššiu cenu.

Počúvať našich priateľov na Ukrajine, v Moldavsku a Gruzínsku a počúvať opozíciu v Bielorusku.

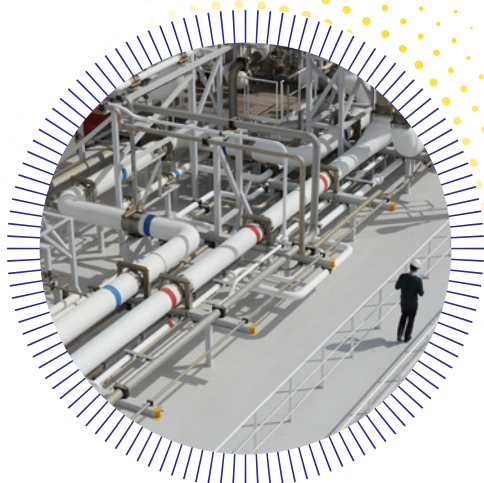
A mali sme načúvať aj hlasom v rámci našej Únie – v Poľsku, v Pobaltí a v celej strednej a východnej Európe.

Už roky nám hovoria, že Putin sa nezastaví.

A podľa toho aj konali.

Naši priatelia v Pobaltí tvrdo pracovali, aby ukončili svoju závislosť od Ruska. Investovali do energie z obnoviteľných zdrojov, do terminálov LNG a do prepojovacích vedení.

Stojí to veľa. No závislosť od ruských fosílnych palív má oveľa vyššiu cenu.

Tejto závislosti sa musí zbaviť celá Európa.

Preto sme sa dohodli na spoločnom skladovaní. Aktuálne sme na úrovni 84 %, čím prekračujeme náš cieľ.

Bohužiaľ to však nebude stačiť.

Svoje dodávky sme diverzifikovali preč z Ruska a smerom k spoľahlivým dodávateľom. Tými sú USA, Nórsko, Alžírsko a ďalšie krajiny.

V minulom roku predstavoval ruský plyn 40 % plynu dovezeného do EÚ. V súčasnosti ide o 9 % plynu dodávaného plynovodmi.

Fotografia zachytáva muža hľadajúceho domácnosť

Rusko však naďalej aktívne manipuluje s naším trhom s energiou. Radšej plyn spália, ako by nám ho dodali. Takýto trh už nie je funkčný.

Navyše sa prejavuje aj klimatická kríza, ktorá výrazne zvyšuje naše účty. Vlny horúčav zvyšujú dopyt po elektrickej energii. Suchá odstavili vodné a jadrové elektrárne.

V dôsledku toho ceny plynu oproti obdobiu pred pandémie vzrástli viac než desaťnásobne.

Milióny podnikov a domácností zrazu zažívajú úzkostný pocit neistoty, či dokážu situáciu naďalej finančne zvládnuť.

Európania však odvážne čelia aj tejto situácii.

Pracovníci v továrňach na výrobu keramiky v strednom Taliansku sa rozhodli presunúť si zmeny na skoršie ranné hodiny, aby mohli využívať lacnejšie energie.

Len si skúste predstaviť tých spomedzi nich, ktorí sú rodičmi, ako musia skoro ráno opustiť domov, keď deti ešte stále spia, a to kvôli vojne, ktorú nechceli.

Je to len jeden z milióna príkladov, ako sa Európania prispôbujú tejto novej realite.

—
V minulom roku predstavoval ruský plyn 40 % plynu dovezeného do EÚ. V súčasnosti ide o **9 %** plynu dodávaného plynovodmi.

Chcem, aby sa naša Únia nechala inšpirovať svojimi občanmi. Ak znížime dopyt v čase špičkového odberu, zásoby nám vystačia dlhšie a ceny sa znížia.

Preto predkladáme členským štátom opatrenia na zníženie ich celkovej spotreby elektrickej energie.

Je však potrebná cielenejšia podpora.

Pre odvetvia ako výroba skla, ktoré musí vypínať pece. Alebo pre rodičov-samoživiteľov, ktorí sú nútení platiť jeden zdrvivujúci účet za druhým.

Milióny Európanov potrebujú pomoc.

Vytvárajúca ženská členské štáty EÚ už investovali miliardy eur na pomoc zraniteľným domácnostiam.
cich na účty za

Vieme však, že to nebude stačiť.

Členským štátom predkladáme opatrenia na zníženie ich celkovej spotreby elektrickej energie.

Preto navrhujeme zastropovať príjmy spoločností, ktoré vyrábajú elektrickú energiu za nízke náklady.

Tieto spoločnosti vytvárajú zisky, s ktorými nikdy nepočítali, o ktorých sa im dokonca nikdy ani len nesnívalo.

V našom sociálnom trhovom hospodárstve sú zisky dobré.

No v dnešných časoch nie je správne nadmerne a rekordne profitovať z vojny na úkor spotrebiteľov.

V týchto časoch sa zisky musia deliť a nasmerovať k tým, ktorí ich najviac potrebujú.

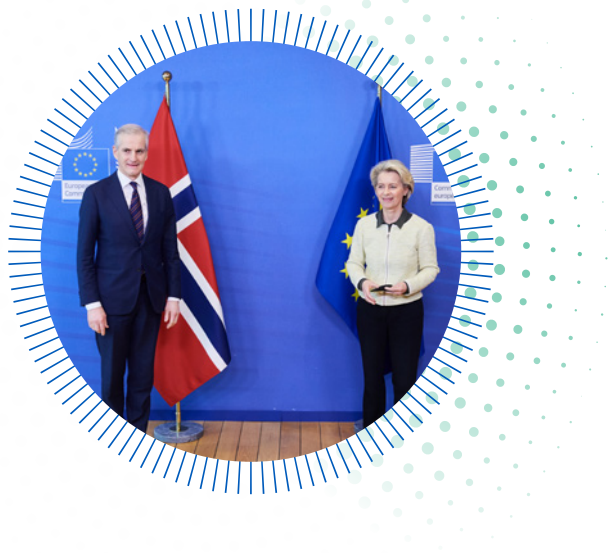
Vďaka nášmu návrhu získame viac než 140 miliárd eur, ktoré členským štátom pomôžu priamo zmierniť dôsledky ťažkej situácie.

A keďže sa nachádzame uprostred krízy fosílnych palív, má aj odvetvie fosílnych palív osobitnú povinnosť.

Najväčšie ropné, plynárenské a uhoľné spoločnosti takisto dosahujú obrovské zisky. Aj ony teda musia zaplatiť spravodlivý diel – musia poskytnúť krízový príspevok.

V prípade všetkých opatrení, na ktorých práve pracujeme – vrátane diskusie o zastropovaní cien –, ide o opatrenia núdzové a dočasné.

Musíme vyvinúť ďalšie úsilie, aby sme dosiahli zníženie cien plynu.

Musíme si zaistiť bezpečnosť dodávok a zároveň zabezpečiť našu globálnu konkurencieschopnosť.

Preto spolu s členskými štátmi vypracujeme súbor opatrení, v ktorých zohľadníme osobitný charakter nášho vzťahu s dodávateľmi – od nespoľahlivých dodávateľov, ako je Rusko, až po spoľahlivých priateľov, ako je Nórsko.

—
Musíme odstrániť dominantný vplyv, ktorý má plyn na ceny elektrickej energie.

S predsedom vlády Størem som sa dohodla na zriadení osobitnej skupiny. Tímy už začali pracovať.

Na programe je však aj ďalší dôležitý bod. Náš trh s plynom sa dnes dramaticky zmenil: prechádzame od plynu dodávaného plynovodmi na zvýšené dodávky skvapalneného zemného plynu.

No referenčná hodnota TTF, používaná na plynárenskom trhu, sa zatiaľ nezmenila.

Práve preto sa bude Komisia usilovať o zavedenie reprezentatívnejšej referenčnej hodnoty.

Zároveň vieme, že energetické spoločnosti čelia vážnym problémom s likviditou na trhoch s termínovanými zmluvami na dodávku elektrickej energie, čo ohrozuje fungovanie nášho energetického systému.

Budeme spolupracovať s regulačnými orgánmi trhu na tom, aby sme tieto problémy zmiernili, a to tak, že zmeníme pravidlá týkajúce sa kolaterálu a prijmeme opatrenia na obmedzenie kolísania cien v rámci dňa.

V októbri zmeníme dočasný rámec štátnej pomoci s cieľom umožniť poskytovanie štátnych záruk a zároveň zachovať rovnaké podmienky.

Všetko sú to len prvé kroky. No súbežne s tým, ako sa snažíme vyriešiť túto bezprostrednú krízu, musíme hľadiť aj do budúcnosti.

Súčasná nastavenie trhu s elektrickou energiou – založené na prednostnom poradí dodávok – už pre spotrebiteľov nie je výhodné.

Mali by mať možnosť využívať výhody nízkonákladovej energie z obnoviteľných zdrojov.

Musíme teda odstrániť dominantný vplyv, ktorý má plyn na ceny elektrickej energie. Preto musíme pristúpiť k rozsiahlej a komplexnej reforme trhu s elektrickou energiou.

A tu sa dostávam k dôležitému bodu. Pred 50 rokmi – v 70. rokoch 20. storočia – svet čelil inej kríze fosílnych palív.

Niektorí z nás si pamätajú víkendy bez áut, aby sa ušetrila energia. *Nadalej sme však išli tou istou cestou.*

Nezbavili sme sa závislosti od ropy. A čo je ešte horšie, fosílna palivá sme dokonca výrazne dotovali.

Bola to chyba – a to nielen pre klímu, ale aj pre naše verejné financie a našu nezávislosť. *Dodnes za to platíme daň.*

Len niekoľko vizionárov pochopilo, že skutočným problémom sú samotné fosílna palivá, nielen ich cena.

Vodík môže
pre Európu
znamenat'
zásadný obrat.

Jednými z nich boli naši dánski priatelia.

Keď prišla ropná kríza, Dánsko začalo výrazne investovať do využívania veternej energie.

Položili tak základy svojej celosvetovej dominancie v tomto odvetví a vytvorili desaťtisíce nových pracovných miest.

Presne tak sa to robí!

Nielen rýchle záplaty, ale zmena samotnej paradigmy, výrazný krok do budúcnosti.

AKO UDRŽAŤ VYTÝČENÝ SMER A PRIPRAVIŤ SA NA BUDÚCNOSŤ

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

dobrou správou je, že táto nevyhnutná premena sa už začala.

Prebieha v Severnom a v Baltskom mori, kde naše členské štáty vo veľkom investovali do výroby veternej energie na mori.

Prebieha na Sicílii, kde bude najväčšia továreň na výrobu solárnych panelov v Európe onedlho vyrábať ich najnovšiu generáciu.

A prebieha aj v severnom Nemecku, kde už regionálne vlaky poháňa čistý vodík.

A práve vodík môže pre Európu znamenat' zásadný obrat.

Z úzko špecializovaného trhu s vodíkom sa musí stať trh masový.

V pláne REPowerEU sme zdvojnásobili svoj cieľ: do roku 2030 chceme v Európskej únii každý rok vyrábať desať miliónov ton vodíka z obnoviteľných zdrojov.

Aby sa to podarilo, musíme vytvoriť tvorca trhu s vodíkom, ktorý pomôže preklenúť nedostatok investícií a zosúladiť ponuku a dopyt v budúcnosti.

Preto dnes môžem oznámiť, že zriadime novú Európsku vodíkovú banku.

Pomôže garantovať nákup vodíka, ktorý sa bude financovať najmä z Inovačného fondu.

Zriadime novú Európsku vodíkovú banku.

Do budovania budúceho trhu s vodíkom bude môcť investovať tri miliardy eur.

Takto vybudujeme hospodárstvo budúcnosti.

Toto je naša Európska zelená dohoda.

V posledných mesiacoch sme sa všetci presvedčili o tom, aká je Zelená dohoda dôležitá.

Leto 2022 si budeme pamätať. Všetci sme videli vyschnuté rieky, horiace lesy a extrémne horúčavy.

A situácia je ešte oveľa horšia. Alpské ľadovce dosiaľ slúžili ako núdzová zásobáreň vody pre rieky ako Rýn alebo Rhône.

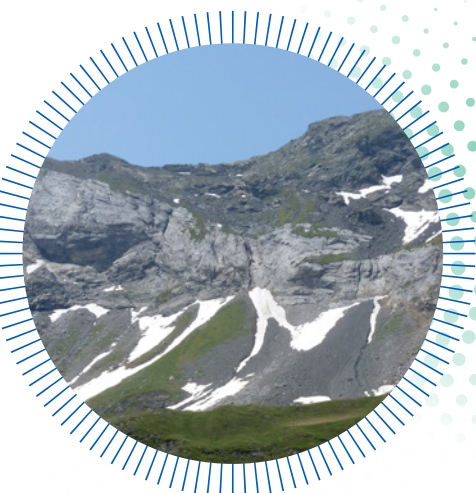
No keďže roztápanie ľadovcov v Európe naberá čoraz rýchlejšie tempo, budúce obdobia sucha pocítíme oveľa viac.

Musíme urobiť všetko preto, aby sme sa adaptovali na zmenu klímy, a pristupovať k prírode ako k nášmu najdôležitejšiemu spojencovi.

Preto sa naša Únia bude na tohtoročnej konferencii OSN o biodiverzite v Montreale usilovať o ambicióznú celosvetovú dohodu o ochrane prírody.

Rovnaký postoj zaujmeme aj na konferencii COP27 v Šarm aš-Šajchu.

Z krátkodobého hľadiska však zároveň musíme byť lepšie pripravení na zmenu klímy.

Žiadna krajina si v boji proti extrémnym prejavom počasia a ich ničivej sile neporadí sama.

Toto leto sme vyslali lietadlá z Grécka, Švédska či Talianska, aby hasili požiare vo Francúzsku a v Nemecku.

—
Na budúci rok
zdvojnásobíme
našu **kapacitu**
v oblasti boja
proti požiarom.

Tieto javy sú však čoraz častejšie a intenzívnejšie, Európa bude preto potrebovať väčšie kapacity.

Preto dnes oznamujem, že na budúci rok zdvojnásobíme našu kapacitu v oblasti boja proti požiarom.

Európska únia doplní svoju letku zakúpením ďalších desiatich ľahkých obojživelných lietadiel a troch helikoptér.

Takto vyzerá európska solidarita v praxi.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

posledné roky ukázali, čo všetko môže Európa dosiahnuť, keď je jednotná.

Po odznení bezprecedentnej pandémie naša hospodárska produkcia v rekordnom čase prekročila predkrízové úrovne.

Kým na začiatku pandémie sme nemali k dispozícii žiadne vakcíny, do dnešného dňa sme pre Európanov a zvyšok sveta zabezpečili už viac než štyri miliardy dávok.

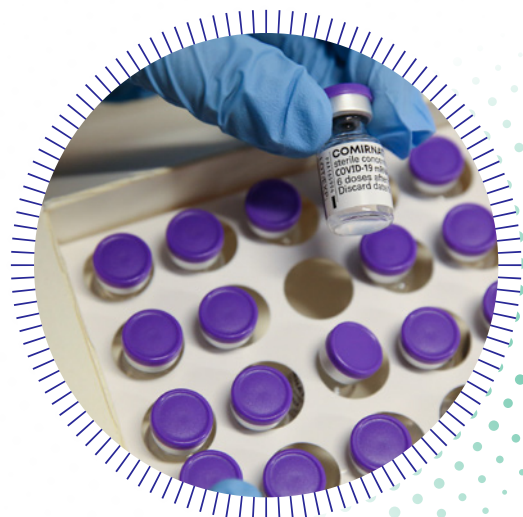
V rekordnom čase sme tiež vytvorili nástroj SURE, aby ľudia neprišli o zamestnanie ani vtedy, keď ich podniky nevyrábajú.

Ocitli sme sa v najhlbšej recesii od druhej svetovej vojny. Dosiahli sme najrýchlejšie oživenie od povojnového hospodárskeho rozmachu.

Podarilo sa to vďaka tomu, že sme sa všetci postavili za spoločný plán obnovy.

NextGenerationEU výrazne prispel k zvýšeniu dôvery v našom hospodárstve.

A jeho cesta sa ešte len začína.

Doteraz bolo členským štátom vyplatených 100 miliárd eur. To znamená, že 700 miliárd eur do našej ekonomiky ešte len pritečie.

NextGenerationEU zaručí neustály tok investícií na udržanie pracovných miest a rastu.

NextGenerationEU
zaručí neustály tok
investícií na udržanie
pracovných miest
a rastu.

Prináša úľavu nášmu
hospodárstvu. Čo je
však najdôležitejšie,
prináša obnovu.

Financujú sa z neho nové veterné turbíny a solárne parky,
vysokorýchlostné vlaky a renovácie na dosiahnutie
energetických úspor.

Nástroj NextGenerationEU sme vytvorili pred takmer dvomi
rokmi, no je presne tým, čo dnes Európa potrebuje.

Držme sa teda plánu.

Dostaňme peniaze do reálnej ekonomiky.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

pre budúcnosť našich detí je dôležité, aby sme investovali do udržateľnosti a zároveň aby sme investovali udržateľne.

Musíme financovať prechod na digitálne a klimaticky neutrálne hospodárstvo.

Musíme si však priznať aj novú realitu vyššieho verejného dlhu.

Potrebujeme fiškálne pravidlá, ktoré umožnia strategické investície a zároveň zabezpečia fiškálnu udržateľnosť.

Pravidlá primerané výzvam tohto desaťročia.

Nové riešenia týkajúce sa správy hospodárskych záležitostí predstavíme v októbri.

Ale dovoľte mi, aby som sa s vami podelila o niekoľko hlavných zásad.

Členské štáty by mali mať vo svojich plánoch znižovania dlhu väčšiu flexibilitu.

Mali by však niesť väčšiu zodpovednosť za plnenie toho, na čom sa dohodneme.

Mali by existovať jednoduchšie pravidlá, ktoré dokážu všetci dodržiavať.

Aby sa vytvoril priestor na strategické investície a finančné trhy získali dôveru, ktorú potrebujú.

Vyberme sa opäť vpred spoločnou cestou.

S väčšou slobodou investovať. Väčšou kontrolou dosiahnutého pokroku.

Väčšou zodpovednosťou členských štátov. A s lepšími výsledkami pre občanov.

Objavme znova ducha Maastrichtu – stabilita a rast musia ísť vždy ruka v ruke.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

v čase, keď sa púšťame na cestu transformácie našej ekonomiky, musíme sa opierať o trvalé hodnoty nášho sociálneho trhového hospodárstva.

Vyjadruje ich prostá myšlienka, že najväčšia sila Európy spočíva v každom z nás.

Naše sociálne trhové hospodárstvo vedie všetkých k tomu, aby vynikali, ale zároveň zohľadňuje našu krehkú ľudskú podstatu.

Odmeňuje výkonnosť a zaručuje ochranu. Otvára príležitosti, ale stanovuje aj hranice.

**Sila nášho
sociálneho
trhového
hospodárstva
bude hnacou silou
zelenej a digitálnej
transformácie.**

A to dnes potrebujeme ešte viac než v minulosti.

Pretože sila nášho sociálneho trhového hospodárstva bude hnacou silou zelenej a digitálnej transformácie.

Potrebujeme priaznivé podnikateľské prostredie, pracovnú silu so správnymi zručnosťami a prístup k surovinám, bez ktorých sa náš priemysel nezaobíde.

Závisí od toho naša budúca konkurencieschopnosť.

Musíme odstrániť prekážky, ktoré stále brzdia naše malé podniky.

Musia byť stredobodom tejto transformácie, pretože sú základným prvkom dlhej histórie európskeho priemyselného majstrovstva.

Svojich zamestnancov vždy kladli na prvé miesto, a to aj v časoch krízy – a najmä vtedy.

Inflácia a neistota však na ne doliehajú obzvlášť ťažko.

Predložíme preto balík pomoci pre malé a stredné podniky.

Jeho súčasťou bude návrh jednotného súboru daňových pravidiel pre podnikanie v Európe, ktorý nazývame BEFIT.

Uľahčí to podnikanie v našej Únii. Menšia byrokracia umožní lepšie využívanie dynamiky kontinentálneho trhu.

A zrevidujeme smernicu o oneskorených platbách – pretože proste nie je spravodlivé, že jeden zo štyroch bankrotov je spôsobený tým, že faktúry nie sú uhradené včas.

Hodíme tak záchranné koleso miliónom rodinných podnikov v ťažkostiach.

Ďalšou výzvou pre európske podniky je nedostatok zamestnancov.

Nezamestnanosť je na historicky najnižšej úrovni.

To je dobrá správa!

Zároveň je však rekordne vysoký počet voľných pracovných pozícií.

Týka sa to vodičov kamiónov, čašníkov aj zamestnancov letísk.

Rovnako aj ošetrovateľov, inžinierok či informatičiek.

Od pracovníkov bez kvalifikácie až po absolventov univerzít – Európa potrebuje všetkých!

Preto musíme oveľa intenzívnejšie investovať do odborného a ďalšieho vzdelávania.

V tomto smere chceme úzko spolupracovať s podnikmi.

—
Musíme
odstrániť
prekážky, ktoré
stále brzdia
naše malé
podniky.

— Navrhujem, aby bol rok 2023 Európskym rokom zručností.

Lebo podniky vedia najlepšie, akých pracovníkov potrebujú – nielen teraz, ale aj do budúcnosti.

My musíme tieto potreby lepšie zosúladiť s kariérnymi cieľmi a želaniami uchádzačov o zamestnanie.

Okrem toho chceme cielenejšie pracovať na prilákaní kvalifikovaných pracovníkov zo zahraničia, ktorí podporia podnikanie a rast v Európe.

Dôležitým prvým krokom je zabezpečiť, aby ich kvalifikácia bola v Európe vo väčšej miere a rýchlejšie uznávaná.

Európa musí zvýšiť svoju atraktivnosť pre ľudí, ktorí majú zručnosti a chcú niečím prispieť.

Preto navrhujem, aby bol rok 2023 Európskym rokom zručností – a predovšetkým ich neustáleho zlepšovania.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

prejdime k tretiemu bodu, ktorému sa chcem v súvislosti s našimi malými a strednými podnikmi a priemyslom venovať.

Či už hovoríme o čipoch vyrobených na mieru pre potreby virtuálnej reality, alebo o batériách k solárnym panelom – pre úspech nášho prechodu na udržateľné a digitálne hospodárstvo má rozhodujúci význam prístup k surovinám.

Lítium a vzácne zeminý budú čoskoro dôležitejšie ako ropa a plyn.

Len náš dopyt po vzácnych zeminách sa do roku 2030 zvýši päťnásobne.

A to je dobré znamenie!

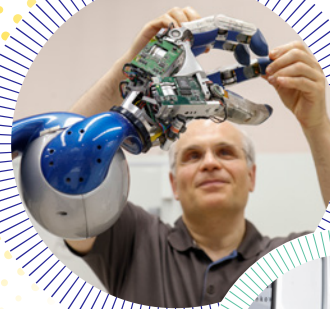
Dokazuje to, akým tempom napreduje naša Európska zelená dohoda.

Problém je len v tom, že takmer celý trh v súčasnosti kontroluje jedna krajina.

Musíme sa vyhnúť tomu, aby sme sa opäť stali závislými – ako sa nám to stalo v prípade ropy a plynu.

Tu vstupuje do hry naša obchodná politika.

Nové partnerstvá nám pomáhajú nielen posilniť naše hospodárstvo, ale aj presadzovať naše záujmy a hodnoty po celom svete.

S podobne zmýšľajúcimi partnermi môžeme zabezpečiť dodržiavanie pracovných a environmentálnych noriem aj za našimi hranicami.

Musíme predovšetkým obnoviť vzťahy s týmito partnermi, ako aj s kľúčovými regiónmi s vysokým hospodárskym rastom.

Preto predložím na ratifikáciu dohody s Čile, Mexikom a Novým Zélandom.

Okrem toho pokračujeme v rokovaníach s dôležitými partnermi, ako sú napríklad Austrália a India.

No zabezpečenie dodávok je len prvým krokom.

Rovnako zásadný význam má aj spracovanie týchto kovov.

Celosvetový spracovateľský priemysel je v súčasnosti pod kontrolou Číny. Spracúva sa tam takmer 90 % vzácnych zemín a 60 % lítia.

Určíme strategické projekty v celom dodávateľskom reťazci – od ťažby po rafináciu, od spracovania až po recykláciu. A tam, kde sú ohrozené dodávky, vytvoríme strategické rezervy.

Preto dnes ohlasujem európsky akt o kritických surovinách.

Už vieme, že tento prístup môže fungovať.

Pred piatimi rokmi spustila Európa alianciu pre batérie a už čoskoro sa dve tretiny batérií, ktoré potrebujeme, budú vyrábať v Európe.

Minulý rok som ohlásila európsky akt o čipoch. V najbližších mesiacoch položíme základný kameň prvej gigatovárne na výrobu čipov.

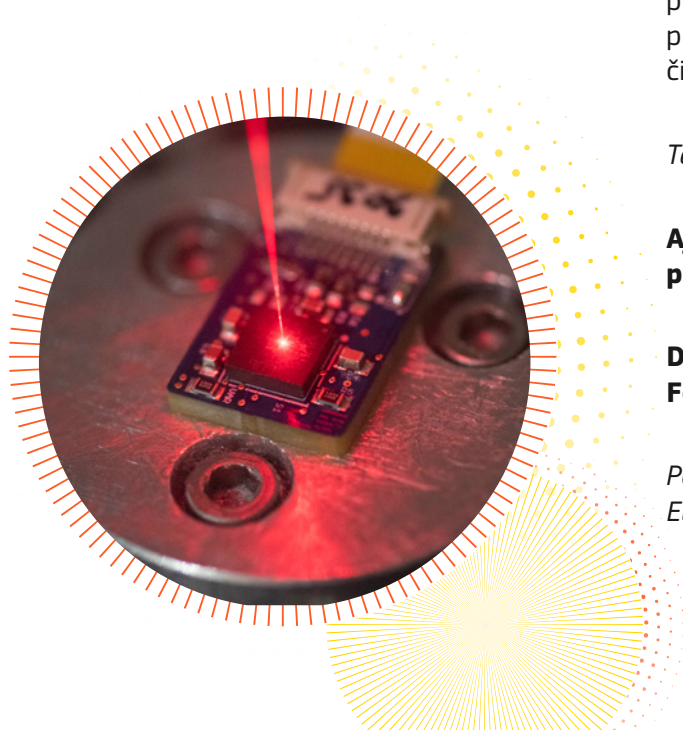
Teraz musíme tento úspech zopakovať.

Aj preto zvyšujeme svoju finančnú účasť na dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu.

Do budúcnosti budem presadzovať vytvorenie nového Fondu európskej suverenity.

Postarajme sa o to, aby bola budúcnosť priemyslu „made in Europe“, teda vyrobená v Európe.

—
Postarajme sa
o to, aby bola
budúcnosť
priemyslu
„made in
Europe“,
teda vyrobená
v Európe.

OBHAJOBA DEMOKRACIE

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

pri pohľade na súčasný stav sveta sa nám možno často zdá, že to, čo sme kedysi považovali za trvalé, postupne zaniká.

Určitým spôsobom nám to pripomenula aj smrť kráľovnej Alžbety II.

Bola skutočnou legendou!

Kráľovná Alžbeta II. nám vždy pripomínala, že **naša budúcnosť vzíde z nových myšlienok**, ale bude pevne ukotvená v našich najstarších hodnotách.

Bola pevnou istotou počas turbulentných a transformačných udalostí uplynulých 70 rokov.

Stoická a neochvejná v službe.

No predovšetkým dokázala vždy nájsť v každom momente tie správne slová.

Počnúc výzvou počas vojnovnej evakuácie v roku 1940 až po historický prejav počas pandémie.

Prehovorila nielen k srdcu svojho národa, ale aj do duše celého sveta.

A keď si uvedomím, v akej sme dnes situácii, stále vo mne rezonujú jej slová z čias, keď vrcholila pandémia.

Vtedy povedala: „Podarí sa nám to – a tento úspech bude patriť nám všetkým.“

Vždy nám pripomínala, že naša budúcnosť vzíde z nových myšlienok, ale bude pevne ukotvená v našich najstarších hodnotách.

Od konca druhej svetovej vojny sa snažíme naplňať prísľub demokracie a právneho štátu.

Národy sveta spoločne budujú medzinárodný systém podporujúci mier a bezpečnosť, spravodlivosť a hospodársky pokrok.

Na tieto ciele teraz mieria ruské rakety.

To, čo sme videli v uliciach Buče, na spálených obilných poliach a teraz aj pred bránami najväčšej ukrajinskej jadrovej elektrárne, *nie je len porušením medzinárodných pravidiel.*

Je to úmyselný pokus o ich zrušenie.

Tento prelomový moment v globálnej politike si vyžaduje prehodnotenie našej zahranično-politickej agendy.

Je čas investovať do sily demokracie.

—
Je čas
investovať
do **sily**
demokracie.

Začneme jadrom pozostávajúcim z podobne zmýšľajúcich partnerov: našich priateľov zo všetkých demokratických krajín tohto sveta.

Svet vnímame rovnakými očami. Mali by sme zmobilizovať svoju kolektívnu silu a formovať ňou okolitý svet.

Mali by sme sa usilovať o rozšírenie tohto jadra demokracií. Najpriamejšou cestou k tomu je prehĺbiť svoje väzby a posilniť demokracie na našom kontinente.

Začína sa krajinami, ktoré už sú na ceste do Únie.

Musíme stáť po ich boku pri každom kroku na tejto ceste.

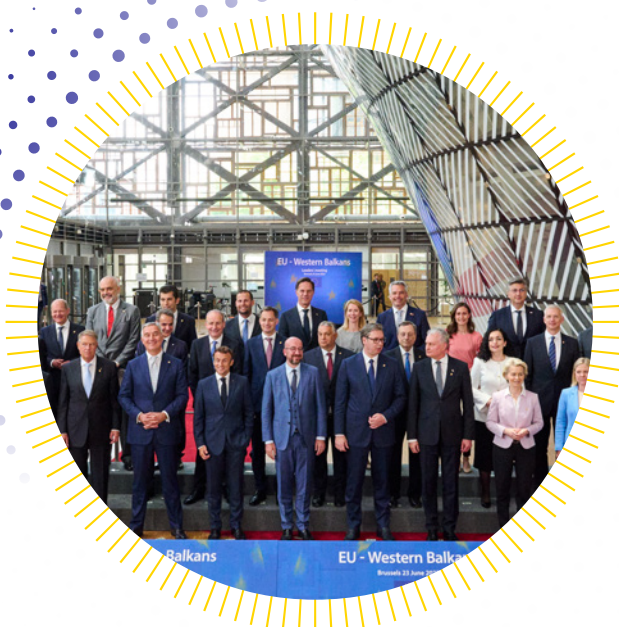
Pretože cesta k silným demokraciám a cesta k Únii sú jednou a tou istou cestou.

Preto chcem, aby si obyvatelia krajín západného Balkánu, Ukrajiny, Moldavska a Gruzínska uvedomili:

ste súčasťou našej rodiny, vaša budúcnosť je v našej Únii a Únia bez vás nie je kompletná!

Takisto vidíme, že je potrebné osloviť krajiny Európy, a to aj mimo rámca prístupového procesu.

Preto podporujem výzvu na vytvorenie európskeho politického spoločenstva – a svoje predstavy predložíme Európskej rade.

Naša budúcnosť však závisí aj od schopnosti angažovať sa mimo jadra našich demokratických partnerov.

Krajiny blízke i tie vzdialenejšie majú spoločný záujem o spoluprácu na veľkých výzvach tohto storočia, ako je zmena klímy či digitalizácia.

Toto je hlavná myšlienka projektu Global Gateway, investičného plánu, ktorý som práve tu ohlásila pred rokom.

V praxi už funguje.

Spolu s africkými partnermi budujeme dve továrne na výrobu vakcín mRNA v Rwande a Senegale.

Budú sa vyrábať v Afrike, pre Afriku a s technológiami svetovej úrovne.

Tento prístup teraz zopakujeme aj v Latinskej Amerike v rámci širšej stratégie angažovanosti.

To si bude vyžadovať investície v celosvetovom meradle.

V záujme dosiahnutia tohto cieľa budeme spolupracovať s priateľmi z USA a s ďalšími partnermi zo skupiny G7.

V tomto duchu zvolám spolu s prezidentom Bidenom stretnutie lídrov, na ktorom preskúmame a ohlásime realizačné projekty.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

toto všetko je súčasťou práce na posilnení našich demokracií.

Nemali by sme však zabúdať na to, ako pozorne nás sledujú zahraniční autokrati.

Zahraničné subjekty poskytujú zdroje na oslabovanie našich hodnôt.

Ich dezinformácie sa šíria z internetu do priestorov našich univerzít.

Začiatkom tohto roka Univerzita v Amsterdame zatvorila údajne nezávislé výskumné centrum, ktoré v skutočnosti financovali čínske subjekty. Toto centrum zverejňovalo svoj pseudovýskum v oblasti ľudských práv,

—
Naša budúcnosť
závisí aj od
schopnosti
angažovať
sa **mimo**
jadra našich
demokratických
partnerov.

v ktorom boli dôkazy o nútených prácach Ujgurov v pracovných táboroch odmietnuté ako nepodložené výmysly.

Tieto lži sú jedom pre naše demokracie.

Skúsme sa zamyslieť. Zaviedli sme právne predpisy na preverovanie priamych zahraničných investícií do našich spoločností, aby sme znížili bezpečnostné obavy.

Ak to robíme pri hospodárstve, nemali by sme urobiť to isté aj v súvislosti s našimi hodnotami?

Musíme sa lepšie chrániť pred škodlivým zasahovaním.

Preto predložíme balík opatrení v oblasti obrany demokracie.

Tieto opatrenia odhalia podvrátne zahraničné vplyvy a pochybné financovanie.

Nedovolíme, aby trójske kone autokracií útočili zvnútra na naše demokracie.

Náš kontinent už viac ako 70 rokov kráča po ceste k demokracii. Zisky z tejto dlhej cesty však nie sú automaticky zaručené.

Mnohí z nás považujú demokraciu za samozrejmosť. Najmä takí, ako ja, ktorí nikdy nezažili, ako sa žije pod tvrdou rukou autoritárskeho režimu.

Dnes všetci vidíme, že za svoje demokracie musíme bojovať. Každý jeden deň.

Musíme ich chrániť pred vonkajšími hrozbami, ale aj pred neuhmi, ktoré ich rozožierajú zvnútra.

Povinnosťou a najvznešenejšou úlohou mojej Komisie je chrániť právny štát.

Preto by som vás rada ubezpečila, že budeme naďalej trvať na nezávislosti súdnictva.

Zároveň budeme chrániť rozpočet prostredníctvom mechanizmu podmienosti.

**Musíme bojovať za
naše demokracie.
Každý jeden deň.**

Dnes by som sa chcela zamerať aj na korupciu so všetkými jej tvármi. Napríklad s tvárou zahraničných agentov, ktorí sa snažia ovplyvniť náš politický systém. Alebo s tvárou pochybných spoločností či nadácií, ktoré zneužívajú verejné finančné prostriedky.

Ak chceme pôsobiť dôveryhodne, keď žiadame kandidátske krajiny o posilňovanie ich demokracie, musíme odstrániť korupciu aj doma.

Preto Komisia v nadchádzajúcom roku predloží opatrenia na aktualizáciu nášho legislatívneho rámca na boj proti korupcii.

Pri trestných činoch, ako je nezákonné obohacovanie sa, zneužívanie vplyvu či zneužívanie moci, sprísňime skutkové podstaty tak, aby išli nad rámec bežnejších trestných činov, ako napríklad úplatkárstvo.

Navrhujeme aj to, aby sa do sankčného režimu v oblasti ľudských práv, ktorý je novým nástrojom na ochranu našich hodnôt v zahraničí, začlenili aj prípady korupcie.

Korupcia podkopáva dôveru v naše inštitúcie. Preto musíme reagovať s plnou silou zákona.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

naši zakladatelia mali v úmysle položiť len základy tejto demokracie.

Vždy boli presvedčení, že túto prácu dokončia budúce generácie.

„Demokracia nevyšla z módy, musí sa len modernizovať, aby sa v nej ľudom žilo stále lepšie.“

To sú slová Davida Sassoliho – skvelého Európana, ktorému dnes všetci vzdávame hold.

David Sassoli veril, že Európa musí vždy hľadať nové horizonty.

A vďaka zložitej povahe týchto časov už začíname vidieť, aký by mal byť tento nový horizont.

Statočnejšia Únia.

Bližšie k občanom v čase núdze.

Odvážnejšie reagujúca na historické výzvy a každodenné obavy Európanov. A stojaca po ich boku, keď budú čeliť veľkým skúškam života.

Korupcia podkopáva dôveru v naše inštitúcie. Preto musíme reagovať s plnou silou zákona.

**Panelové
diskusie
občanov, ktoré
boli ústredným
prvkom
konferencie, sa
stanú pravidelnou
súčasťou nášho
demokratického
života.**

Práve preto bola Konferencia o budúcnosti Európy taká dôležitá.

Ukázala nám rôzne formy zapojenia občanov, omnoho hlbšie než vhadzovanie volebného lístka do urny.

A teraz, keď Európa vypočula hlas svojich občanov, je čas konať.

Panelové diskusie občanov, ktoré boli ústredným prvkom konferencie, sa stanú pravidelnou súčasťou nášho demokratického života.

Vo vyhlásení o zámere, ktoré som dnes zaslala predsedníčke Metsolovej a premiérovi Fialovi, som načrtla niekoľko návrhov na nasledujúci rok, ktoré vyplývajú zo záverov tejto konferencie.

Patrí k nim napríklad nová iniciatíva v oblasti duševného zdravia.

Mali by sme sa o seba navzájom lepšie starať. Mnohým, ktorí sa cítia znepokojení a stratení, môže život úplne zmeniť vhodná,

prístupná a cenovo dostupná podpora.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

demokratické inštitúcie musia neustále získavať dôveru občanov a musia ju obnovovať.

Musíme sa vyrovnávať s novými výzvami, ktoré nám história neustále prináša.

Tak ako Európania, keď im na dvere zaklopali milióny Ukrajincov.

Toto je Európa z tej najlepšej stránky.

Únia odhodlania a solidarity.

Toto odhodlanie a úsilie o solidaritu však stále chýba v našej diskusii o migrácii.

Naše opatrenia na pomoc ukrajinským utečencom nesmú byť výnimkou. Môžu sa stať vzorom, na základe ktorého budeme postupovať ďalej.

Potrebujeme spravodlivé a rýchle postupy, systém, ktorý odolá kríze a bude sa dať rýchlo použiť, ako aj trvalý a právne záväzný mechanizmus, ktorý zabezpečí solidaritu.

Zároveň potrebujeme účinnú kontrolu našich vonkajších hraníc v súlade s dodržiavaním základných práv.

Želám si Európu, ktorá dôstojne a s rešpektom zvláda migráciu.

Želám si Európu, v ktorej všetky členské štáty prevezmú zodpovednosť za výzvy, ktorým všetci spoločne čelíme.

A želám si Európu, ktorá bude prejavovať solidaritu so všetkými členskými štátmi.

Pokiaľ ide o pakt, dosiahli sme pokrok – máme plán. Teraz potrebujeme nájsť aj potrebnú politickú vôľu.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

pred tromi týždňami som mala úžasnú príležitosť pripojiť sa k 1 500 mladým ľuďom z celej Európy a sveta, ktorí sa stretli v Taizé.

Majú rôzne názory, pochádzajú z rôznych krajín, majú rôzny pôvod a hovoria rôznymi jazykmi.

A predsa ich niečo spája.

Majú spoločné hodnoty a ideály
a v tieto hodnoty aj veria.

Všetci sa zaoberajú snažiť dosiahnuť niečo, čo ich presahuje.

Je to generácia rojkov, ale aj realizátorov.

Vo svojom poslednom prejave o stave Únie som vyslovila želanie, aby sa Európa začala viac podobáť na týchto mladých ľudí.

Ich ambície by sme mali vložiť do samotnej podstaty našej činnosti.

Želám si
Európu,
ktorá bude
prejavovať
solidaritu
so všetkými
členskými
štátmi.

Miestom, kde sa to dá uskutočniť, sú naše zakladajúce zmluvy.

Každé opatrenie, ktoré prijme Únia, by sa malo inšpirovať jednoduchou zásadou:

nemali by sme poškodzovať budúcnosť našich detí.

Budúcej generácii by sme mali odovzdať svet, ktorý bude pre ňu lepším miestom.

A preto si, vážené poslankyne a vážení poslanci, myslím, že nastal čas začleniť do našich zmlúv solidaritu medzi generáciami.

—
Tak, ako si to želá tento Parlament, som aj ja presvedčená, že nastal čas pre európsky konvent.

Nastal čas obnoviť európsky sľub.

Musíme tiež zlepšiť spôsob nášho fungovania i rozhodovania.

Niektorí tvrdia, že teraz na to nie je ten správny čas. Ak to však s prípravou na svet zajtrajška myslíme vážne, musíme byť schopní konať v otázkach, ktoré sú pre ľudí najdôležitejšie.

A keďže to s tým pevnejším zjednotením naozaj myslíme vážne, musíme to myslieť vážne aj s reformou.

Tak, ako si to želá tento Parlament, som aj ja presvedčená, že nastal čas pre európsky konvent.

ZÁVER

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

Hovorí sa, že v tme žiari svetlo najjasnejšie.

A to určite platí pre ženy a deti, ktoré utekajú pred ruskými bombami.

Utekli z vojnou postihnutej krajiny, plné smútku nad tým, čo všetko nechali doma, a strachu z toho, čo prinesie budúcnosť.

Boli však prijaté s otvorenou náručou. Občanmi ako Magdalena a Agnieszka. Dvoma nezištne pomáhajúcimi mladými ženami z Poľska.

Len čo sa dozvedeli o vlakoch plných utečencov, ponáhľali sa na varšavskú hlavnú stanicu.

Pustili sa do organizovania.

Postavili stan, aby mohli pomôcť čo najväčšiemu počtu ľudí.

Oslovili supermarket, aby poskytl potraviny, a miestne orgány, aby zorganizovali autobusy do ubytovacích zariadení.

V priebehu niekoľkých dní dali dokopy 3 000 dobrovoľníkov, ktorí prijímajú utečencov 24 hodín denne 7 dní v týždni.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

dnes sú tu Magdalena a Agnieszka s nami.

Prosím, privítajte ich aj vy mohutným potleskom a s nimi aj všetkých ostatných Európanov, ktorí otvorili svoje srdcia a domovy.

V ich príbehu je všetko, na čom naša Únia stojí a o čo sa usiluje.

Je to príbeh o dobrom srdci, charaktere a solidarite.

Ukázali všetkým, čo môžu Európania dosiahnuť, keď sa zapojíme do spoločnej misie.

Toto je duch Európy.

Únia, ktorej sila tkvie v jednote.

Únia, ktorá spoločne zvíťazí.

Nech žije Európa!

**VYHLÁSENIE
O ZÁMERE
PREDSEDNÍČKE
ROBERTE METSOLOVEJ
A PREDSEDOVI VLÁDY
PETROVI FIALOVI**

**SPRÁVA
O STAVE
ÚNIE
2022**

V Bruseli 14. septembra 2022

Vážená pani predsedníčka Metsolová,

vážený pán premiér Fiala,

od začiatku brutálnej a krutej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine uplynulo len o niečo viac ako 200 dní. 200 dní, počas ktorých ukrajinský ľud nevýslovne trpel, no napriek tomu prejavoval mimoriadnu odvahu a odhodlanie. 200 dní jednotnej, neutíchajúcej a neochvejnej podpory zo strany ľudí, národov a inštitúcií, ktoré tvoria našu Európsku úniu.

V hre je budúcnosť Ukrajiny. Ide však aj o to, čo Európska únia predstavuje: slobodu, demokraciu, ľudské práva, právny štát a všetky hodnoty, ktoré tvoria naše základy.

Zhromaždení pri príležitosti tohtoročnej diskusie o stave Únie preto spoločne opätovne potvrdzujeme náš záväzok podporovať Ukrajinu všetkými možnými spôsobmi. Zároveň posilňujeme **podporu pre všetkých Európanov čeliacich ťažkostiam** v situácii, keď ľudia a podniky zápasia o finančné prežitie vzhľadom na rast životných nákladov, hoci len nedávno čelili dôsledkom pandémie a lockdownov.

Podpora Európanov v týchto náročných časoch bude preto v nadchádzajúcom roku prvoradou prioritou Komisie. V tomto duchu Komisia predkladá súbor návrhov s cieľom zmierniť vplyv energetickej krízy na domácnosti a podniky, ktoré to najviac potrebujú, a pomôcť im adaptovať sa na ňu. Ide o najnovšie opatrenie spomedzi viacerých opatrení na posilnenie našej odolnosti prijatých od začiatku vojny, najmä pokiaľ ide o zbavenie sa našej energetickej závislosti. Vďaka plánu **REPowerEU** sa nám podarilo urýchliť prácu na diverzifikácii dodávok s odklonom od ruských fosílnych palív zrýchleným zavádzaním obnoviteľných zdrojov energie, podporou úspor energie a zvýšením našich skladovacích kapacít.

Od začiatku ruskej agresie Európska únia preukázala, ako rýchlo a razantne dokáže reagovať, keď koná spoločne. V spolupráci s mnohými globálnymi partnermi sme prijali rýchle a nekompromisné sankcie, ktoré majú na ruské hospodárstvo a priemysel tvrdý dosah. V rámci Tímu Európa sme **Ukrajine** poskytli finančnú pomoc, ktorá bez započítania vojenskej podpory predstavuje viac ako 19 miliárd eur. Aktivovali sme smernicu o dočasnej ochrane, na základe ktorej majú ukrajinskí utečenci prístup k pracovným miestam, bývaniu, vzdelávaniu a zdravotnej starostlivosti v celej EÚ. Prijali sme opatrenia na uľahčenie obchodu a zriadili sme koridory solidarity s cieľom pomôcť ukrajinskému vývozu a zabezpečiť celosvetovú potravinovú bezpečnosť. Za historický medzník možno považovať udelenie štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine a Moldavsku, čím sa pre tieto krajiny otvorila cesta do Únie. Počas minulého roka Európa potvrdila, že je geopolitickou úniou. Musíme preto naďalej potvrdzovať svoju vedúcu úlohu a spolupracovať s partnermi na celom svete. Patrí sem aj posilnenie našej odolnosti a bezpečnosti zvýšením našej kybernetickej bezpečnosti a zintenzívnením nášho úsilia v oblasti obrany.

Najlepším spôsobom riešenia týchto naliehavých výziev v nadchádzajúcom roku bude zároveň **nepoľaviť pri realizácii** plánu, ktorý sme si spoločne pre tento mandát vytýčili. Cesta kľúčovej digitálnej a zelenej transformácie, po ktorej sme sa spoločne vydali, nadobudla v kontexte pandémie, lockdownov a teraz aj vojny na našich hraniciach ešte väčší význam. Jej podstatou je budovanie lepšej budúcnosti pre ďalšie generácie a zvýšenie našej odolnosti a pripravenosti na budúce výzvy.

Tento proces sa začína vykonávaním už dohodnutých opatrení. Jeho súčasťou je uplatňovanie prelomových dohôd týkajúcich sa aktu o digitálnych trhoch a aktu o digitálnych službách, ktoré sú dôkazom vedúceho globálneho postavenia EÚ pri regulácii digitálneho priestoru v záujme jeho vyššej bezpečnosti a otvorenosti. Aj naďalej sa budeme zaoberať novými digitálnymi príležitosťami a trendmi, ako je napríklad metaverzum. Znamená to aj to, že budeme naďalej pracovať na investíciách a reformách prostredníctvom nástroja **NextGenerationEU**, z ktorého bude v nasledujúcich rokoch

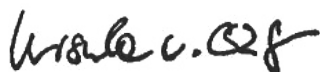
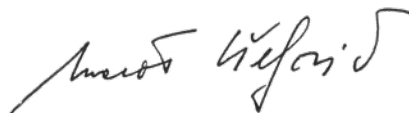
stále potrebné investovať prostriedky v objeme 700 miliárd EUR. Podobne musíme ďalej využívať kapacitu rozpočtu EÚ tak, aby sa z neho zabezpečovala optimálna podpora ľudí a hospodárstva. S ohľadom na budúcnosť musíme zároveň posúdiť, ako pandémie ochorenia COVID, vojna a ich presahové účinky ovplyvňujú náš dlhodobý rozpočet. Preto v nasledujúcom roku predložíme **strednodobé preskúmanie dlhodobého rozpočtu**.

Musíme pokračovať v úsilí o **dosiahnutie dohody o legislatívnych návrhoch, ktoré už Komisia predložila**. Chceli by sme sa poďakovať Európskemu parlamentu a Rade za ich spoluprácu a úsilie, vďaka ktorým bolo možné dosiahnuť mimoriadne rýchlo dohodu o množstve naliehavých návrhov – či už ide o COVID-19 preukaz EÚ, pravidlá týkajúce sa digitálneho priestoru alebo minimálnu mzdu. Tento proces musíme zrýchliť, najmä pokiaľ ide o iniciatívy, ktoré sú kľúčové pre Európsku zelenú dohodu a dosiahnutie našich cieľov v oblasti klimateckej neutrality.

Okrem toho predložíme viacero cielených nových návrhov, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska riešenia krátkodobých výziev alebo dosahovania našich dlhodobých cieľov. Vzhľadom na potrebu prioritizácie pri prijímaní návrhov zákonodarcami v nasledujúcom roku sa zoznam zameriava na opatrenia v oblastiach, kde sú najviac potrebné. V nižšie uvedenom zozname sa uvádzajú kľúčové iniciatívy na rok 2023. Je zostavený na základe našich diskusií s Európskym parlamentom a Radou a bude ho dopĺňať budúci **pracovný program Komisie** a pokračujúci medziinštitucionálny dialóg.

Pracovný program Komisie na rok 2023 bude okrem toho do veľkej miery inšpirovaný výsledkami **Konferencie o budúcnosti Európy**. Nejde len o prejav nášho spoločného záväzku lepšie načúvať očakávaniam občanov, ale aj výrazného úspechu konferencie, ktorá slúžila ako príklad participatívnej demokracie a zároveň ponúkla spôsoby zlepšenia našej tvorby politiky. V nasledujúcom zozname sú uvedené návrhy, ktoré priamo vyplývajú z odporúčaní občanov, ako je iniciatíva v oblasti duševného zdravia, teda jedna z nových oblastí, ktorým sa bude Komisia na základe záverov konferencie venovať. Do súboru nástrojov tvorby politik zahradieme panelové diskusie občanov, ktorým tak umožníme vyjadriť odporúčania ešte pred prijatím určitých kľúčových politických návrhov. Prvou takouto príležitosťou bude nadchádzajúca práca venovaná problematike plytvania potravinami. Obdobne ako v prípade úspešnej iniciatívy Európsky rok mládeže budú jednu tretinu účastníkov tvoriť mladí ľudia.

Európa dnes potrebuje solidárnosť viac ako kedykoľvek predtým. Čím viac budeme pri sebe stáť a jednotne vystupovať, tým pravdepodobnejšie bude Únia po nadchádzajúcom roku silnejšia a budúcnosť, ktorú si nachystáme, svetlejšia. Bude to naša spoločná úloha v tomto roku. Môžete sa spoľahnúť na to, že Komisia vás bude na každom kroku tejto cesty sprevádzať.

Ursula von der Leyen**Maroš Šefčovič**

NOVÉ KLÚČOVÉ INICIATÍVY NA ROK 2023

Iniciatívy, ktoré priamo nadväzujú na návrh Konferencie o budúcnosti Európy alebo k nemu nepriamo prispievajú, sú označené hviezdikou (*).

EURÓPSKA ZELENÁ DOHODA

- *Revízia pravidiel vnútorného trhu EÚ s elektrinou*
- *Návrh na vytvorenie vodíkovej banky EÚ*
- *Revízia rámca pre odpadové hospodárstvo s cieľom znížiť objem odpadu vrátane potravinového odpadu a vplyv nakladania s odpadom na životné prostredie**
- *Legislatívny návrh o rastlinách vyprodukovaných určitými novými genomickými technikami**
- *Revízia právnych predpisov EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat**

EURÓPA PRIPRAVENÁ NA DIGITÁLNY VEK

- *Európsky akt o kritických surovinách**
- *Balík pomoci pre MSP vrátane smernice o oneskorených platbách*
- *Iniciatíva týkajúca sa virtuálnych svetov, ako je napríklad metaverzum*
- *Balík týkajúci sa udeľovania patentových licencií*
- *Legislatívny návrh o kontrole a registrácii azbestu v budovách**
- *Návrh iniciatívy Európsky rok zručností*

HOSPODÁRSTVO, KTORÉ PRACUJE V PROSPECH ĽUDÍ

- *Strednodobé preskúmanie viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027**
- *Preskúmanie správy hospodárskych záležitostí*
- *Legislatívny návrh druhého súboru nových vlastných zdrojov**
- *Legislatívny návrh týkajúci sa iniciatívy Podnikanie v Európe: rámec pre zdaňovanie príjmov (BEFIT)**
- *Prístup k údajom vo finančných službách**
- *Legislatívne návrhy týkajúce sa zavedenia digitálneho eura**

SILNEJŠIA EURÓPA VO SVETE

- *Stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu**
- *Nový program pre Latinskú Ameriku a Karibik*
- *Aktualizácia stratégie námornej bezpečnosti EÚ*
- *Aktualizovanie sankčného režimu v oblasti ľudských práv*

PODPORA EURÓPSKEHO SPÔSOBU ŽIVOTA

- *Komplexný prístup k duševnému zdraviu **
- *Uznávanie kvalifikácií štátnych príslušníkov tretích krajín*
- *Legislatívny návrh týkajúci sa digitalizácie cestovných dokladov a uľahčenia cestovania*
- *Revízia smernice o boji proti sexuálnemu zneužívaniu detí*
- *Iniciatíva týkajúca sa Akadémie zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti*

NOVÝ IMPULZ PRE EURÓPSKU DEMOKRACIU

- *Balík opatrení na obranu demokracie vrátane iniciatívy na ochranu demokratickej sféry EÚ pred skrytým zahraničným vplyvom*
- *Protikorupčný balík*
- *Legislatívny návrh o európskom preukaze pre osoby so zdravotným postihnutím**

--- DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY

SPRÁVA
O STAVE
ÚNIE
2022

NEVÍDANÝ PRÍBEH ODOLNOSTI DEMOKRACIE

V decembri 2019 Komisia Ursuly von der Leyenovej vytýčila nový **ambiciózny kurz smerom k zelenšej, digitálnejšej a spravodlivejšej Európskej únii**. Európa prežíva dve historické svetové udalosti – pandémiu koronavírusu a krutú vojnu Ruska proti Ukrajine – v jednote tak proti vírusu, ako aj na strane ukrajinského obyvateľstva. Zároveň pritom nielenže udržiavame, ale dokonca zrýchľujeme náš rozhodný postup vpred. Spoločne formujeme budúcnosť.

Odozva Európy na dve epochálne krízy našich čias bola možno pre celý svet prekvapením. Najprv prišiel COVID-19. Pandémia si vybrala vysokú daň, ale spoločne sme zachránili obrovské množstvo životov a v rekordnom čase sme pomohli obnoviť naše hospodárstvo. Vďaka vakcinačnej stratégii Európskej komisie dostalo **základné očkovanie proti tomuto ochoreniu (jednu alebo dve dávky) 83,4 % dospelých populácie v EÚ**. EÚ je najväčším poskytovateľom vakcín proti ochoreniu COVID-19 na svete. Digitálny COVID preukaz EÚ, ktorý chráni základné právo na voľný pohyb, sa stáva celosvetovou normou.

Komisia po prvýkrát vo svojej histórii získala obrovské zdroje na kapitálových trhoch, ktoré majú v členských štátoch podporiť hospodársku obnovu a reformy. Náš plán obnovy **NextGenerationEU** priniesol rodinám, podnikom a investorom v EÚ novú dôveru v budúcnosť. Reakciou na pandémiu sme zvýšili nielen vlastnú odolnosť voči ochoreniu COVID-19 a budúcim zdravotným hrozbám, ale aj odolnosť demokracie a hospodárstva v Európe.

Potom prišla nevyprovokovaná a neopodstatnená agresia Ruska proti Ukrajine. Celý kontinent sa

zmobilizoval na podporu Ukrajincov. EÚ konala bezprecedentne rýchlo a jednotne, keď uvalila na vojnovú mašinériu Vladimíra Putina prísne sankcie. Tieto sankcie podporované partnermi z celého sveta **tvrdzo zasahujú ruskú ekonomiku a okliešťujú schopnosť Kreml'a viesť vojnu**. Vylúčením Ruska zo systému SWIFT sme ho odrezali od medzinárodného finančného systému, zmrazujeme a konfiškujeme aktíva oligarchov napojených na Kreml' a rušíme prístup k pokročilým technológiám s cieľom ochromiť ruský vojensko-priemyselný komplex.

Reakcia Európskej únie na veľké výzvy, ktorým čelíme, **má základ v demokratických hodnotách, cieľoch udržateľného rozvoja a hospodárstve, ktoré pracuje v prospech ľudí.**

Komisia zároveň predložila **REPowerEU, prelomový plán Európy na zníženie závislosti od ruských fosílnych palív**. Diverzifikujeme dodávky energie, zvyšujeme energetickú efektívnosť a urýchľujeme zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov. Zelená transformácia je nielen prospešná pre zdravie ľudí a planétu, ale zároveň zvyšuje energetickú bezpečnosť Európy. Ak chcel Putin Európu rozdeliť, dosiahol presný opak. EÚ je jednotnejšia ako kedykoľvek predtým a v tejto vojne držíme spolu.

Reakcia Európskej únie na veľké výzvy, ktorým čelíme, má základ v demokratických hodnotách, cieľoch udržateľného rozvoja a hospodárstve, ktoré pracuje v prospech ľudí. EÚ má **najsilnejší trh práce za posledné desaťročia**, pretože počas obmedzení pohybu Komisia pomáhala členským štátom podporovať pracovníkov a podniky. A máme aj nástroj NextGenerationEU, z ktorého investujeme do európskeho priemyslu, infraštruktúry a pracovných miest. Napríklad návrh **európskeho aktu** o čipoch stavia na prvotriednej výskumnej základni Európy v oblasti polovodičov, aby podnietil špičkovú výrobu. Nová globálna investičná stratégia Európy s názvom **Global Gateway** pomáha na celom svete urýchliť spravodlivú, zelenú a digitálnu transformáciu.

Obdobie posledného dva a pol roka potvrdilo, že sila **Európy spočíva v jej jednote** a táto jednota vychádza z našich spoločných demokratických hodnôt: zo záväzku dodržiavať základné ľudské práva; chrániť slobodnú a nezávislú tlač; rešpektovať zásady právneho štátu a dodržiavať rovnosť medzi ženami a mužmi, medzi obyvateľmi vidieka a miest, medzi mladými a staršími. Nech sa identifikujete akokoľvek, v Európe môžete byť sami sebou. Na demokracii je potrebné pracovať a obnovovať ju každý deň, preto musia mať

občania možnosti vyjadriť sa. Ich obrovský potenciál tvorivosti a energie využila **Konferencia o budúcnosti Európy**, ktorá sa skončila 9. mája 2022 a umožnila občanom formovať budúcnosť našej Európskej únie. Komisia načúvala a teraz musí prijať konkrétne kroky.

Európa má vo svojich dejinách tendenciu smerovať k demokracii a jednote. Či pri porážke fašizmu v roku 1945 alebo skončení s diktatúrami v Grécku a na Pyrenejskom polostrove v 70. rokoch 20. storočia, pri páde Berlínskeho múru v roku 1989 a zmierení Východu a Západu, alebo v **boji Ukrajiny za slobodu a demokraciu** proti ruskej agresii – všade vidieť dlhodobé vytrvalé úsilie o viac demokracie v Európe. O každej zmene platí, že **ju prinášajú ľudia – ich hlas, odvaha a volanie po spravodlivosti**. O tom je príbeh Európskej únie. To nám Európanom dáva silu a dôveru do budúcnosti.

1. EURÓPANIA DRŽIA S UKRAJINOU V BOJI ZA DEMOKRACIU A MIER

OBROVSKÁ SOLIDARITA S UKRAJINOU

V Európskej únii hľadajú útočisko milióny Ukrajincov, ktorých Putinove bomby vytrhli z rodín a vlasti. Vojnové výjavy trhajú srdce. Máme však pred očami aj iný obraz. Odvážny ukrajinský odboj a občania EÚ prijímajúci utečencov nám rozprávajú príbeh nádeje. **Ukrajina a Európska únia si nikdy neboli bližšie.** Budeme Ukrajincov vítať a podporovať, až kým sa nebudú môcť bezpečne vrátiť domov a v mieri obnoviť svoju nezávislú a demokratickú krajinu. Patria totiž do našej európskej rodiny.

Európska únia kladie vo svojej reakcii na prvé miesto ochranu ukrajinských civilistov. Spolu s partnermi v teréne Komisia zabezpečuje **dodávky humanitárnej pomoci** a priechodnosť humanitárnych koridorov, ktoré zaručujú slobodnú a bezpečnú evakuáciu. Do júna 2022 poskytla EÚ Ukrajine humanitárnu pomoc vo výške viac ako 348 miliónov eur, určenú napríklad na zabezpečenie potravín, vody, prístrešia a zdravotnej starostlivosti pre najzraniteľnejšie osoby.

Odkedy Rusko 24. februára 2022 brutálne napadlo Ukrajinu, **EÚ zaznamenala viac ako 8,2 milióna vstupov ukrajinských štátnych príslušníkov**, najmä

žien, detí a starších ľudí.

Občania EÚ – najmä v členských štátoch hraničiacich s Ukrajinou (Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko), no aj všade v celej Únii – im prejavujú nesmiernu solidaritu a ukazujú sa ako nositelia tých najlepších európskych hodnôt a otvorenosti. Väčšina, teda viac ako 5,24 milióna ukrajinských utečencov, prekročila hranicu s Poľskom, kde našli útočisko v otvorených srdciach, domovoch a mestách poľských občanov.

Skupina občanov vo **Varšave** založila obchod s názvom „Pulawska 20“, kde zhromažďujú bezplatné potraviny, kozmetiku a oblečenie, ktoré sa potom poskytujú ukrajinským utečencom a vnútorne vysídleným osobám.

Viac ako 4 milióny Ukrajincov požiadalo o dočasnú ochranu v EÚ

Dňa 2. marca 2022 Európska komisia po prvýkrát v histórii Európskej únie navrhla aktivovať **smernicu o dočasnej ochrane**. Ukrajinskí utečenci tak v EÚ okamžite získavajú plnú ochranu:

Kiril Slavov je hluchý bulharský mladík, ktorý vyrástol v Štokholme, pomáha hluchým Ukrajincom utiecť pred vojnou a začať nový život v **Sofi**. Tlmočí pre nich do medzinárodného posunkového jazyka a pomáha im nájsť si prácu.

Komisia konala rýchlo a solidárne, aby podporila členské štáty EÚ priamo v teréne. Vďaka iniciatíve **CARE** (Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe) môžu členské štáty na poskytovanie núdzovej podpory utečencom využiť kohézne fondy EÚ. Členské štáty mali okamžite k dispozícii aj 3,5 miliardy eur z nástroja **REACT-EU** určeného na riešenie krízy spôsobenej pandémiou. V júni

2022 Komisia prijala návrh balíka FAST-CARE, z ktorého by sa členským štátom poskytlo ďalších 3,5 miliardy eur formou platieb predbežného financovania, pričom sa zabezpečilo, aby sa aspoň 30 % súvisiacich zdrojov poskytlo na operácie riadené miestnymi orgánmi a organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré sa zameriavajú na riešenie problémov spojených s migráciou.

Pri **doposiaľ** najväčšej mobilizácii mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany poskytlo 27 členských štátov spolu so Severným Macedónskom, Nórskom a Tureckom Ukrajinu **viac ako 66 000 ton pomoci**, ktorá zahŕňala nielen potraviny, liekárničky a ochranné odevy, ale aj strategické vybavenie, ako sú mobilné nemocnice, dodávky energie a hasičské vozidlá. Finančná hodnota podpory EÚ z jej mechanizmu v oblasti civilnej ochrany pritom predstavovala viac ako 425 miliónov eur. Na Ukrajinu odišli aj zdravotnícke zásoby z rezervy **rescEU**, ako napríklad pľúcne ventilátory, infúzne pumpy, monitorovacie zariadenia na sledovanie pacientov, rúška a plášte, ultrazvukové zariadenia, kyslíkové koncentrátory a mnoho ďalších pomôcok. Vzhľadom na rozsah tejto operácie zriadila EÚ logistické uzly na koordináciu dodávok v susednom Poľsku, Rumunsku a na Slovensku. Okrem toho boli za finančné prostriedky EÚ na Ukrajinu zriadené dva humanitárne sklady a uskutočnené logistické operácie.

Prvá operácia zdravotníckeho odsunu MEDEVAC sa začala 11. marca 2022. Odvtedy bolo za pomoci mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany prevezených do nemocníc v EÚ z Ukrajiny viac ako 1 000 pacientov, ktorí potrebovali nepretržitú liečbu alebo naliehavú lekársku pomoc. Do flotily rescEU bolo zaradené **nové zdravotnícke evakuačné lietadlo**, ktoré pomáha prepravovať ukrajinských pacientov, ktorí potrebujú naliehavú zdravotnú starostlivosť.

Komisia sa zároveň intenzívnejšie snaží oslovovať ukrajinskojazyčné aj ruskojazyčné komunity, pričom sa osobitne zameriava na informovanie utečencov o podpore EÚ. Komisia urýchlene vytvorila **špeciálnu webovú stránku o solidarite s Ukrajinou**, ktorá je po prvýkrát k dispozícii v ukrajinčine aj ruštine. Zároveň sa prihlásila na Telegram, aby mohla priamo oslovovať ľudí na Ukrajine aj ruskojazyčné publikum. Kontaktné centrá Europe Direct zodpovedali zhruba 10 000

otázok v súvislosti s krízou na Ukrajine a kritickou situáciou utečencov a vnútorne vysídlených osôb.

V reakcii na výzvu ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského zvolali Európska komisia a Kanada spoločne so záujmovým združením Global Citizen svetových lídrov a 26. marca 2022 spustili **darčovskú kampaň Stand Up for Ukraine**. V kampani sa **pre ľudí na úteku pred ruskou inváziou rýchlo vyzbieralo 9,1 miliardy eur**. Táto suma zahŕňa aj miliardu eur od Komisie a ďalšiu miliardu eur od Európskej banky pre obnovu a rozvoj. Kým bude Ukrajina potrebovať našu podporu, obrovská solidarita zo strany EÚ a jej občanov neustane. Je to preto, lebo Ukrajinci bránia nielen vlastnú slobodu, ale aj naše európske a demokratické hodnoty.

SANKCIE: JEDNOTNÝ DEMOKRATICKÝ FRONT VERZUS AUTOKRACIA

Rusko 21. februára 2022 uznalo separatistické územia tzv. Doneckej a Luhanskej ľudovej republiky a 24. februára vojensky zaútočilo na Ukrajinu. **EÚ okamžite zareagovala uložením tvrdých sankcií** voči ruskému hospodárstvu a subjektom a jednotlivcom, ktorí sú v tejto vojne spolupáchateľmi. Európska únia a jej partneri a podniky na celom svete konali rýchlo a odhodlane s cieľom hospodársky izolovať Rusko a zastaviť Putinovu vojnovú mašinériu. Stojíme na strane Ukrajiny a demokracie proti autokracii; na strane právneho štátu proti právu moci; na strane spravodlivého a mierového medzinárodného poriadku proti agresii a chaosu.

Konanie Ruska je porušením univerzálnych hodnôt a medzinárodného práva, ktoré medzinárodné spoločenstvo nemôže dopustiť. **Organizácia Spojených národov** 2. marca 2022 veľkou väčšinou hlasov odsúdila inváziu Ruska na Ukrajinu: zo 193 členských štátov hlasovalo 141 za rezolúciu, 35 sa zdržalo hlasovania a len 5 krajín podporovalo Rusko.

Od začiatku vojny EÚ prijala **šesť bezprecedentných balíkov sankcií**, ktoré majú vyvíjať tlak na ruský režim a ochromiť Kremľ, aby nebol schopný

financovať vojnu. Tieto sankcie sa vzťahujú na finančný, energetický a dopravný sektor, ale aj na vývoz položiek s dvojakým použitím, vízovú politiku, dezinformačné kanály, ktorými sa šíri kremľská vojnová propaganda, ako aj na jednotlivých Rusov a Bielorusov a ruské a bieloruské subjekty spájané s Putinovou vojnou. EÚ v súlade s medzinárodným humanitárnym právom zahŕňa do sankčných režimov **humanitárne výnimky**.

Sme na strane Ukrajiny a demokracie proti autokracii.

Sankcie EÚ fungujú tak účinne preto, lebo ich uplatňujeme v súčinnosti s podobne zmýšľajúcimi partnermi z celého sveta. Sankcie proti Rusku aplikuje **viac ako 40 krajín**, ktoré predstavujú takmer polovicu celosvetového hrubého domáceho produktu, ako napríklad Kanada, Japonsko, Lichtenštajnsko, Nórsko, Singapur, Južná Kórea, Švajčiarsko, Spojené kráľovstvo a Spojené štáty, ako aj susediace a kandidátske krajiny, najmä krajiny na západnom Balkáne.

Sankcie odstrihli Rusko od prístupu k peniazom na svetových kapitálových trhoch a postupne narušajú jeho priemyselnú základňu, predovšetkým ruský vojensko-priemyselný komplex. **Kľúčové ruské banky sú vyradené zo systému SWIFT** – najväčšieho systému zasielania finančných správ na svete – vrátane najväčšej ruskej banky Sberbank, takže Rusko je v podstate izolované od globálnych finančných trhov. EÚ zablokovala aj devízové rezervy Ruska, ktoré sú v držbe v EÚ.

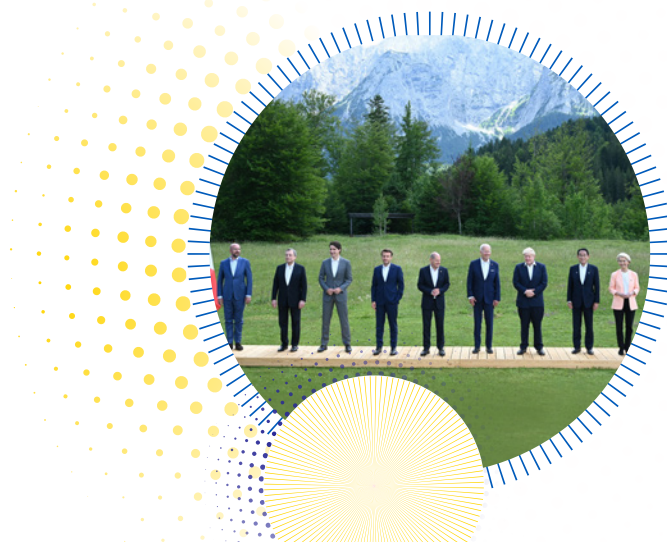
Len počas prvých troch mesiacov vojny **členské štáty EÚ zmrazili aktíva v hodnote 12,5 miliardy eur** vrátane finančných transakcií, nehnuteľností, umeleckých diel, automobilov a jacht. Zablockované sú aj rezervy Centrálnej banky Ruska v Európe. Zmrazenie aktív a zákaz cestovania sa týka celkovo **1 212 osôb a 108 subjektov**, ktoré svojím konaním prispievajú k narušeniu územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny. V záujme presadzovania týchto sankcií Komisia urýchlene spojila členské

štáty EÚ, Europol a Eurojust a **zriadila osobitnú skupinu** s názvom **Freeze and Seize** (Zmraziť a zaistiť). Táto osobitná skupina zastrešuje výmenu informácií a skúseností medzi členskými štátmi a usmerňuje vykonávanie sankcií. Úzko spolupracuje s medzinárodnou pracovnou skupinou pre elity, zástupcov a oligarchov Ruska, v ktorej pôsobí EÚ spolu s krajinami G7 (Kanadou, Francúzskom, Nemeckom, Talianskom, Japonskom, Spojeným kráľovstvom a Spojenými štátmi) a Austráliou. Komisia takisto navrhla, aby porušenie reštriktívnych opatrení EÚ bolo v EÚ považované za trestný čin a aby sa sprísnila pravidlá vymáhania a konfiškácie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti.

Výrazne sa posilnili aj súčasné kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím tak, aby boli cieľené na citlivé odvetvia v ruskom vojensko-priemyselnom komplexe a **obmedzili prístup Ruska k pokročilým technológiám, ktoré sú kľúčové pre jeho bezpečnosť a obranu**, napríklad k dronom a ich softvéru, softvéru pre šifrovacie zariadenia, polovodičom a vyspelej elektronike. Sankcie oslabujú technologické kapacity Ruska a schopnosť ruského hospodárstva zabezpečiť modernizáciu.

V súlade s rámcom Svetovej obchodnej organizácie boli týmito sankciami **uložené zákazy vývozu výrobkov určených pre Rusko**, ako sú napríklad oceľ, letecké palivo, polovodiče, chemikálie a iné základné výrobky pre ruskú priemyselnú základňu. Zároveň sme **zakázali dovážať** ruské výrobky od dreva až po cement a od morských plodov (kaviár) až po alkohol (vodka) s cieľom zastaviť príjmy plynúce pre Rusko a jeho oligarchov. Tieto zákazy sa vzťahujú na viac ako polovicu nášho predvojnového dovozu z Ruska.

Predsedička Európskej komisie Ursula von der Leyenová na schôdzi G7 v Schloss Elmau v Nemecku.

Aby boli sankcie účinné, bolo potrebné, aby EÚ **uzavrela prepravné trasy** do Ruska a z Ruska. V tejto súvislosti boli kľúčové dve oblasti – uzavretie vzdušného priestoru EÚ pre všetky lietadlá, ktoré vlastní a kontroluje Rusko alebo ktoré sú tam registrované, a zákaz vývozu tovaru, služieb a **technológií pre letectvo a vesmírny priemysel**. Tri štvrtiny súčasnej ruskej komerčnej leteckej flotily boli postavené v EÚ, Kanade alebo Spojených štátoch. Sankcie zahŕňajú aj úplný zákaz činnosti ruských a bieloruských prevádzkovateľov nákladnej cestnej dopravy v EÚ a úplný zákaz vstupu pre ruskú obchodnú flotilu. Uplatňujú sa však určité výnimky, ktoré sa vzťahujú na základný tovar, napríklad poľnohospodárske výrobky a humanitárnu pomoc.

Bielorusko podporuje inváziu na Ukrajinu tým, že umožňuje ruskej armáde pôsobiť zo svojho územia. Preto **EÚ sprísnila sankcie aj voči Bielorusku**. EÚ už od októbra 2020 proti Bielorusku postupne zavádza reštriktívne opatrenia za neprijateľné násilie bieloruských orgánov proti pokojným demonštrantom a za politické zneužitie migrantov na hraniciach EÚ v roku 2021. Hospodárske sankcie voči Bielorusku, ktoré v súčasnosti pokrývajú takmer 70 % celkového bieloruského vývozu do EÚ, vylučujú zo systému SWIFT aj tri bieloruské banky. EÚ zároveň naďalej podporuje bieloruský ľud, ktorému od leta 2020 poskytnula pomoc vo výške takmer 65 miliónov eur. Jej súčasťou je aj núdzová podpora pre občiansku spoločnosť a obe štátneho útlatku.

Významnú časť ruských fondov na financovanie vojny predstavujú príjmy z vývozu energií. S cieľom zastaviť peňažné toky do Ruska **EÚ sankcionuje ruský energetický sektor** viacerými spôsobmi.

- Zákaz dovozu ruskej ropy a ropných výrobkov po mori. **Zákaz sa vzťahuje na 90 % súčasného dovozu ropy z Ruska do Európy.**

- Zákaz vývozu tovaru a technológií z odvetvia rafinácie ropy do Ruska. EÚ tým **znemožňuje Rusku modernizovať svoje ropné rafinérie.**
- Zákaz pre spoločnosti z EÚ ponúkať poisťovacie a iné finančné služby pre akékoľvek lode prepravujúce ruské ropné výrobky. **Oslabia sa tým možnosti Ruska vyvážať ropné výrobky do sveta.**
- Zastavenie nových investícií do ruského **energetického sektora.**
- **Zákaz všetkých foriem dovozu ruského uhlia.** Týka sa štvrtiny celkového vývozu ruského uhlia, čo pre Rusko predstavuje stratu príjmov vo výške zhruba 8 miliárd eur ročne.

Komisia okrem toho smeruje EÚ k úplnej nezávislosti od ruských fosílnych palív vrátane ruského plynu a k urýchleniu zelenej transformácie, pričom jej na to vytvára vhodné podmienky.

ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ A ZELENÁ TRANSFORMÁCIA

Európska komisia 18. mája 2022 predstavila **pod názvom REPowerEU prelomový plán EÚ, ako postupne ukončiť závislosť EÚ od ruských fosílnych palív** vďaka urýchlenému zavádzaniu energie z obnoviteľných zdrojov, energetickým úsporám a diverzifikácii dodávok. REPowerEU je komplexný a podrobný plán na dosiahnutie

EURÓPANOV sa domnieva, že EÚ by mala čo najskôr znížiť svoju závislosť od ruských fosílnych palív. **EÚ odpovedá plánom REPowerEU.**

cenovo dostupnej energie pre obyvateľov EÚ, energetickej bezpečnosti pre Európu a udržateľnosti pre planétu. Plán REPowerEU je v plnom súlade s Vyhlásením z Versailles, ktoré 11. marca podpísali vedúci predstavitelia všetkých členských štátov. Približne 85 % občanov EÚ sa domnieva, že Európska únia by mala čo najskôr znížiť svoju závislosť od ruských fosílnych palív. **EÚ odpovedá plánom REPowerEU.**

V oblasti výroby energie, priemyslu, stavebníctva a dopravy prebieha **masívne rozširovanie a urýchľovanie využívania energie z obnoviteľných zdrojov**. Komisia navrhla zvýšiť hlavný cieľ, ktorý sa má podľa Európskej zelenej dohody dosiahnuť do roku 2030, zo 40 % na 45 % energie z obnoviteľných zdrojov. Plán REPowerEU pripravuje pôdu pre nové ambiciózne iniciatívy:

cielená solárna stratégia EÚ zameraná na **zdvojnásobenie fotovoltaickej solárnej kapacity** do roku 2025 a inštaláciu 600 GW kapacity do roku 2030

iniciatíva pre strešné solárne inštalácie s postupným zavedením **právnej povinnosti inštalovať solárne panely na nové budovy** – verejné, komerčné a obytné

zdvojnásobenie tempa zavádzania **tepelných čerpadiel**

konkrétne opatrenia na **urýchlenie schvaľovania veľkých projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie**

zdvojnásobenie cieľa výroby ekologického vodíka do roku 2030 na 10 miliónov ton domácej výroby a 10 miliónov ton dovozu

zvýšenie produkcie **biometánu** do roku 2030 na 35 miliárd kubických metrov

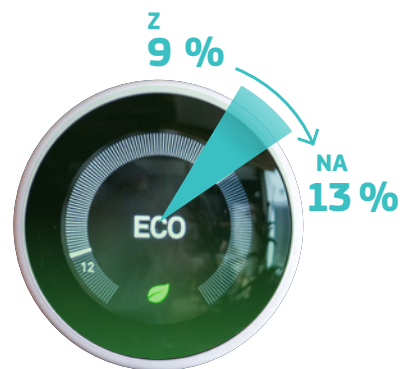
REPowerEU podporuje budovanie **jedného z najväčších svetových veterných parkov na mori** v Severnom mori. Čoskoro pokryje ročnú spotrebu energie viac ako 50 miliónov domácností, t. j. približne jednej štvrtiny všetkých domácností v EÚ. Legislatívny návrh Komisie na urýchlenie povoľovania projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a ich sieťovej infraštruktúry pripraví pôdu pre oveľa rýchlejšie zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov v celej EÚ. Každá kilowatthodina elektriny, ktorú vyrobíme z veternej, slnecnej alebo vodnej energie či z biomasy, znižuje našu závislosť od fosílnych palív z Ruska a posúva EÚ o krok bližšie k budúcej uhlíkovej neutralite.

Komisia pomáha členským štátom zastropovať ceny elektrickej energie a **chrániť spotrebiteľov**.

Obnoviteľné zdroje energie sú najlepšou odpoveďou na rastúce ceny energie. Staré druhy energie, s ktorými sú spojené vysoké emisie uhlíka – uhlie, ropa a plyn – sú čoraz drahšie, ale náklady na energiu z obnoviteľných zdrojov už mnoho rokov neustále klesajú. Celosvetové ceny energií už od leta 2021 rastú a v dôsledku ruskej agresie voči Ukrajine výrazne stúpili. Komisia zároveň bezprostredne pomáha členským štátom zastropovať ceny elektriny a chrániť spotrebiteľov. Ako súčasť klimaticko-energetického balíka Fit for 55 Komisia predložila aj návrh na zriadenie **Sociálno-klimatického fondu**, ktorý by mal slúžiť na podporu zraniteľných domácností, malých a stredných podnikov a používateľov dopravy.

Komisia takisto navrhla kroky na zlepšenie dlhodobej **energetickej efektívnosti**. Jedným z nich je zvýšenie záväzného cieľa pre energetickú efektívnosť do roku 2030 stanoveného v Európskej zelenej dohode z 9 % na 13 %. Členské štáty sa nabádajú, aby využívali fiškálne opatrenia na podporu úspor energie, ako sú znížené sadzby DPH na energeticky efektívne vykurovacie

energetickej efektívnosti do roku 2030 stanoveného v **EURÓPSKEJ ZELENEJ DOHODE z 9 % na 13 %**

systémy, spotrebiče a výrobky či izoláciu budov. S cieľom pripraviť EÚ na ďalšiu zimu a posilniť jej odolnosť Komisia zaviedla pre členské štáty **povinnosti zabezpečiť minimálne úrovne naplnenia zásobníkov** s tým, že do 1. novembra 2022 musia byť zásobníky naplnené na 80 %.

V reakcii na to, že Rusko používa dodávky plynu ako zbraň, Komisia navrhla aj nový legislatívny nástroj a plán nazvaný „**Úspora plynu pre bezpečnú zimu**“. Tento nástroj, prijatý Radou 5. augusta 2022, by EÚ pomohol znížiť do nasledujúcej jari spotrebu plynu o 15 %, a vďaka tomu zvládnuť úplné prerušenie dodávok ruského plynu. Plán v snahe zmierniť dosah na občanov a hospodárstvo poskytuje aj usmernenia, ako koordinovane znižovať spotrebu plynu.

EÚ spolupracuje s medzinárodnými partnermi na diverzifikácii dodávok energie a zabezpečila rekordnú úroveň dovozu skvapalneného zemného plynu a vyššie dodávky plynu cez plynovody. Komisia spolupracuje s Nórskom, Spojeným kráľovstvom a Spojenými štátmi, ako aj s Angolou, Azerbajdžanom, Egyptom, Izraelom, Nigériou a Južnou Kóreou. **Predseda Komisie von der Leyenová dosiahla s prezidentom USA Joeom Bidenom dohodu**, ktorá umožní nahradiť približne jednu tretinu zo 155 miliárd kubických metrov ruského plynu v súčasnosti dovážaných do EÚ. EÚ buduje novú infraštruktúru pre skvapalnený zemný plyn s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok a solidaritu pre všetky členské štáty. Táto infraštruktúra bude základom pre budúce koridory ekologického vodíka.

Novovytvorená **energetická platforma EÚ** umožní dobrovoľné spoločné nákupy plynu, skvapalneného zemného plynu a vodíka, a to vďaka združovaniu dopytu, optimalizácii využívania infraštruktúry a koordinácii kontaktov s dodávateľmi. Pomáhať jej budú regionálne pracovné skupiny. V nadväznosti na úspech spoločného programu nákupu vakcín vyvíja Komisia mechanizmus **spoločného nákupu**, v rámci ktorého sa budú v mene zúčastnených členských štátov zazmluvňovať nákupy plynu. EÚ bude naďalej spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi po celom svete prostredníctvom nášho programu dvojstranného obchodu, aby pomohla zabezpečiť kľúčové dodávky energie a surovín, o ktoré sa bude opierať naša energetická a hospodárska bezpečnosť v budúcnosti.

REPowerEU prináša finančnú podporu vo výške takmer 300 miliárd eur vrátane 225 miliárd eur vo forme úverov, ktoré majú členské štáty k dispozícii z epochálneho európskeho fondu obnovy NextGenerationEU. Komisia zároveň navrhla, aby členské štáty doplnili do svojich plánov obnovy a odolnosti kapitolu venovanú plánu REPowerEU, aby finančné prostriedky určené na obnovu po pandémie lepšie zamerali na cieľ raz a navždy znížiť závislosť EÚ od ruských fosílnych palív. REPowerEU je komplexný a podrobný plán na dosiahnutie cenovo dostupnej energie pre obyvateľov EÚ, energetickej bezpečnosti pre Európu a udržateľnosti pre planétu.

EURÓPSKA OBRANA A NATO

S cieľom **chrániť občanov EÚ** a prispievať k medzinárodnému mieru a bezpečnosti v našom susedstve aj širšom zahraničí sa Európska únia stáva silnejším garantom bezpečnosti. Vo

Generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg a predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová.

Vyhlásení z Versailles z 11. marca 2022 určili lídri EÚ jasný smer k posilneniu bezpečnosti Európy: zvýšiť investície, využívať inovačné a kritické technológie a budovať integrovanejší, konkurencieschopnejší európsky trh v oblasti obrany. Európska rada 21. marca 2022 formálne schválila **Strategický kompas**, ktorý vytyčuje ambiciózne akčný plán pre EÚ do roku 2030. Tieto záležitosti naberajú čoraz väčší význam, keďže v Európe opäť zúri vojna.

V reakcii na samit vo Versailles predložila Komisia spolu s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Josepom Borrellom v máji 2022 analýzu **investičných nedostatkov v oblasti obrany**. Bezodkladne bola zriadená osobitná skupina pre spoločné obstarávanie v oblasti obrany, ktorá bude spolupracovať s členskými štátmi. Z práce osobitnej skupiny vyplynul návrh na urýchléné prijatie krátkodobého nástroja EÚ, ktorým sa posilní spôsobilosť obranného priemyslu prostredníctvom **spoločného obstarávania**. Členské štáty tak získajú podporu pri spoločnom riešení tých najnaliehavejších a najkritickejších nedostatkov. V máji 2022 bol oznámený aj inovačný program EÚ v oblasti obrany, ktorého cieľom je investovať do inovácií v oblasti obrany celkovo 2 miliardy eur.

Európska únia robí všetko, čo je v jej silách, aby ochránila ukrajinský ľud, ktorý sa postavil ruskému agresorovi, a pomohla mu splniť jeho sen o demokratickej, nezávislej a pokojnej Ukrajine. EÚ preto **prvýkrát vo svojej histórii poskytuje vojenské vybavenie** a bezpečnostnú infraštruktúru napadnutej krajine, ktorá nie je

Keď Nadii Dobrianskej jedna írsky rodina ponúkla, že jej aj s blízkymi poskytne útočisko, presťahovala sa z Kyjeva do **Corku**. Nadia dokumentuje porušovanie ľudských práv a vojnové zločiny, ktorých sa dopúšťa ruská armáda. Okrem toho sa venuje hre na írsku flautu a spevu írskych tradičných piesní.

členom EÚ. Na podnet vysokého predstaviteľa prijala Rada Európskej únie 28. marca 2022 opatrenia pomoci financované z **Európskeho mierového nástroja** a zamerané na poskytovanie vybavenia a dodávok ukrajinským ozbrojeným silám. Podpora poskytnutá ukrajinským ozbrojeným silám prostredníctvom Európskeho mierového nástroja odvtedy dosiahla celkovú výšku 2,5 miliardy eur.

Invázia Ruska na Ukrajinu a dlhodobé dôsledky, ktoré bude mať na európsky a globálny bezpečnostný poriadok, zblížili EÚ a NATO (Organizáciu Severoatlantickej zmluvy) viac ako kedykoľvek predtým. NATO je najsilnejšou vojenskou alianciou na svete a je výhradne obrannou alianciou. **Spolupráca medzi EÚ a NATO** predstavuje integrálny pilier európskej stability a bezpečnosti. EÚ a NATO preukázali vo vzťahu k invázii Ruska na Ukrajinu pevnú transatlantickú jednotu. Skutočnosťou je, že ďalšie dva členské štáty EÚ – **Fínsko a Švédsko** – **požiadali 18. mája 2022 o vstup do NATO**, čím sa vzdali svojej dlhobodej vojenskej nestrannosti vzhľadom na nevyprovokovanú vojnu Ruska na Ukrajine.

NATO je najsilnejšou vojenskou alianciou na svete a je výhradne obrannou alianciou.

PROTI VOJNOVÝM ZLOČINOM, POTRAVINOVEJ NEISTOTE A PROPAGANDE

EÚ spolu s ukrajinskou vládou vyšetruje obvinenia z vojnových zločinov, ktoré spáchali ruskí vojaci. Základom zmierenia je spravodlivosť a osoby zodpovedné za trestné činy budú stíhané. Hneď ako sa ruské jednotky stiahli z oblasti okolo Kyjeva, začali prichádzať správy o zverstvách. Ukrajinská generálna prokuratúra, 13 členských štátov EÚ a Úrad prokurátora Medzinárodného trestného súdu začali vyšetrowanie možných **vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti**, ktorých sa dopustili ruskí vojaci na Ukrajine.

25. marca 2022 bol zriadený **Spoločný vyšetrovací tím**, ktorý má s podporou Eurojustu uľahčiť koordináciu cezhraničných vyšetrowaní najzávažnejších medzinárodných trestných činov, ako aj trestných stíhaní v zúčastnených štátoch a pred Medzinárodným trestným súdom. Tento tím tvoria vyšetrovatelia a prokurátori z Estónska, Lotyšska, Litvy, Poľska, Slovenska a Ukrajiny. Medzinárodný trestný súd sa 25. apríla rozhodol pripojiť k spoločnému vyšetrovaciemu tímu.

Vojna na Ukrajine má aj globálne dôsledky, ktoré postihujú najmä najzraniteľnejších. **Putinova vojna je vážnou hrozbou pre celosvetovú potravinovú bezpečnosť**. Vývoz, najmä zrna a olejnatých semien, bol pre blokádu čiernomorských prístavov ruskými námornými silami drasticky obmedzený. EÚ pomáha Ukrajine cez koridory solidarity oznámené 12. mája 2022 vyvážať poľnohospodársky tovar momentálne uskladnený v krajine, ako aj ďalšie úrody, a to cestnou, železničnou a vnútrozemskou vodnou dopravou, a dovážať potrebné vstupné poľnohospodárske suroviny, ako sú osivá, hnojivá či krmivo pre zvieratá. Do augusta 2022 **pomohli koridory solidarity EÚ vyviezť viac ako desať miliónov ton ukrajinského obilia**, čiže takmer polovicu

Predsiedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová a vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Josep Borrell vzdávajú hold obetiam ruskej agresie proti Ukrajine.

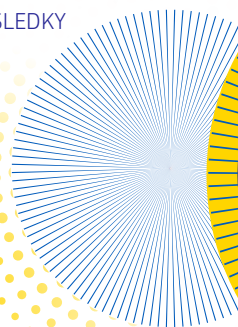
obilia uviaznutého v ukrajinských prístavoch vinou ruskej blokády. Zo sankcií EÚ vyňala poľnohospodárske odvetvie Ruska, a to s konkrétnym cieľom zaistiť potravinovú bezpečnosť niektorých z tých najzraniteľnejších krajín sveta.

EÚ a jej členské štáty sú spoločne **najväčším poskytovateľom humanitarnej a rozvojovej pomoci na svete**, a to aj v oblasti potravinovej bezpečnosti. Tím Európa inicioval komplexnú odozvu na celosvetovú potravinovú neistotu, ktorá zahŕňa krátkodobú núdzovú potravinovú pomoc a pomoc na zabezpečenie živobytia, ako aj strednodobú podporu odolných a udržateľných potravinových systémov v partnerských krajinách.

Ako súčasť tejto odozvy EÚ zmobilizovala 600 miliónov eur dodatočných finančných prostriedkov pre najviac postihnuté africké, karibské a tichomorské krajiny. Takisto iniciovala Mechanizmus pre potraviny a odolnosť s prostriedkami vo výške 225 miliónov eur na pomoc Severnej Afrike a Blízkemu východu. Celková podpora EÚ v oblasti potravinovej bezpečnosti určená krajinám po celom svete tak do roku 2024 dosiahne 7,7 miliardy eur. EÚ pri svojej podpore nikoho neopomína a spolupracuje s humanitárnymi, rozvojovými a mierovými aktérmi s cieľom dosiahnuť spravodlivú a inkluzívnu transformáciu v súlade s Európskou zelenou dohodou.

Mykola Charytonov, ktorý vedie Dniperské centrum pre ekologické poľnohospodárstvo a ochranu životného prostredia, pokračuje vo svojom výskume hnojív z Katalánska v **Španielsku**, pretože sa chce podieľať na obnove Ukrajiny.

S cieľom **brániť sa proti kremel'ským dezinformačným kampaniam a informačným manipuláciám** Európska únia 2. marca 2022 rozhodla o pozastavení vysielania ruských štátnych médií Sputnik a Russia Today v EÚ až do skončenia agresie proti Ukrajine. Následne bolo 3. júna 2022 pozastavené vysielanie ďalších troch médií vo vlastníctve ruského štátu – Rossiya RTR/RTR Planeta, Rossiya 24/Russia 24 a TV Centre International. Ide o hlavné dezinformačné kanály podporujúce Kreml', ktoré sa zameriavajú na cieľové skupiny na Ukrajine a v EÚ a šíria dezinformácie a propagandu na podporu agresie Ruska voči Ukrajine.

Komisia v boji proti dezinformáciám a propagande Kreml'a spolupracuje aj so spoločnosťami a sociálnymi médiami na celom svete. V júni 2022 podpísalo 34 signatárov – vrátane platforiem a technologických spoločností, napr. Facebook, Google, Twitter, Microsoft, Mozilla a TikTok, ako aj organizácií občianskej spoločnosti – nový a posilnený **Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií**, ktorý poskytuje dobrovoľný samoregulačný rámec založený na usmerneniach Komisie v súlade s aktom o digitálnych službách. Tento kódex sa všeobecne uznáva za priekopnícky rámec. Stanovujú sa v ňom presné a obsiahle záväzky v boji proti dezinformáciám a predstavuje ďalší dôležitý krok smerom k transparentnejšiemu, bezpečnejšiemu a dôveryhodnejšiemu online prostrediu.

EURÓPSKA BUDÚCNOSŤ UKRAJINY

Ukrajina zažila 8. apríla 2022 na svojej ceste do Európskej únie dojemnú chvíľu. Predsedníčka Komisie von der Leyenová odovzdala prezidentovi Zelenskému dotazník, ktorého účelom je

zhromaždiť informácie o pripravenosti Ukrajiny na status kandidáta na členstvo v EÚ. O desať dní neskôr ukrajinské orgány formálne odovzdali vyplnený dotazník. Ukrajina už je úzko prepojená s EÚ na základe dohody o pridružení a momentálne sa čo najviac urýchľuje proces regulačného a politického zblížovania, v ktorom musia byť dodržané všetky zásluhové podmienky. Európska komisia vydala 17. júna 2022 kladné stanovisko k udeleniu **štatútu kandidátskej krajiny** pre Ukrajinu a Moldavsko, ktoré Európska rada 23. júna 2022 jednoducho potvrdila. Európska rada tiež uznala európsku perspektívu Gruzínska. Vyhlásila, že je pripravená udeliť Gruzínsku štatút kandidátskej krajiny, keď sa vyriešia priority uvedené v stanovisku Komisie k jeho žiadosti o členstvo.

Priama podpora EÚ pre ukrajinskú vládu je dlhodobá a EÚ na nej úzko spolupracuje s členskými štátmi a európskymi finančnými inštitúciami. Od vypuknutia vojny EÚ podporu výrazne zvýšila a zmobilizovala približne **9,5 miliardy eur na zvýšenie celkovej hospodárskej, sociálnej a finančnej odolnosti Ukrajiny** v podobe makrofinančnej pomoci, rozpočtovej podpory, núdzovej pomoci, krízovej reakcie, humanitárnej pomoci, ako aj vojenskej pomoci z Európskeho mierového nástroja. V období od marca do začiatku augusta už bolo plne vyplatených 2,2 miliardy eur makrofinančnej pomoci, ako aj 120 miliónov eur vo forme rozpočtovej podpory. Okrem toho 27. apríla Komisia navrhla pozastaviť všetky zvyšné dovozné clá na všetok vývoz z Ukrajiny do EÚ aspoň na jeden rok.

Komisia 17. júna 2022 vydala kladné stanovisko k **udeleniu štatútu kandidátskej krajiny EÚ Ukrajine**.

Začiatkom vojny sa v mimoriadnom prejave solidarity a vynaliezavosti podarilo 16. marca 2022 úspešne zosynchronizovať **elektrizačnú sústavu Moldavska a Ukrajiny** s európskou kontinentálnou elektrizačnou sústavou. Ukrajine to pomohlo udržať stabilitu elektrického systému a v týchto temných časoch kúriť a svietiť. Táto udalosť je zároveň míľnikom vo vzťahoch medzi EÚ a Ukrajinou, ktoré sú teraz aj doslova prepojené.

Invázia Ruska na Ukrajinu však hospodársky ovplyvňuje aj samotnú EÚ. V tejto súvislosti prijala Komisia v marci 2022 dočasný krízový rámec štátnej pomoci, ktorý má umožniť členským štátom, aby využili pružnosť pravidiel štátnej pomoci na **podporu hospodárstva v kontexte ruskej invázie** a zároveň chránili rovnaké podmienky na jednotnom trhu. Komisia doposiaľ prijala 89 rozhodnutí o podpore hospodárstva v súčasnej geopolitickej kríze, pričom celková schválená suma sa odhaduje na takmer 430 miliárd eur. Komisia 20. júla 2022 prijala zmenu dočasného krízového rámca. Zmeny zahŕňajú nové kategórie pomoci, ktoré majú podporiť členské štáty v ich úsilí stať sa nezávislými od fosílnych palív.

Johanna-Maria Lehtmeová v **Estónsku** založila hnutie „Slava Ukraini“, ktoré na Ukrajinu dodalo viac ako 60 sanitiek vybavených zdravotníckymi potrebami a inou pomocou potrebnou na záchranu životov.

Spoločne s ukrajinskou vládou už Komisia hľadá do budúcnosti na **obnovu slobodnej a prosperujúcej Ukrajiny ukotvenej v európskych hodnotách**. V duchu solidarity Komisia 18. mája 2022 predložila ambicióznú víziu krátkodobej pomoci a dlhodobej rekonštrukcie Ukrajiny s vedomím, že na obnovu krajiny po vojne bude potrebné vynaložiť veľké finančné úsilie celého sveta. S cieľom riešiť bezprostredné potreby Ukrajiny Komisia 7. septembra 2022 navrhla operáciu **makrofinančnej pomoci** vo výške ďalších 5 miliárd eur. Ide o druhú časť mimoriadneho balíka v objeme do 9 miliárd eur, ktorý Komisia navrhla 18. mája.

Pokiaľ ide o strednodobú budúcnosť krajiny, ukrajinská vláda a Komisia navrhli zriadiť **platformu pre obnovu Ukrajiny**, ktorá by organizovala a koordinovala medzinárodných partnerov a finančné inštitúcie pri vykonávaní **plánu obnovy RebuildUkraine**. V tomto pláne sa pre Ukrajinu vytyčuje jasná európska cesta, v ktorej sa podpora obnovy z prostriedkov EÚ viaže na vykonanie rozsiahlych reforiem a protikorupčných opatrení.

2. PREKONANIE PANDÉMIE SOLIDARITOU A VEDOU

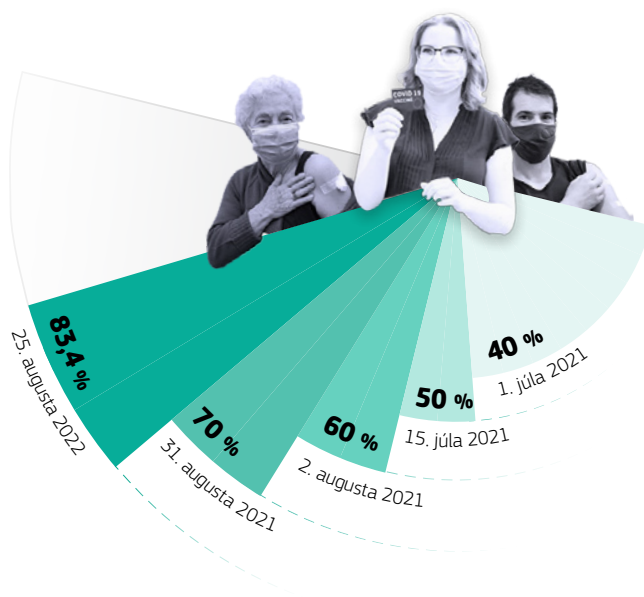
PRIEKOPNÍK BEZPEČNÝCH A ÚČINNÝCH VAKCÍN A LIEČBY

Pandémia koronavírusu narušila životy miliónov ľudí v Európe a na celom svete. Rozsah krízy bol taký veľký, že reagovať tak, ako naši občania potrebovali, sme mohli len ako Únia. V tejto rozhodujúcej chvíli, keď išlo v Európskej únii o všetko, **musela zakročiť Európa**.

Od počiatkových dní pandémie bola Európska komisia aktívna **na troch frontoch**: V prvom rade sme sa sústredili na zastavenie šírenia koronavírusu a na to, aby čo najviac ľudí bolo chránených vakcínami. V druhom rade sme reagovali na hospodársky šok, proti ktorému sme zakročili bezprecedentným plánom obnovy, investíciami a reformami. A v treťom rade sme pokračovali v napredovaní našej zelenej a digitálnej transformácie, pretože pandémia ďalej urýchlila potrebu zmeny. Dnes môžeme s istotou povedať, že EÚ zareagovala na výzvu spojenú s ochorením COVID-19 kompetentne, citlivo a jednotne.

Vďaka **stratégii EÚ v oblasti vakcín** bolo do všetkých kútov Európy dodaných viac ako 1,7 miliardy dávok vakcín proti ochoreniu COVID-19. Základné očkovanie proti tomuto ochoreniu (jednu alebo dve dávky) dostalo v EÚ ohromných **83,4 % dospelých populácie**, 62 % dostalo aj posilňovaciu dávku. Došlo tak k záchrane života tisícov ľudí.

83,4 % dospelých populácie EÚ dostalo základné očkovanie proti ochoreniu COVID-19 (jednu alebo dve dávky).

ČASOVÁ OS SCHVAĽOVANIA: bezpečné a účinné vakcíny proti ochoreniu COVID-19

BioNTech–Pfizer

21. decembra
2020

AstraZeneca

29. januára
2021

Novavax

20. decembra
2021

Moderna

6. januára
2021

Johnson & Johnson

11. marca
2021

Valneva

24. júna
2022

Prvá zásielka vakcín proti ochoreniu COVID-19 prichádza do Abidžanu na Pobreží Slonoviny.

V prvej fáze pandémie koronavírusu Komisia uzatvorila v mene členských štátov **predbežné kúpne zmluvy** s výrobcami jednotlivých očkovacích látok. Výmenou za právo kúpiť určitý počet dávok očkovacej látky v danom období a za danú cenu Komisia financovala časť počiatočných nákladov, ktoré znášajú výrobcovia vakcín, z **nástroja núdzovej podpory**, a to vo výške 2,7 miliardy eur. Komisia tým prispela k vývoju a výrobe bezpečných a účinných vakcín v rekordne krátkom čase. Práve vďaka týmto prezieravým krokom dostala Európa najhoršiu pandémiu za posledných sto rokov pod kontrolu.

Od roku 2020 bolo schválených šesť vakcín proti ochoreniu COVID-19, najprv však prešli **klinickými skúškami a regulačnými schvaľovacími procesmi, ktoré sú tie najprísnejšie na svete**. Ľudia žijúci v EÚ majú k dispozícii najrozsiahlejší, najbezpečnejší a najúčinnnejší súbor vakcín na svete, ktorý Európska komisia v uplynulom roku ďalej zveľaďovala. S ôsmimi subjektmi, ktoré vyvíjajú a vyrábajú vakcíny, **sa uzavreli zmluvy na 4,2 miliardy dávok vakcín**. Pokiaľ ide o nové varianty, ak bude upravená vakcína schválená do jesene 2022, EÚ bude mať prístup k dodávkam takýchto vakcín od spoločností BioNTech-Pfizer a Moderna. Ak náš kontinent postihne nová vlna pandémie, Európa na ňu bude pripravená.

Na ochranu zdravia občanov potrebujeme nielen vakcíny, ale aj liečbu. Pacienti s ochorením COVID-19 potrebujú bezpečné a účinné formy liečby, ktoré zasiahnu proti infekcii, zlepšia ich vyhliadky na rýchle zotavenie, znížia počet hospitalizácií a predovšetkým zabráni strátam na životoch. **Stratégia EÚ pre terapeutiká na ochorenie COVID-19** podporuje vývoj a dostupnosť liekov, a to aj pre pacientov, ktorí sa zotavujú z ochorenia COVID-19.

V októbri 2021 Komisia stanovila súbor 10 potenciálnych terapeutík na ochorenie COVID-19. Tomuto kroku predchádzal skrining 82 potenciálnych liekov v pokročilom štádiu klinického vývoja, pričom sa zohľadnilo, že rôzne

skupiny pacientov a rôzne štádiá a závažnosť ochorenia si vyžadujú rôzne typy liekov. Do mája 2022 bolo schválených **osem foriem liečby ochorenia COVID-19**. Zároveň boli uzavreté viaceré zmluvy o spoločnom obstarávaní s výrobcami liekov proti ochoreniu COVID-19 s cieľom uľahčiť členským štátom prístup k liečbe tohto ochorenia.

GLOBÁLNY LÍDER V SOLIDARITE V OBLASTI VAKCÍN

Od samého počiatku pandémie koronavírusu bola Komisia v boji proti pandémie odhodlaná k medzinárodnej spolupráci. Rozhodli sme sa pre solidaritu nielen v rámci Európy, ale aj so zvyškom sveta. EÚ je najväčším poskytovateľom vakcín proti ochoreniu COVID-19 na svete a patrí medzi popredných darcov nástroja COVAX (nástroj globálneho prístupu k vakcínam proti ochoreniu COVID-19) pre rozvojové krajiny. Od novembra 2020 do júla 2022 EÚ vyviezla **viac ako 2,4 miliardy dávok vakcín proti ochoreniu COVID-19 do celkovo 168 krajín**. Z toho 478 miliónov dávok darovala krajinám v núdzi najmä v Afrike a primárne cez nástroj COVAX.

Na **samite EÚ a Africkej únie** vo februári 2022 bol aktivovaný balík investícií do stratégie Global Gateway pre Afriku. Zložka balíka pre oblasť zdravia zahŕňa najmenej 425 miliónov eur na zvýšenie tempa očkovania na africkom kontinente. V máji 2022, počas **druhého globálneho samitu o pandémii COVID-19**, predsedníčka Komisie von der Leyenová vzhľadom na zmenenú situáciu ponuky vakcín a dopytu po nich oznámila zmenu v prístupe EÚ, ktorý má byť viac zameraný na podporu čo najefektívnejšieho využívania dostupných dávok. Súčasťou toho je aj prísľub financovania vo výške 450 miliónov eur pre Globálny fond pre pripravenosť na pandémiu, ktorý sa má zriadiť po dosiahnutí dohody o jeho riadení. Prejavuje sa tak sila **programu EÚ a USA zameraného na boj proti globálnej pandémii**: očkovanie celosvetovej populácie, záchrana životov a obnova k lepšej svetovej zdravotnej bezpečnosti.

V strednodobom horizonte sa z rozpočtu EÚ a členských štátov použije viac ako 1 miliarda eur **na posilnenie výrobných kapacít v Afrike a jej prístupu k vakcínam, liekom a zdravotníckym technológiám**. Napomôže to dosiahnuť cieľ Africkej únie, ktorým je vyrábať do roku 2040 na miestnej úrovni 60 % vakcín používaných na africkom kontinente a zároveň posilniť miestne farmaceutické systémy.

V septembri 2021 bolo s podporou EÚ zriadené globálne **centrum Svetovej zdravotníckej organizácie pre transfer mRNA technológie** v Južnej Afrike. Na úrovni regiónu EÚ podporuje zriadenie Africkej agentúry pre lieky, pričom poskytuje know-how a financovanie. Na úrovni jednotlivých štátov sa dôraz kladie na zvýšenie výrobných kapacít a vytvorenie vhodného ekosystému pre investície v popredných krajinách vrátane Ghany, Rwandy, Senegalu a Južnej Afriky.

V júni 2022 EÚ a členské štáty pod vedením Španielska takisto nadviazali partnerstvo s Latinskou Amerikou a Karibikom, ktorého cieľom je podporiť miestnu výrobu vakcín, liekov a iných zdravotníckych technológií a posilniť tam odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti.

EÚ takisto stojí v popredí **globálnej obchodnej reakcie na pandémiu koronavírusu**. Počas 12. ministerskej konferencie Svetovej obchodnej organizácie v júni 2022 sa členovia dohodli na výnimke, pokiaľ ide o určité povinnosti v oblasti duševného vlastníctva v súvislosti s vakcínami proti ochoreniu COVID-19. Základom dohody bol text, ktorý EÚ úspešne vyjedнала s Indiou, Južnou Afrikou a so Spojenými štátmi.

ZNOVUOTVORENIE EURÓPY AJ SVETA

Pandémia koronavírusu je prvou pandémiou, proti ktorej sa bojuje v digitálnom veku. Kľúčový význam v európskej reakcii mala inovácia **digitálneho COVID preukazu EÚ**, ktorý sa rýchlo stal globálnym štandardom. Tento systém, prijatý 14. júna 2021, má za cieľ uľahčiť voľný pohyb, a preto stanovuje spoločný rámec pre vydávanie, overovanie a uznávanie potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o výsledku testu a o jeho prekonaní. Od začiatku uplatňovania predmetného nariadenia bolo v celej EÚ vydaných viac ako 2 miliardy takýchto preukazov.

V roku 2020 sa šesťročný Adam King z **Írska**, ktorý trpí chorobou krehkých kostí, rozhodol, že chce počas pandémie koronavírusu ako symbol nádeje poslať po celom svete virtuálne objatie. Jeho myšlienka precestovala veľkú časť sveta a pomohla nám spoločne vyzdraviť.

S týmto systémom **EÚ vytvorila globálny štandard**: popri 27 členských štátoch sa k nemu pripojilo aj 48 krajín a území mimo EÚ na piatich kontinentoch. Digitálny COVID preukaz EÚ ako taký bol kľúčový nielen z hľadiska ochrany základného práva na voľný pohyb v rámci EÚ v čase obmedzení, ktoré mali spomaliť šírenie

ochorenia COVID-19, ale prispel aj k obnoveniu bezpečného medzinárodného cestovania. K augustu 2022 môže digitálne COVID preukazy EÚ používať pri cestovaní cez hranice viac ako 1,6 miliardy ľudí na celom svete.

Vzhľadom na pretrvávajúcu neistotu týkajúcu sa vývoja pandémie sa dohodlo, že sa uplatňovanie nariadenia o digitálnom COVID preukaze EÚ predĺži do 30. júna 2023, ako to navrhla Komisia.

Zavedenie digitálneho COVID preukazu EÚ sprevádzala webová a mobilná aplikácia **Re-open EU**, ktorá Európanom pomáha nájsť v 24 jazykoch aktuálne informácie o cestovaní a zdravotných opatreniach v európskych krajinách. Aplikácia Re-open EU sa stala **najpoužívanejšou mobilnou aplikáciou, akú kedy vyvinuli inštitúcie EÚ** – zaznamenala takmer 4 milióny stiahnutí a takmer 43 miliónov návštevníkov.

S cieľom zabezpečiť, aby boli aplikácie jednotlivých členských štátov na sledovanie kontaktov schopné medzi sebou komunikovať, poskytla Komisia službu európskej interoperabilnej brány. Do jesene 2021 **si prostredníctvom tejto európskej brány vymieňalo informácie o rizikových kontaktoch 19 členských štátov**, pričom ich národné aplikácie boli stiahnuté viac ako 70 miliónov krát. Tento počet stiahnutí zodpovedá 23 % obyvateľstva pripojených členských štátov. Tieto národné aplikácie a európska brána boli navrhnuté ako dočasné nástroje, ktorých využívanie sa má po odznení pandémie ukončiť. Doposiaľ svoje mobilné aplikácie ukončilo deväť členských štátov.

Popri znovuoťvorení Európy pre domáce a zahraničné cestovanie Komisia v máji 2022 predložila aj **pohotovostný plán EÚ pre dopravu**. Vychádzala pri ňom z prvých skúseností so **zelenými jazdnými pruhmi**, ktorých cieľom bolo umožniť počas pandémie cezhraničnú prepravu a dodávanie tovaru spotrebiteľom. Pohotovostný plán má posilniť odolnosť európskeho odvetvia dopravy v časoch krízy.

V neposlednom rade sme utužili aj našu obchodnú politiku – vo februári 2021 sme prijali oznámenie o **otvorenej, udržateľnej a asertívnej obchodnej politike**. Otvorenosť našej obchodnej

politiky je naďalej zásadným pilierom pre hospodárske a geopolitické ambície EÚ. Otvorený obchod založený na pravidlách podporuje zamestnanosť a rast v EÚ a zároveň pomáha budovať odolné a diverzifikované dodávateľské reťazce a zabezpečuje prístup k tovaru a surovinám, ktoré potrebujeme, aby sme sa vyhli škodlivej závislosti. A na základe nášho nového asertívneho prístupu k ochrane a presadzovaniu záujmov našich podnikov a spotrebiteľov sme zaviedli autonómne nástroje, ako je nástroj **medzinárodného obstarávania a súvisiace nariadenie**, ktoré je novým nástrojom na vyrovnanie sa s možnými rušivými vplyvmi zahraničných subvencií na jednotnom trhu.

BUDOVANIE SILNEJ EURÓPSKEJ ZDRAVOTNEJ ÚNIE

Toto je prvá pandémia od zrodu Európskej únie, ktorá tak tvrdo zasiahla Európu. Podobné nákazy by však mohli prepuknúť aj v budúcnosti. V dôsledku straty biodiverzity a zmeny klímy by zo zvierat na človeka mohli preskočiť ďalšie zoonotické vírusy. Pre prípad ďalšej pandémie musíme mať istotu, že európske krajiny sú všetky rovnako pripravené a schopné reagovať. Ide o jasné ponaučenie z pandémie, a zároveň o jeden z hlavných dôvodov, prečo Komisia Ursuly von der Leyenovej položila **základy európskej zdravotnej únie**.

Európska zdravotná únia je ďalším krokom na ceste k lepšej EÚ. Jej cieľom je lepšie chrániť fyzické a duševné zdravie občanov EÚ, poskytnúť EÚ a jej členským štátom vybavenie, aby mohli predchádzať a bojovať proti budúcim pandémiám, a posilniť odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti v Európe.

Prvou bezprostrednou prioritou európskej zdravotnej únie je pripravenosť a reakcia na krízy. Európski spoluzákonnodarcovia aktuálne finalizujú **nariadenie o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia**, ktoré bude právnym rámcom umožňujúcim Európskej únii rýchlo reagovať na cezhraničné ohrozenia zdravia.

Pri príležitosti prejavu o stave Únie bol v septembri 2021 zriadený **nový Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA)**, ktorý pomáha pri vývoji, výrobe a vytváraní zásob liekov, vakcín a iných zdravotníckych protipatrení, ako sú osobné ochranné prostriedky. Tie v prvej fáze reakcie na koronavírus často chýbali. **Prevenciu a odhaľovanie núdzových zdravotných situácií a rýchlu reakciu na ne** na úrovni EÚ a na celom svete pomôže zlepšiť HERA. V prvom roku svojej aktívnej činnosti HERA zriadila expertnú skupinu pre varianty ochorenia COVID-19 s cieľom monitorovať mutácie, nakúpila vakcíny proti opičím kiahňam, vytvorila **EU FAB** – sieť neustále pripravených výrobných kapacít na výrobu vakcín a liekov, ktoré možno aktivovať v prípade budúcich kríz – a začala zhromažďovať vybavenie a lieky proti chemickým a jadrovým hrozbám.

Vytvorením nového **európskeho priestoru pre zdravotné údaje** urobila Komisia historický krok k digitálnej zdravotnej starostlivosti v EÚ.

Rýchla reakcia na varianty je možná vďaka tomu, že Komisia v rannom štádiu pandémie vyzvala členské štáty, aby zvýšili sekvenovanie genómu a monitorovali výskyt variantov vírusu aspoň na 5 % a podľa možnosti až na 10 % pozitívnych výsledkov testov, a prostredníctvom **Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb** na to poskytla podporu vo výške 110 miliónov eur. Spolu s dodatočnou podporou vo výške 123 miliónov eur z programu EÚ pre výskum a inovácie (Horizont Európa) má tak EÚ značnú kapacitu na monitorovanie vzniku nových variantov.

Pandémia mala a naďalej má veľký vplyv na pacientov, lekársky a zdravotnícky personál a na systémy zdravotnej starostlivosti v Európe. **Program EU4Health** má zabezpečiť odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti, no jeho zameranie presahuje rámec reakcie na krízu. EU4Health stavia na úspechoch dosiahnutých počas pandémie. Prináša na opatrenia s pridanou hodnotou EÚ investície vo výške 5,3 miliardy eur a pomáha systémom zdravotnej starostlivosti v členských štátoch vybudovať dodatočné kapacity a zotaviť sa z pandémie.

Farmaceutická stratégia pre Európu prijatá v novembri 2020 obsahuje konkrétne iniciatívy, ktoré majú zaistiť prístup k bezpečným, kvalitným, cenovo dostupným liekom pre pacientov a pokryť neuspokojené zdravotné potreby v EÚ, a zároveň napomôcť vedecké a technologické inovácie. Stratégia je zameraná aj na zvýšenie **bezpečnosti dodávok**, riešenie výpadkov a podporu strategickej autonómie EÚ, aby sme dokázali zabezpečiť lieky, a to aj v čase krízy. V marci 2022 bol posilnený mandát Európskej agentúry pre lieky, aby mohla lepšie monitorovať a zmierňovať výpadky kritických liekov.

Vlajkovou iniciatívou zdravotnej únie je **európsky plán na boj proti rakovine**. Vďaka finančným prostriedkom vo výške 4 miliardy eur vrátane sumy 1,25 miliardy eur z programu EU4Health tento plán už dnes posilňuje prevenciu a výskum rakoviny, ako aj starostlivosť o pacientov trpiacich touto chorobou. Komisia začala zriaďovať európske centrá a siete pre boj proti rakovine v každom členskom štáte EÚ

na účely cezhraničnej spolupráce. Pri príležitosti Svetového dňa boja proti rakovine Komisia vo februári 2022 spustila nový onkologický register, ktorý sleduje pokrok členských štátov v boji proti rakovine a stanovuje priority spolupráce.

Vytvorením nového **európskeho priestoru pre zdravotné údaje** urobila Komisia **historický krok k digitálnej zdravotnej starostlivosti** v EÚ. Komisia týmto návrhom posilňuje postavenie občanov tým, že im dáva plnú kontrolu nad ich zdravotnými údajmi a umožňuje lepšiu zdravotnú starostlivosť v celej EÚ. Návrh zároveň podporuje skutočný jednotný európsky trh s digitálnymi zdravotníckymi službami a produktmi, keďže ponúka konzistentný, dôveryhodný a efektívny rámec na využívanie zdravotných údajov na činnosti výskumu, inovácie, tvorby politík a regulácie, pričom zabezpečuje úplný súlad s prísnyimi **normami EÚ v oblasti ochrany údajov**. To bude obrovským prínosom pre vedcov, výskumníkov, inovátorov a tvorcov politík, ktorí sa venujú inovatívnej liečbe zachraňujúcej životy.

Vďaka bezpečným a účinným vakcínám, vysokej zaočkovanosti, účinným možnostiam liečby, digitálnym inováciám, ako je digitálny COVID preukaz EÚ, Európskemu centru pre prevenciu a kontrolu chorôb posilnenému novým úradom HERA, núdzovým zásobám zdravotníckych potrieb a kapacitám komplexného testovania **si EÚ vybudovala prvotriednu odolnosť voči pandémie koronavírusu a budúcim zdravotným krízam**.

3. V POPREDÍ ZELENEJ, DIGITÁLNEJ A SPRAVODLIVEJ TRANSFROMÁCIE

NEXTGENERATIONEU: HISTORICKÁ PRÍLEŽITOSŤ

Pri zrode Komisie Ursuly von der Leyenovej sa Európska únia vydala novým ambicióznym smerom: k ekologickejšej, digitálnej a sociálne spravodlivej Európe. **Pandémia COVID-19 a agresia Ruska voči Ukrajine potvrdili, že pôvodné smerovanie nášho zásahu bolo správne.** Obmedzenia pohybu urýchlili digitálnu transformáciu našich hospodárstiev a v priebehu niekoľkých týždňov sme sa stali svedkami digitálnej inovácie a transformácie, ktoré by inak trvali roky. Pandémia poukázala aj na to, že musíme zmeniť svoj vzťah k planéte, a v jej priebehu mnohí Európania znovu vo svojom živote objavili význam prírody. K dôvodom na skoncovanie so závislosťou od ruských fosílnych palív pridalo aj energetické vydieranie Kremľa. EÚ zjednotená v solidarite nielenže bojuje proti vírusu, obnovuje svoje hospodárstva a podporuje Ukrajinu, ale zároveň s dôverou investuje do silnej a udržateľnej budúcnosti pre ďalšiu generáciu Európanov.

Taký je prísľub **epochálneho plánu obnovy Európy NextGenerationEU**. Má hodnotu viac ako

Členským štátom sa už v rámci **Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** vyplatilo viac ako 100 miliárd eur.

800 miliárd eur a spolu s dlhodobým rozpočtom EÚ do roku 2027 tvorí balík európskych stimulov vo výške viac ako 2 bilióny eur. Komisia do jari 2022 schválila plány obnovy a odolnosti takmer všetkých členských štátov. Necelých 40 % investícií je určených na opatrenia v oblasti klímy a viac ako 26 % na digitálnu transformáciu. Plány podpory obnovy a odolnosti zahŕňajú aj **množstvo štrukturálnych reforiem**, ktoré budú mať dlhodobý vplyv a urýchlia zelenú a digitálnu transformáciu. Členským štátom sa už v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vyplatilo viac ako 100 miliárd eur. Komisia odhaduje, že stimul investícií z nástroja NextGenerationEU by mohol do **roku 2027 zvýšiť hospodársky rast EÚ** o 1,5 % a pomôcť vytvoriť 2 milióny nových pracovných miest.

Cez NextGenerationEU sa investuje do energie z obnoviteľných zdrojov, aby sa **urýchlila zelená transformácia** a aby sa EÚ po invázii Ruska na

800 mld. eur

Plán obnovy
NextGenerationEU

40 %

investícií viazaných
na opatrenia
v oblasti klímy

26 %

investícií viazaných
na digitálnu
transformáciu

Ukrajinu zbavila závislosti od ruských fosílnych palív vďaka plánu REPowerEU oveľa skôr ako v roku 2030. Investujeme do ekologickejších miest s obnovenou prírodou a prepojeného vidieka s vysokorýchlostným internetom. Investujeme do európskej priemyselnej základne špičkových technológií, od zelenej ocele po obnoviteľné batérie a mikročipy. A investujeme do rovnakých a kvalitných vzdelávacích a odborných príležitostí pre mladých ľudí v celej Európskej únii.

Pokiaľ ide o financovanie nástroja NextGenerationEU, Komisia je na dobrej ceste stať sa **najväčším emitentom zelených dlhopisov** na svete na financovanie zelených politík. Zo zelených dlhopisov NextGenerationEU sa získajú finančné prostriedky vo výške až 250 miliárd eur, čo je 30 % nástroja NextGenerationEU. Na dobrej ceste je aj vyplácanie finančných prostriedkov z Mechanizmu Komisie na podporu obnovy a odolnosti, ktoré závisí od toho, či členské štáty vykonávajú dohodnuté záväzky vrátane štrukturálnych reforiem, ako je podpora inovácií či ochrana právneho štátu. **Organizácie občianskej spoločnosti, miestne a regionálne zainteresované strany a sociálni a hospodárski partneri** pomáhajú nasmerovať investície tam, kde sú najviac potrebné.

Zásadnú úlohu pri zelenej a digitálnej transformácii zohráva udržateľné financovanie. S ambicióznym a všestranným **balíkom opatrení v oblasti udržateľného financovania**, ktorý Komisia prijala v apríli 2021, sa EÚ stala svetovým priekopníkom environmentálnych, sociálnych a správnych noriem na finančných trhoch. **Taxonómia EÚ** vytvára prvý systém klasifikácie svojho druhu pre udržateľné činnosti. Komisia zároveň podniká kroky proti environmentálne klamlivým tvrdeniam, keď aktualizuje právne predpisy EÚ o **vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov**, v ktorých sa od veľkých spoločností vyžaduje zverejňovať

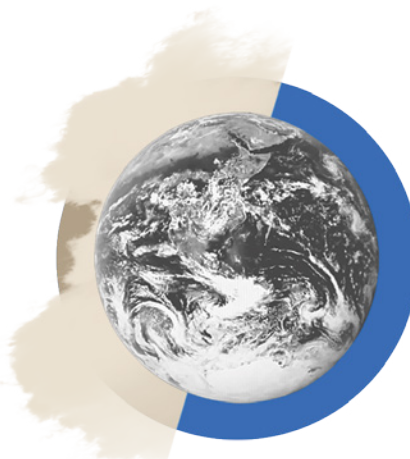
informácie o svojej činnosti. Spolu s reformami kapitálových trhov Komisia buduje **jednotný kapitálový trh**, a to s cieľom nielen nasmerovať súkromné investície do zelenej a digitálnej transformácie, ale zároveň poskytnúť spotrebiteľom, investorom a spoločnostiam hlboké, efektívne a spoľahlivé zdroje financovania bez ohľadu na to, kde v EÚ sa nachádzajú.

PRVÝ KLIMATICKY NEUTRÁLNY KONTINENT DO ROKU 2050

Európska zelená dohoda je plán, na základe ktorého Európa dosiahne svoj cieľ stať sa do roku 2050 prvým klimaticky neutrálnym kontinentom a uskutočniť Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj. Či už počas pandémie alebo ruskej vojny proti Ukrajine, Európska komisia pokračuje v jej dodržiavaní a v rámci plnenia **REPowerEU** dokonca tempo zelenej transformácie zdvojnásobila. Okrem toho, že zdravie ľudí žijúcich v EÚ závisí od zdravia našej planéty, ide aj o energetickú bezpečnosť EÚ, ktorá závisí od hromadného prechodu na energiu z obnoviteľných zdrojov. Zelená transformácia je generačnou príležitosťou na zlepšenie životných podmienok a odolnosti našich občanov, voľne žijúcich druhov a celej planéty.

Odkedy Komisia Ursuly von der Leyenovej len 10 dní od začiatku svojho mandátu predstavila Európsku zelenú dohodu, EÚ zrýchľuje opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov, investície do ekologických technológií a ochranu prírodného prostredia. **Právnym predpisom v oblasti**

**Zníženie čistých emisií skleníkových plynov
ASPOŇ O 55 % do roku 2030**

klímy sme naše ambície do roku 2050 zakotvili v záväzných právnych predpisoch EÚ.

V ňom sa stanovuje aj priebežný cieľ znížiť do roku 2030 čisté emisie skleníkových plynov v porovnaní s úrovňami z roku 1990 aspoň o 55 %. V lete 2021 Komisia predložila balík **Fit for 55**, ktorý zahŕňa konkrétne kroky potrebné na dosiahnutie našich ambícií. Európska zelená dohoda je najkomplexnejším plánom transformácie na svete. Európa má víziu a ciele, vďaka nástroju NextGenerationEU máme investície a teraz nastal **čas urýchliť vykonávanie** týmito nástrojmi:

Komisia v marci 2021 uverejnila **akčný plán rozvoja odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby**, ktorý má poľnohospodárom EÚ pomôcť zaistiť, aby sa do roku 2030 obhospodarovalo ekologickým spôsobom 25 % poľnohospodárskej pôdy a aby výrazne stúpol aj podiel ekologickej akvakultúry. V tomto akčnom pláne sa navrhujú konkrétne opatrenia na podporu spotreby aj ekologickej poľnohospodárskej výroby spolu s ďalším zvyšovaním udržateľnosti tohto odvetvia.

V januári 2022 Komisia prijala nové **usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky**, ktorými sa vytvára pružný a účelný podporný rámec s cieľom pomôcť členským štátom poskytovať potrebnú podporu na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody cieleným a nákladovo efektívnym spôsobom.

V marci 2022 zároveň Komisia predložila balík návrhov, ako dosiahnuť, aby sa na trhu EÚ stali normou **udržateľné výrobky**. Vďaka novým pravidlám sú výrobky trvanlivejšie, opätovne použiteľné, možno ich aktualizovať, opraviť, recyklovať a z hľadiska energie a zdrojov efektívnejšie využívať. Návrhy vychádzajú z existujúcich požiadaviek na ekodizajn, ktoré len v roku 2021 viedli v prípade spotrebných výrobkov,

ako sú domáce spotrebiče, k zníženiu ročnej spotreby energie o 10 % a ušetrili spotrebiteľom v EÚ 120 miliárd eur. V novom balíku Komisia predložila aj plány na zvýšenie trvanlivosti, opraviteľnosti a recyklovateľnosti textílií spolu s novými pravidlami na posilnenie postavenia spotrebiteľov v zelenej transformácii, vďaka ktorým budú lepšie informovaní o environmentálnej udržiateľnosti výrobkov a lepšie chránení pred environmentálne klamlivou reklamou.

V júni 2022 Komisia predložila dva nové právne predpisy s cieľom **obnoviť v celej EÚ prírodu**. Navrhovaný právny predpis o obnove prírody predstavuje kľúčové opatrenie proti najhorším vplyvom zmeny klímy a straty biodiverzity. Zameriava na **obnovu mokradí, riek, lesov, trávnych porastov, morských ekosystémov a mestského prostredia EÚ**, ako aj tamojších druhov. Novonavrhnuté pravidlá týkajúce sa chemických pesticídov **znížia používanie pesticídov do roku 2030 o 50 %**, znížia environmentálnu stopu potravinového systému EÚ, budú chrániť zdravie a blahobyt občanov a poľnohospodárskych pracovníkov a pomôžu zmierniť hospodárske straty spôsobené poklesom zdravia pôdy a úbytkom opelovačov, ktorý vyvolali pesticídy. Ide o časť cieľa Únie do roku 2030 právne ochrániť minimálne 30 % pevninských a 30 % morských oblastí EÚ, ako sa uvádza v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030. Komisia takisto predložila návrh na zákaz vstupu

ZNÍŽENIE používania pesticídov
do roku **2030 o 50 %**

na jednotný trh EÚ pre tovar a komodity, ktoré spôsobujú odlesňovanie v iných častiach sveta.

Na to, aby bola zelená transformácia Európy úspešná, potrebujeme **podporu a aktívne zapojenie občanov a podnikov** v celej Európskej únii. Európska zelená dohoda preto zahŕňa **európsky klimatický pakt**, ktorý spája občanov v celej EÚ ako dobrovoľných vyslancov v prospech klímy a udržiateľnosti.

Potreba spoločných riešení zmeny klímy zdola nahor je tiež dôvodom, prečo predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie v roku 2020 vyhlásila **Nový európsky Bauhaus**, ktorý má za cieľ dosiahnuť, aby sa zelená transformácia stala pre občanov udržiateľnou, krásnou a inkluzívnou skúsenosťou v ich každodennom živote. V septembri 2021 Komisia oznámila 20 víťazov ceny Nového európskeho Bauhausu a Vychádzajúcich hviezd Nového európskeho Bauhausu. Keďže pre túto rastúcu komunitu bolo potrebné zabezpečiť verejný priestor, Komisia zorganizovala na jar 2022 **laboratórium Nového európskeho Bauhausu** a v lete festival Nového európskeho Bauhausu. Laboratórium podporuje komunitu pri testovaní nástrojov, riešení a politických opatrení, ktoré uľahčia transformáciu v teréne. Tieto myšlienky zavádza do praxe aj nové výskumné centrum Komisie v Seville: jeho budova bude nielen úplne uhlíkovo neutrálna, ale aj energeticky pozitívna. Nový európsky Bauhaus ukazuje, že Európska zelená dohoda je viac než len hľadanie inšpirujúcich účinných riešení zmeny klímy; ide o **zlepšenie života ľudí cez spôsob, ako navrhujeme a budujeme naše domovy, mestá a veľkomestá**.

Cieľom hnutia **Nový európsky Bauhaus**

je urobiť zo zelenej transformácie pre občanov v ich každodennom živote udržiateľnú a inkluzívnu skúsenosť.

Na globálnej scéne v rámci konferencie Organizácie Spojených národov o zmene klímy (**COP26**) v Glasgowe v novembri 2021 Európska únia presadila, aby sa pri vykonávaní **Parížskej dohody** dosiahol významný pokrok. Vďaka tomu zostala globálna ambícia obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C na dosah. **Vedúce postavenie EÚ ako veľmi inovatívneho a industrializovaného regiónu inšpiruje** ostatných, aby ju nasledovali. V Glasgowe Komisia prisľúbila 1 miliardu eur na ochranu svetových lesov, ktoré majú zásadný vplyv na zmierňovanie zmeny klímy a ochranu biodiverzity. Cez Partnerstvo pre spravodlivú energetickú transformáciu pomáhame Južnej Afrike vyradiť uhlie a ukazujeme vzorový model spolupráce v oblasti klímy a technológií aj s ďalšími partnermi vrátane Vietnamu. EÚ a jej členské štáty sú aj v oblasti klímy naďalej najväčším prispievateľom verejnými finančnými prostriedkami rozvojom ekonomik. S Japonskom sme uzavreli zelenú alianciu, ktorá potvrdzuje našu úzku spoluprácu s demokraciami na dosiahnutí klimateckej neutrality do roku 2050.

Maria Teresa Ferresová, ktorá je potomkom piatich generácií **katalánskych** rybárov, založila družstvo „Sea of Women“, ktoré podporuje etické činnosti na mori a zviditeľňuje úlohu žien v rybolove.

V júni 2022 Komisia **pevne zakotvila kritériá udržateľnosti do svojich dvojstranných obchodných dohôd**. Záleží na tom, pretože EÚ je obchodnou veľmocou číslo jeden. Po preskúmaní našich obchodných dohôd z hľadiska udržateľného rozvoja EÚ zintenzívni spoluprácu so svojimi obchodnými partnermi na presadzovaní a vykonávaní základných kritérií udržateľnosti, najmä Parížskej dohody a pracovných dohovorov Medzinárodnej organizácie práce. Jedným z prvých prejavov našej novej ambície je obchodná dohoda medzi EÚ a Novým Zélandom uzavretá 1. júla 2022. Táto dohoda obsahuje najnovšie ustanovenia o obchode a udržateľnosti a zahŕňa aj sankcie spojené s nedodržiavaním Parížskej dohody.

Takisto v júni na 12. ministerskej konferencii Svetovej obchodnej organizácie pomohla EÚ dosiahnuť **prelomovú dohodu o boji proti škodlivým rybolovným dotáciám** na celom svete. Touto dohodou sa zakáza dotácie na nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov a nadmerne lovené populácie. Oba javy pustošia naše oceány. S cieľom presadiť tento cieľ a zaujať k ochrane a obnove širého mora kolektívny globálny prístup Komisia predstavila svoj nový program medzinárodnej správy oceánov s finančnou podporou. Chránime naše oceány pre budúce generácie.

NAPREDOVANIE EURÓPSKEHO DIGITÁLNEHO DESAŤROČIA

EÚ je globálnym priekopníkom na ceste k bezpečnému a dôveryhodnému digitálnemu svetu. Pandémia koronavírusu ukázala prínosy digitalizácie v našom každodennom živote a dôvody, prečo je **digitálna transformácia Európy zameraná na človeka** tou správnou cestou vpred. Možnosť slobodne sa spojiť s rodinou a priateľmi v zahraničí musí byť právom, a nie výsadou. Sloboda pracovať alebo študovať na diaľku sa pre mnohých Európanov rýchlo stáva realitou, ktorá mladým rodinám, podnikom a vidieckym komunitám otvára nové možnosti. Vedno s rozširovaním nášho osobného a pracovného života v online priestore by sa mala zvyšovať ochrana našich základných práv a údajov online.

V januári 2022 predložila Komisia návrh **európskeho vyhlásenia o digitálnych právach**

a **zásadách**. Zapojili sa aj Európsky parlament a Rada a na spoločnom rokovaní s Komisiou diskutovali o jeho konečnom znení, ktoré majú prijať všetky tri inštitúcie. Tento návrh nadväzuje na niekoľko dôležitých právnych predpisov EÚ, ktoré sú základnými stavebnými kameňmi bezpečnejšieho a slobodnejšieho digitálneho priestoru v Európe aj mimo nej.

Komisia v apríli 2021 zverejnila svoj netrpezlivo očakávaný návrh **aktu o umelej inteligencii**. V tomto najprogresívnejšom pokuse o reguláciu technológií umelej inteligencie na svete sa stanovuje medzisektorový a rizikom podmienený regulačný prístup k využívaniu systémov umelej inteligencie v EÚ a na jej jednotnom trhu. Komisia chce v celej EÚ zosúladiť pravidlá v oblasti umelej inteligencie, a tým zabezpečiť právnu istotu, podporiť investície a inovácie v tejto oblasti a získať dôveru verejnosti v to, že systémy umelej inteligencie sa používajú s rešpektom k európskym hodnotám a základným právam.

Dôveru v zdieľanie údajov zvyšuje **akt Komisie o správe údajov**, ktorý bol dohodnutý s Európskym parlamentom a Radou na jeseň 2021. Vo februári 2022 ho doplnil návrh **aktu o údajoch**, v ktorom sa stanovujú nové pravidlá týkajúce sa oprávnenia používať a mať prístup k údajom vytvorených vo všetkých hospodárskych odvetviach v EÚ. Komisia zároveň v strategických oblastiach zriaďuje spoločné európske dátové priestory, do ktorých sú zapojení súkromní aj verejní aktéri.

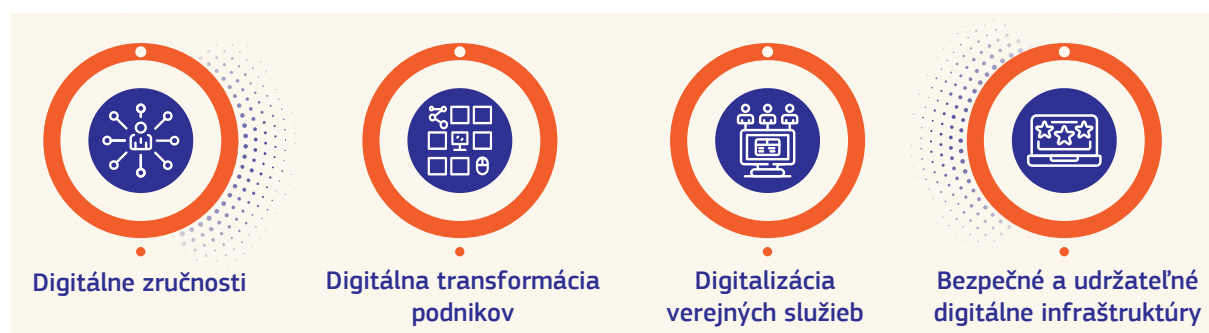
V marci 2022 dosiahli spoluzákonodarcovia EÚ prelomovú dohodu o **akte o digitálnych trhoch**, ktorou sa regulujú činnosti veľkých digitálnych platforiem, čiže „strážcov prístupu“ s cieľom urobiť z európskeho digitálneho jednotného trhu otvorený a spravodlivý priestor. Na týchto strážcov prístupu sa bude vzťahovať niekoľko

jasne vymedzených povinností a zákazov, ktoré zabránia veľkým digitálnym spoločnostiam zneužívať svoju trhovú silu a umožnia vstup nových subjektov na trh. Vďaka aktu o digitálnych trhoch bude Komisia prvým orgánom na svete, ktorý bude presadzovať reguláciu trhu veľkých technologických spoločností vo vzťahu k mnohým postupom a digitálnym službám.

V apríli tohto roku sa dosiahla ďalšia významná dohoda o **akte o digitálnych službách**, ktorý je v oblasti digitálnej regulácie prvým na svete. Tento akt sa riadi zásadou, že to, čo je nezákonné offline, musí byť nezákonné aj online: veľmi veľké online platformy a vyhľadávače budú preto podliehať prísnejším požiadavkám na ochranu svojich používateľov pred nezákonným obsahom, tovarom a službami. Okrem toho sa od online platforiem a vyhľadávačov bude vyžadovať, aby sa posudzovali a miernili širšie škody, ktoré ich činnosti a algoritmy môžu spôsobovať pre základné práva, blaho detí a občiansku diskusiu. Akt o digitálnych trhoch, ako aj akt o digitálnych službách boli prijaté na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu začiatkom júla, tento rok nadobudnú účinnosť a začnú sa uplatňovať v priebehu roku 2023.

Na digitálnej transformácii zameranej na človeka sú založené **štyri piliere** európskeho digitálneho desaťročia: posilnenie postavenia občanov digitálnymi zručnosťami; digitalizácia podnikov; digitalizácia verejných služieb a posilnenie digitálnej infraštruktúry. Na základe dohody s Európskym parlamentom a Radou z júla 2022

Predsiedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová na návšteve v spoločnosti Advanced Semiconductor Materials Lithography (ASML) v holandskom Eindhovene.

sa v rámci týchto štyroch pilierov vytýčili konkrétne ciele na **Ceste k digitálnemu desaťročiu** a bol vypracovaný dôsledný mechanizmus vykonávania. Vďaka podpore digitalizácie z nástroja NextGenerationEU vo výške 250 miliárd eur robí Európa vo všetkých štyroch pilieroch pokroky. Napríklad tento rok Komisia prijme návrh **aktu o infraštruktúre konektivity** s cieľom podporiť v celej EÚ efektívnejšie a rýchlejšie zavádzanie vysokokapacitných elektronických komunikačných sietí vrátane optických vlákien a 5G.

Jedným z hlavných projektov transformácie EÚ je návrh **európskeho aktu o čipoch**, ktorý Komisia prijala vo februári 2022. Bez čipov je digitálna budúcnosť nemožná. Tie sú v našich telefónoch, počítačoch, automobiloch, zdravotníckych pomôckach a všetkých pripojených zariadeniach. Od pandémie pretrvávajú narušenia dodávateľského reťazca, ktoré zvýšili potrebu investovať, aby sme sa vďaka prvotriednej európskej výskumnej základni polovodičov vrátili k špičkovému dizajnu a výrobe. EÚ a členské štáty mobilizujú verejné investície vo výške 43 miliárd eur, ktoré už prilákali investíciu najväčšieho výrobcu čipov zo Spojených štátov vo výške 19 miliárd eur.

Jedným z hlavných projektov transformácie Európy je **návrh európskeho aktu o čipoch**.

Komisia zároveň prijala revidované oznámenie o pravidlách štátnej pomoci pre **dôležité projekty spoločného európskeho záujmu** s cieľom podporiť veľké cezhraničné investície do infraštruktúry prelomových inovácií, napríklad hodnotového reťazca batérií.

Dvoma novými oblasťami, v ktorých prebieha digitálna transformácia, sú financie a vesmír a aj tu je EÚ priekopníkom. V januári 2021 sa Komisia

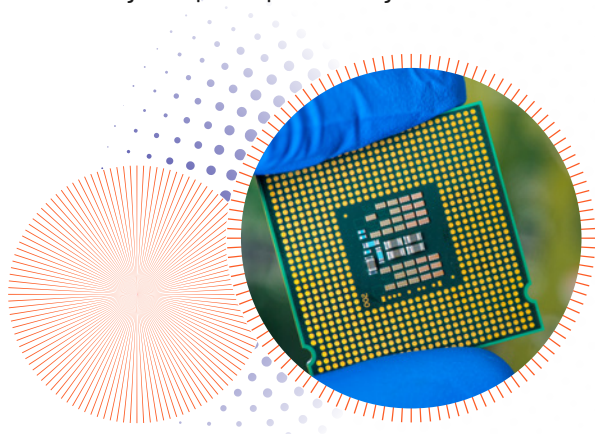
a Európska centrálna banka dohodli, že spoločne preberú rôzne možnosti návrhu a súvisiace regulačné dôsledky **digitálneho eura**. Digitálna forma peňazí centrálnej banky by spotrebiteľom a podnikom ponúkla väčší výber. Digitálne euro by v kontexte digitalizácie, rýchlych zmien v platobnom prostredí a vzniku kryptoaktív mohlo dopĺňať hotovosť a reagovať na nové platobné potreby.

S cieľom zachovať finančnú stabilitu a zároveň umožniť inovácie a podporiť atraktivnosť odvetvia kryptoaktív je EÚ prvým regulačným orgánom na svete, ktorý chráni svojich občanov pred niektorými rizikami spojenými s investíciami do kryptoaktív. Spoluzákonnodarcovia EÚ dosiahli v júni 2022 prelomovú dohodu o navrhovanom **nariadení Komisie o kryptoaktívach**.

Cenné údaje a služby pre širokú škálu každodenných aplikácií už poskytuje **vesmírny program EÚ**, napríklad na podporu komerčnej prepravy a osobnej navigácie, presného poľnohospodárstva a riešení zmeny klímy. Vo februári 2022 Európska komisia navrhla dve nové hlavné iniciatívy na podporu **bezpečnej satelitnej konektivity a manažmentu vesmírnej prevádzky**.

V júni 2021 bola zriadená **Rada EÚ – USA pre obchod a technológie**, ktorá Európskej únii a Spojeným štátom poskytuje účinnú platformu na koordináciu ich prístupov a prehĺbenie spolupráce v kľúčových digitálnych, technologických, hospodárskych a obchodných otázkach. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo 29. septembra 2021 v Pittsburghu v Pensylvánii a druhé 16. mája 2022 v Paríži-Saclay (Francúzsko). Spolupredsedia zastupujúci EÚ a USA sa mohli oprieť o pevné základy a oznámiť nové iniciatívy v oblasti dodávateľských reťazcov, potravinovej bezpečnosti, vznikajúcich technológií, digitálnej infraštruktúry a obchodu. Tieto iniciatívy posilnia naše spoločné demokratické hodnoty a transatlantickú globálnu konkurencieschopnosť, prospejú pracovníkom a rodinám na oboch stranách Atlantiku a napomôžu globálnu digitálnu a technologickú transformáciu.

Okrem toho v apríli 2022 došlo k dohode medzi predsedníčkou von der Leyenovou a predsedom indickej vlády Naréndrom Módím na založení spoločnej **Rady EÚ – India pre obchod a technológie**, ktorá sa má zaoberať kľúčovými obchodnými, hospodárskymi a technologickými výzvami a rozšíriť v týchto oblastiach spoluprácu.

Európska únia spolupracuje s podobne zmýšľajúcimi partnermi na celom svete na uspôsobení globálnych pravidiel v digitálnej oblasti. Modernizujeme digitálne vzťahy s kľúčovými partnermi, aby sme nastavili pravidlá digitálneho obchodu, a prepájame tieto kroky s plánovanými vnútornými reformami. Na samite EÚ – Japonsko v máji 2022 sa uzavrelo digitálne partnerstvo s Japonskom a podobné rokovania prebiehajú so Singapurom a Južnou Kóreou.

VÝSKUM A INOVÁCIE NA SVETOVEJ ÚROVNI

Najväčším nadnárodným programom v oblasti výskumu a inovácií na svete je **Horizont Európa** s finančnými prostriedkami na obdobie do roku 2027 vo výške 95,5 miliardy eur. Zelená aj digitálna transformácia v Európe závisia od výskumu a inovácií na svetovej úrovni. Komisia spustila v septembri 2021 **päť výskumných a inovačných misí EÚ** s cieľom nájsť konkrétne riešenia niektorých z našich najväčších výziev.

V rámci **Európskej rady pre inovácie**, ktorá je jednou z hlavných iniciatív programu Horizont Európa, bolo 14. októbra 2021 vybraných 65 inovačných startupov a malých a stredných podnikov, ktoré získali 363 miliónov eur na prelomové inovácie v oblasti zdravotnej starostlivosti, digitálnych technológií, energetiky, biotechnológií, vesmíru a v ďalších oblastiach. V decembri 2021 sa vybralo ďalších 99 startupov, ktoré dostanú podporu do

výšky 627 miliónov eur. V júni 2022 vyhlásila Komisia podpornú akciu Európskej rady pre inovácie vo výške 20 miliónov eur pre najmenej 200 startupov v oblasti špičkových technológií z Ukrajiny a vybrala aj ďalších 74 inovatívnych startupov a MSP. Majú získať 382 miliónov eur.

V júli 2022 bol prijatý nový **európsky inovačný program**. Zahŕňa päť hlavných programov, ktoré majú za cieľ dostať EÚ na úroveň svetového lídra v oblasti špičkových technologických inovácií. Má potenciál zmobilizovať približne 45 miliárd eur od súkromných inštitucionálnych investorov na podporu rozširujúcich sa podnikov. Podľa tohto programu sa zároveň vytvorí program na odbornú prípravu milióna jednotlivcov v oblastiach špičkových technológií, najmä v oblastiach siahajúcich od progresívnych materiálov a syntetickej biológie až po čistú technológiu.

Komisia takisto vynakladá čoraz väčšie úsilie pri presadzovaní priekopníckych projektov v oblasti ekologických technológií. Nadviazala nové partnerstvo **EÚ – Catalyst**, ktoré je zamerané na podporu a zvýšenie investícií do projektov EÚ s veľkým vplyvom v oblasti kritických klimatických technológií, ktoré by mali umožniť budúce hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií uhlíka (ekologický vodík, udržateľné letecké palivá, priame zachytávanie vzduchu a dlhodobé uskladňovanie energie). Toto partnerstvo, uzavreté na konferencii COP26, má predpoklad zmobilizovať do roku 2026 až 840 miliónov eur a pomôcť naplniť ambície Európskej zelenej dohody a ciele EÚ v oblasti klímy do roku 2030.

OBLASTI MISÍ

**Zdravie pôdy
a potraviny**

**Adaptácia na zmenu
klímy vrátane
spoločenskej
transformácie**

Boj proti rakovine

**Klimaticky neutrálne
a inteligentné mestá**

**Zdravé oceány,
moria, pobrežné
a vnútrozemské vody**

V uplynulom roku sa vedcom podporovaným **Európskou radou pre výskum** podarilo získať špičkové medzinárodné ceny v oblastiach lekárskeho výskumu, astrofyziky a matematiky, ako aj dve Nobelove ceny za chémiu a fyziku. Z nedávnych prieskumov vyplynulo, že Európska rada pre výskum financovala stovky výskumných projektov, ktoré majú zásadný význam pre opatrenia EÚ v oblasti klímy, zdravotnej politiky či digitálnu transformáciu, pričom prinajmenšom každý desiaty príjemca grantu začal podnikáť formou startupu alebo postúpil výsledky svojho výskumu iným spoločnostiam.

Okrem toho s podporou z programu Horizont Európa do roku 2025 EÚ viac ako zdvojnásobí počet **tzv. vodíkových údolí** zo súčasných 21 na 50, pričom podnieti ďalšie investície z odvetvia a členských štátov. EÚ tiež rozšíri existujúcu sieť vodíkových údolí do iných častí sveta. V rámci Inovačnej misie (globálna iniciatíva na urýchlenie inovácií v oblasti čistej energie formou spolupráce zameranej na konkrétne opatrenia) vybuduje 100 vodíkových údolí po celom svete. Navyše s cieľom rozvíjať **zručnosti potrebné pre vodíkové hospodárstvo** Komisia poskytla približne 4 milióny eur v rámci programu Erasmus+ na podporu dlhodobého partnerstva medzi priemyslom a akademickou sférou. Tieto prostriedky sú prístupné pre všetky vzdelávacie inštitúcie.

Po invázii Ruska na Ukrajinu EÚ ukončila účasť ruských verejných subjektov a iných orgánov na výskumných a inovačných programoch EÚ, vylúčila budúcu spoluprácu so všetkými ruskými právnickými osobami a zaviedla podporné opatrenia pre výskumnú komunitu Ukrajiny. **Ukrajina je už oprávnená získať financovanie EÚ v rámci programu Horizont Európa.** Komisia už vyčlenila prostredníctvom novej akcie Marie Skłodowska-Curie 25 miliónov eur, z ktorých sa pokryje **200 štipendií pre ukrajinských akademikov** na výskum na univerzitách v EÚ.

NA ŽIADNEHO EURÓPANA NEZABUDNÚŤ

Stredobodom zelenej a digitálnej transformácie musí byť ako zrkadlo **hodnôt európskeho sociálneho trhového hospodárstva** sociálna

spravodlivosť. Komisia Ursuly von der Leyenovej preto vytvorila **Mechanizmus spravodlivej transformácie**, ktorý do roku 2027 zmobilizuje prostriedky do výšky 55 miliárd eur pre najviac zasiahnuté regióny EÚ. Navrhla aj **Sociálno-klimatický fond**, ktorý sa má financovať priamo z príjmov z európskeho systému obchodovania s emisiami, s cieľom pomôcť najzraniteľnejším domácnostiam v našej spoločnosti, aby zvládali platiť účty za energiu a dopravu.

Parlament a Rada dosiahli v júni 2022 historickú dohodu o smernici o primeraných minimálnych mzdách.

Odozva EÚ na pandémiu a teraz na ruskú vojnu proti Ukrajine funguje vďaka kombinácii krátkodobej flexibility a dlhodobej vízie. Tento flexibilný prístup sa riadi hodnotami európskeho sociálneho trhu a je zakotvený v programe Komisie na podporu zmierňovania rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (**SURE**). SURE pomohol zamestnávateľom počas opatrení na obmedzenie pohybu vyplácať zamestnancom mzdy, a tým ich udržať v práci. 19 členským štátom bola vyplatená finančná pomoc vo výške 92 miliárd eur, a to priamo v prospech príjemcov. Len v roku 2020 sa z nástroja SURE v EÚ podporilo približne 31 miliónov ľudí a 2,5 milióna firiem. Nástroj SURE podporil v 19 prijímajúcich krajinách takmer 30 % celkovej zamestnanosti a štvrtinu všetkých firiem. V roku 2021 nástroj SURE pokračoval v ochrane pracovných miest a zároveň položil základy pre rozsiahle oživenie hospodárstva.

**NÁSTROJ SURE PODPORIL
V 19 PRIJÍMAJÚCICH KRAJINÁCH
TAKMER 30 % CELKOVEJ ZAMESTNANOSTI
A ŠTVRTINU VŠETKÝCH FIRIEM**

EÚ má dnes najsilnejší trh práce za posledné desaťročia. Od začiatku roka 2021 do začiatku roka 2022 **vzniklo v EÚ takmer 6 miliónov pracovných miest**. Po oživení hospodárstva členské štáty postupne prechádzali v súlade s odporúčaním Komisie o účinnej aktívnej podpore zamestnanosti (**EASE**) z núdzových režimov skráteného pracovného času k progresívnym opatreniam na trhoch práce. Napriek tomu, že ruská vojna proti Ukrajine má na určité odvetvia vážny hospodársky vplyv, v údajoch o zamestnanosti v EÚ sa to zatiaľ výraznejšie neprejavilo a nezamestnanosť dosahuje rekordne nízku úroveň (6,0 % v júni 2022). Zo súčasných prognóz vyplýva, že zamestnanosť by mala ďalej rásť aj v roku 2023 navzdory prevládajúcej zvýšenej hospodárskej neistote.

Ďalším nástrojom na dosiahnutie spoločnej obnovy v celej EÚ bola iniciatíva na pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (**REACT-EU**), ktorá sa zameriava najmä na **podporu rastu v menej rozvinutých regiónoch**. Politika súdržnosti získala značné navýšenie finančných prostriedkov v hodnote viac ako 50 miliárd eur. Iniciatíva REACT-EU bola úplne prvým nástrojom použitým v rámci nástroja **NextGenerationEU**, pričom prvá platba sa uskutočnila už v júni 2021. Toto rýchle opatrenie zmiernilo vplyv pandemickej krízy a poskytlo premostenie k dlhodobému plánu obnovy. Iniciatíva REACT-EU podporuje rozvoj podnikov a podnikania, posilňuje systémy zdravotnej starostlivosti, financuje programy odbornej prípravy, programy zamestnanosti a poskytuje školské vybavenie a materiálnu pomoc tým, ktorí to najviac potrebujú.

Dôležitou súčasťou hospodárskej odozvy Komisie na pandémiu bola aj **štátna pomoc**. Od začiatku krízy Komisia prijala viac ako 1 430 rozhodnutí o štátnej pomoci, v ktorých schválila takmer 1 010 vnútroštátnych opatrení v celkovej odhadovanej výške približne 3,2 bilióna eur. Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci v dôsledku ochorenia COVID bol 30. júna 2022 zrušený.

Komisia prijala v novembri 2021 **oznámenie o politike hospodárskej súťaže pripravenej na nové výzvy**, v ktorom sa vymedzuje dôležitá úloha politiky hospodárskej súťaže na ceste Európy k obnove, zelenej a digitálnej transformácii a odolnému jednotnému trhu. V tomto oznámení sa zároveň zdôrazňuje schopnosť politiky hospodárskej súťaže prispôbiť sa novým trhovým podmienkam, politickým prioritám a potrebám zákazníkov. Komisia v súčasnosti skúma nástroje politiky hospodárskej súťaže s cieľom zabezpečiť, aby každý z nich (kontrola koncentrácií, antitrustová kontrola a kontrola štátnej pomoci) naďalej spĺňal daný účel a dopĺňal existujúci súbor.

Ako ukázala pandémia, najodolnejším modelom technologicky orientovaného postpandemického sveta je silné sociálne trhové hospodárstvo, ktoré na prvé miesto stavia životné podmienky ľudí. V marci 2021 bol prijatý akčný plán **Európskeho piliera sociálnych práv**, v ktorom sa navrhujú tri ambiciózne hlavné ciele EÚ do roku 2030 podporené lídrami EÚ na samite v Porte, a to v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby. Kľúčovým finančným nástrojom na vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv je **Európsky sociálny fond** s celkovým rozpočtom 99 miliárd eur. V júni 2022 predstavili všetky členské štáty svoje národné ciele, ktorými sa zaviazali prispieť k splneniu sľubov prijatých **na samite v Porte**.

V júli 2020 bol vyhlásený **Európsky program v oblasti zručností**, ktorý predstavuje päťročný plán pomoci jednotlivcom a podnikom, aby získali viac zručností a skvalitnili tie, čo už majú, aby sa vyrovnali rozdiely v zamestnanosti a aby sa im v ekologickejšom a digitálnejšom hospodárstve darilo. V novembri 2020 začal pôsobiť Pakt o zručnostiach, ktorý spája spoločnosti, pracovníkov, miestne orgány, sociálnych partnerov, poskytovateľov odbornej prípravy a služby zamestnanosti s cieľom stanoviť, aké zručnosti budú potrebné v rôznych odvetviach, a zaväzať sa k rekvalifikácii pracovníkov. Doteraz sa k paktu pripojilo viac ako 600 organizácií, ktoré prijali záväzok, že pomôžu zvýšiť úroveň zručností 1,5 milióna ľudí.

Hlavné ciele do roku 2030 stanovené v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv

najmenej

78 %

obyvateľov vo veku 20 až 64
rokov by malo byť do roku 2030
zamestnaných

najmenej

60 %

všetkých dospelých by sa do roku
2030 malo každoročne
zúčastňovať na odbornej príprave

zníženie počtu ľudí

ohrozených chudobou alebo
sociálnym vylúčením

**aspoň
o 15 miliónov**

Rada prijala v júni 2022 odporúčania týkajúce sa **individuálnych vzdelávacích účtov** a **mikrocertifikátov**. Napokon s cieľom zabezpečiť, aby Európa aj naďalej dosahovala svetovú úroveň v oblasti vzdelávania, Komisia spustila **európsku stratégiu pre univerzity**, ktorá rozšírením a prehĺbením nadnárodnej spolupráce výrazne zlepši konkurencieschopnosť našich systémov vysokoškolského vzdelávania. Tým sa vytvorí lepšie podmienky pre rozvoj talentov v znalostnej spoločnosti.

V júni 2022 dosiahli Parlament a Rada **historickú dohodu o smernici o primeraných minimálnych mzdách**, ktorú Komisia navrhla v októbri 2020. Od začiatku ide o prioritný predpis Komisie Ursuly von der Leyenovej, ktorý pomôže zlepšiť primeranosť minimálnych miezd a zlepšiť prístup pracovníkov k ochrane minimálnej mzdy v celej EÚ.

S cieľom chrániť pracovníkov pred novými výzvami, ktoré prináša digitalizácia sveta práce, Komisia navrhla v decembri 2021 **smernicu o zlepšení pracovných podmienok pri práci pre platformy**. Cieľom návrhu je zabezpečiť, aby sa ľuďom pracujúcim prostredníctvom digitálnych pracovných platforiem priznalo postavenie legálneho zamestnania, ktoré zodpovedá ich skutočným pracovným podmienkam, a aby mohli využívať pracovné práva a sociálne výhody, na ktoré majú nárok. Zaoberá sa aj zložitou otázkou algoritmického riadenia platforiem s cieľom zabezpečiť ľudský dohľad a transparentnosť.

Komisia v decembri predložila aj **akčný plán pre sociálne hospodárstvo**. Silnejšia podpora sociálneho hospodárstva nielenže vytvára pracovné miesta, ale zároveň umožňuje organizáciám zvýšiť svoj sociálny vplyv v celej EÚ. Akčný plán umožňuje organizáciám sociálneho hospodárstva prosperovať a rásť zvyšovaním ich viditeľnosti, zavádzaním správnych politických a právnych rámcov a pomocou pri podnikaní a rozširovaní.

EÚ a jej členské štáty sú svetovými priekopníkmi reformy dane z príjmov právnických osôb. V nadväznosti na to, ako 137 krajín podpísalo medzinárodnú dohodu o 15 % efektívnej sadzbe dane, navrhla Komisia v roku 2021 smernicu, ktorou sa zabezpečí minimálna efektívna sadzba dane pre globálne činnosti veľkých nadnárodných skupín. EÚ týmto návrhom plní svoj záväzok, že bude konať mimoriadne rýchlo a bude patriť

Keď Rusko zaútočilo na Ukrajinu, **rumunská podnikateľská komunita spoločne spustila platformu jobs4ukr.com na pomoc ukrajinským utečencom pri hľadaní zamestnania v celej EÚ.**

k tým, ktorí ako prví zavedú **historickú dohodu o globálnej daňovej reforme**. Jej cieľom je zabezpečiť spravodlivosť, transparentnosť a stabilitu medzinárodného rámca pre dane z príjmov právnických osôb.

GLOBÁLNA BRÁNA EURÓPY DO SVETA

Predsedníčka von der Leyenová na jeseň 2021 oznámila európsku iniciatívu **Global Gateway** určenú svetu, ktorý potrebuje obrovské investície: investície do čistej energie, do ciest a mostov odolných voči záplavám a do budov, ktoré sú schopné zvládnuť extrémne horúčavy, investície do prípravy systémov zdravotnej starostlivosti na budúce pandémie a do adaptácie poľnohospodárstva na suchšie podmienky, investície do vybavenia našich pracovníkov zručnosťami, ktoré zodpovedajú pracovným miestam zajtra či investície do digitálnej infraštruktúry, pretože hybnou silou nového hospodárstva sú údaje.

Global Gateway umožní realizovať takéto investície, či už verejné alebo súkromné. Podporia sa tým inteligentné, ekologické a bezpečné prepojenia v digitálnom, energetickom a dopravnom sektore a posilnia sa systémy zdravotníctva, vzdelávania a výskumu na celom svete. EÚ preto dôraznejšie ponúka svojim partnerom, aby **podporili veľké infraštruktúrne projekty po celom svete** so zameraním na pokrok v zelenej a digitálnej transformácii. Cieľom Tímu Európa je do roku 2027 zmobilizovať investície vo výške až 300 miliárd eur, z toho polovicu v Afrike.

Global Gateway vychádza z **piatich zásad**, ktorými sú: udržateľnosť, rozširovanie ľudských a sociálnych práv, dobrá správa vecí verejných, bezpečnosť a prilákanie súkromných investícií. Ide o to, aby mali krajiny na výber lepšie, hodnotové možnosti. EÚ bude na zavádzaní tejto iniciatívy úzko spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi.

Vďaka iniciatíve Global Gateway pomáha EÚ vybudovať **dva závody v Rwande a Senegale na výrobu najmodernejších vakcín mRNA**. Od budúceho roka sa budú tieto vakcíny predávať do afrických krajín za neziskové ceny. Podobná

spolupráca prebieha aj s Ghanou a Južnou Afrikou. Global Gateway už **podporuje aj iniciatívu Veľký zelený múr** s cieľom zvýšiť výrobu potravín z Nigeru a Senegalu do Etiópie na ochranu pred potravinovou neistotou a zmenou klímy.

EÚ vo veľkom investuje do nastolenia bezpečnosti, stability a prosperity v našom európskom susedstve. Pre **západný Balkán** má EÚ pripravený hospodársko-investičný balík v hodnote takmer 30 miliárd eur, čo je tretina globálneho hrubého domáceho produktu tohto regiónu. Zahŕňa desať hlavných investícií do udržateľnej dopravy, čistej energie, životného prostredia a klímy, digitálnej budúcnosti, súkromného sektora a ľudského kapitálu. Investície EÚ na západnom Balkáne takisto podporujú rýchly prechod na zelenú energiu a postupné vyradovanie uhlia ako primárneho zdroja energie. V roku 2022 EÚ urobila kľúčový krok k začatiu prístupových rokovaní s Albánskom a Severným Macedónskom.

Pokiaľ ide o **Východné partnerstvo**, EÚ vo všetkých odvetviach mobilizuje investície až do celkovej výšky 17 miliárd eur. Patria sem projekty digitálnej konektivity, ako je zavedenie **optických káblov popod Čierne more** a rozvoj vysokorýchlostnej širokopásmovej infraštruktúry. Takisto chceme vytvoriť dopravné trasy, ktoré uľahčia prepravu osôb a tovaru medzi Kaukazom a EÚ. Ďalších 30 miliárd eur sa investuje do južného susedstva, a to najmä do infraštruktúry pre energiu z obnoviteľných zdrojov.

Investície Global Gateway sú udržateľné tak pre životné prostredie, ako aj pre financie našich partnerov. Naše investície budú vždy klásť na prvé miesto ľudí. A preto budeme vždy **navrhovať projekty spoločne s našimi partnermi**, aby prinášali trvalé výhody miestnym komunitám. Ide

o jasný strategický záujem Európy. Máme záujem o spoluprácu v prospech našej planéty, o zvýšenie odolnosti našich susedov a partnerov voči všetkým druhom otrasov, ako aj o nahradenie neudržateľných závislostí vyváženejšími závislosťami medzi partnermi.

GLOBAL GATEWAY: 5 INVESTIČNÝCH PRIORÍT

DIGITÁLNA OBLASŤ

EÚ bude podporovať otvorený a bezpečný internet.

KLÍMA A ENERGETIKA

EÚ bude podporovať investície a pravidlá uľahčujúce prechod na čistú energiu.

DOPRAVA

EÚ bude podporovať všetky možnosti ekologickej, inteligentnej a bezpečnej dopravy.

ZDRAVIE

EÚ pomôže posilniť dodávateľské reťazce a miestnu výrobu vakcín.

VZDELÁVANIE A VÝSKUM

EÚ bude investovať do vysokokvalitného vzdelávania s osobitným zameraním na dievčatá, ženy a zraniteľné skupiny.

4. PILIERE EURÓPSKEJ DEMOKRACIE

KOMISIA SA ZASTÁVA DEMOKRACIE A PRÁVNEHO ŠTÁTU

Demokracia na európskom kontinente je terčom útokov. Agresia Ruska voči Ukrajine je vojnou proti samotnej demokracii. Ide o vojnu proti myšlienke, že len Ukrajinci majú samostatne rozhodovať o svojej budúcnosti. Podpora pre Ukrajinu pramení priamo z **našich demokratických hodnôt**. Keď sa Ukrajinci pozrú na našu Úniu, vidia demokraciu, ľudské práva, právny štát, slobodu jednotlivca a hospodársku slobodu. Toto dnes predstavuje Európska únia. Demokraciu však nemožno považovať za samozrejmú. Musíme ju pestovať a starať sa o ňu každý deň. Práve o to sa usiluje Komisia pod vedením Ursuly von der Leyenovej od začiatku svojho mandátu.

Aj zastupiteľskú demokraciu treba neprestajne kultivovať. V novembri 2021 Komisia predložila návrh o **transparentnosti a cieleň politickej reklamy**. Ide o jedno z opatrení oznámených v akčnom pláne pre európsku demokraciu, ktoré majú chrániť integritu volieb a otvorenú demokratickú diskusiu. Podľa nových pravidiel by každá politická reklama mala byť jasne označená ako reklama s uvedením informácie napríklad o tom, kto za ňu zaplatil a koľko. Komisia takisto navrhla aktualizovať súčasné pravidlá EÚ týkajúce sa európskych politických strán a nadácií a pravidiel týkajúce sa „migrujúcich občanov“ EÚ

(ktorí žijú v inej krajine EÚ, ako je ich štátna príslušnosť). Takýchto občanov je približne 13,5 milióna, ale len málo z nich využíva svoje právo voliť v európskych a komunálnych voľbách. Tieto nové návrhy uľahčia migrujúcim občanom zúčastňovať sa na voľbách.

Komisia je strážkyňou dodržiavania zmlúv. Povinnosťou Komisie je chrániť práva občanov EÚ všade v Únii. Právny štát drží Európsku úniu dovedna ako spojivo. Má zásadný význam pre ochranu hodnôt, na ktorých EÚ stojí, a to sú: demokracia, sloboda, rovnosť a dodržiavanie ľudských práv. K tomuto sa zaviazalo všetkých 27 členských štátov, keď sa stali súčasťou EÚ ako suverénne krajiny a slobodní ľudia.

Komisia Ursuly von der Leyenovej zaviedla historické opatrenia, ktoré posilňujú možnosti EÚ podporovať a chrániť právny štát. Komisia vytvorila komplexný **mechanizmus právneho štátu**, v ktorom zavádza proces každoročného dialógu s Európskym parlamentom, Radou a Komisiou, spolu s členskými štátmi, národnými parlamentmi, občianskou spoločnosťou a ďalšími zainteresovanými stranami v oblasti právneho štátu.

Komisia k tomuto dialógu prispieva výročnými **správami EÚ o právnom štáte**, ktoré vypracúva raz ročne. Zameriavajú sa na štyri oblasti: justičné systémy, protikorupčné rámce, pluralita médií a iné inštitucionálne otázky súvisiace so systémom brzd a protiváh. Každá správa posudzuje situáciu v EÚ ako takej a obsahuje 27 kapitol o jednotlivých krajinách venovaných vývoju v členských štátoch. Doposiaľ boli uverejnené tri výročné správy o právnom štáte, najnovšia z nich v júli 2022. Tohtoročné správy zahŕňajú prvýkrát aj konkrétne odporúčania pre členské štáty.

Komisia je zodpovedná za ochranu rozpočtu EÚ pred porušovaním zásad právneho štátu. Od roku 2021 chráni rozpočet Únie ďalšia vrstva ochrany pred porušovaním zásad právneho štátu. Ide o všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu EÚ, známy aj ako „**nariadenie o podmienenosti právnym štátom**“, ktoré nadobudlo účinnosť v januári 2021. Tento mechanizmus je ťažiskom nástroja NextGenerationEU a európskeho rozpočtu. Ak sa zistí, že porušovanie zásad právneho štátu v ktoromkoľvek členskom štáte ovplyvňuje správne finančné riadenie rozpočtu EÚ alebo finančné záujmy EÚ, respektíve hrozí vážne riziko ich ovplyvnenia, je nevyhnutné prijať opatrenia.

Komisia poslala 27. apríla 2022 podľa nariadenia o rozpočtovej podmienenosti **písomné oznámenie maďarským orgánom**. Komisia dospela k názoru, že niekoľko problémov v oblasti právneho štátu má v Maďarsku vplyv na správne finančné riadenie rozpočtu Únie alebo ochranu finančných záujmov Únie alebo vytvára závažné riziko takeého ovplyvňovania. Týmto oznámením sa začal postup, počas ktorého môže Komisia diskutovať s vnútroštátnymi orgánmi o tom, ako by sa dali konštruktívne riešiť nastolené otázky. Maďarsko 22. augusta predložilo pripomienky a nápravné opatrenia. Komisia teraz túto odpoveď analyzuje a následne rozhodne, či navrhne opatrenia na prijatie Radou.

Európska únia investovala rekordný objem peňazí s cieľom pokročiť v našej kolektívnej obnove a zbaviť sa závislosti od ruských fosílnych palív. Musíme preto venovať osobitnú pozornosť tomu, aby sa tieto prostriedky vynaložili správne a účinne. Ide nielen o zásadnú súčasť našich demokracií, ale aj o dôveru investorov a podnikov v tejto rozhodujúcej chvíli.

Demokracia a právny štát sú tiež ústredným bodom procesu pristúpenia k EÚ. Práve toto od svojich krajín očakávajú občania štátov západného Balkánu, Ukrajiny, Moldavska a Gruzínska a v týchto hodnotách spočíva ťažisko prístupu „**najskôr základné otázky**“, ktorým sa riadi metodika rozširovania.

ŽURNALISTIKA A SLOBODA SLOVA

Základnou zásadou demokracie je, že vláda slúži ľuďom. Demokracia dáva svojim občanom právo rozhodovať a brať svojich volených zástupcov na zodpovednosť. To si vyžaduje bezplatný a kvalitný prístup k informáciám. Pre riadne fungovanie demokratického systému sú preto nevyhnutné **sloboda a pluralita médií**, ktoré tvoria prioritnú oblasť v **akčnom pláne pre európsku demokraciu**.

V decembri 2021 predsedníčka von der Leyenová predsedala zasadnutiu lídrov na samite za demokraciu, ktorý usporiadal prezident Biden, kde

povedala, že „demokraciu musíme dennodenne chrániť a zlepšovať, pretože vieme, ako rýchlo a deštruktívne sa môže zmeniť vývoj“. Komisia avizovala nový **program Globálna Európa pre ľudské práva a demokraciu** s financovaním vo výške 1,5 miliardy eur, ktorý má do roku 2027 zintenzívniť podporu zo strany EÚ na presadzovanie a ochranu ľudských práv, základných slobôd, demokracie, právneho štátu a podporu práce organizácií občianskej spoločnosti a obhajcov ľudských práv na celom svete.

Odvážni novinári riskujú životy, aby priniesli správy o tom, ako vojna na Ukrajine ovplyvňuje životy ľudí. Frederic Leclerc-Imhoff z **Francúzska** mal len 32 rokov, keď pri ruskom útoku na humanitárny konvoj na Ukrajine prišiel o život.

Ako súčasť humanitárnej pomoci pre Ukrajinu vo výške 335 miliónov eur Komisia aktívne **podporuje nezávislé ukrajinské médiá a občiansku spoločnosť**. Za ukrajinských novinárov sa rozhodne postavila aj európska občianska spoločnosť.

Len jeden deň po ruskom útoku na Ukrajinu sa 25. februára sformoval tím malých celoeurópskych mediálnych partnerov vrátane Nadácie Are We Europe, ktorý mal za cieľ vyzbierať 150 000 eur ako núdzový fond pre ukrajinské mediálne organizácie a jednotlivých novinárov. O týždeň neskôr sa v ich kampani **Keep Ukraine's Media Going** podarilo vyzbierať viac ako 1,5 milióna eur, najmä z malých darov od tisícov ľudí z celého sveta.

Tieto dary idú priamo ukrajinským novinárom na pokrytie prevádzkových nákladov spojených s informovaním o vojne, na zabezpečenie naliehavo potrebného vybavenia, na cestovanie do rôznych miest alebo zakladanie nových pobočiek v bezpečných mestách na Ukrajine či v EÚ.

Novinári však čoraz častejšie čelia problémom aj v EÚ. Mediálne prostredie prechádza technologickými a digitálnymi zmenami, ktoré ďalej urýchlila pandémia koronavírusu, a hrozby a útoky proti novinárom sú čoraz početnejšie, takže mnohí žurnalisti dnes čelia čoraz väčším prekážkam pri vykonávaní svojej práce, ktorá je pre demokraciu taká zásadná. S cieľom zvrátiť tento vývoj Komisia zatiaľ zaviedla alebo pripravuje tri opatrenia.

Po prvé, Komisia v septembri 2021 predložila členským štátom odporúčania, ako zlepšiť **bezpečnosť novinárov** offline aj online. K hlavným iniciatívam patrí vytvorenie nezávislých vnútroštátnych podporných služieb vrátane liniek pomoci, právneho poradenstva, psychologickéj podpory, zvýšenej ochrany novinárov počas demonstrácií a bezpečných domov pre novinárov a pracovníkov médií, ktorí čelia vyhrožkám.

Po druhé, v apríli 2022 Komisia navrhla solídne **právne predpisy na ochranu novinárov a obhajcov ľudských práv pred zneužívaním súdnych sporov**. Tieto nové opatrenia umožnia sudcom promptne zamietnuť tzv. žaloby SLAPP (strategické súdne spory proti účasti verejnosti) a zlepšia postavenie novinárov a obhajcov ľudských práv pri vystupovaní vo verejnom záujme.

A po tretie, Komisia predkladá **akt o slobode médií**. V tomto akte budú po prvýkrát v histórii práva EÚ zakotvené spoločné záruky na ochranu plurality médií a ich redakčnej nezávislosti. Sloboda médií, pluralita a bezpečnosť novinárov sa monitorujú aj vo výročných správach o právnom štáte.

ÚNIA ROVNOSTI

Či už v politike, podnikaní alebo celej spoločnosti, svoj potenciál v plnej miere naplníme až vtedy, keď využijeme všetky naše talenty a rozmanitosť. Inovácie vznikajú vtedy, keď sa spoja ľudia z rôznych prostredí a s rôznymi uhlami pohľadu.

Vzhľadom na demografické výzvy, ktorým čelíme, musíme posilniť a využiť potenciál všetkých členov rôznorodých spoločností. Pre ľudí s rovnakými ambíciami musia existovať rovnaké príležitosti – to je jednou z hlavných priorít Komisie Ursuly von der Leyenovej od začiatku jej mandátu. Budovanie rodovo rovného sveta je ako kľúčový cieľ integrálnou súčasťou vonkajšej činnosti EÚ.

Rovnosť a boj proti diskriminácii sú základnými hodnotami každej demokracie. Rovnosť medzi ženami a mužmi je základnou hodnotou EÚ stanovenou v článku 2 Zmluvy o Európskej únii. Inklúzia a rozmanitosť sú zároveň hnacou silou inovácií a hospodárskej produktivity. Desať rokov po tom, ako Komisia prvýkrát navrhla smernicu na zlepšenie **rodovej vyváženosti vo vrcholových orgánoch spoločností**, sa spoluzákonodarcom vďaka obnovenému úsiliu Komisie pod vedením Ursuly von der Leyenovej podarilo dosiahnuť dohodu.

Problémom zostáva diskriminácia v odmeňovaní v práci. Komisia preto v marci 2021 predložila návrh smernice na posilnenie uplatňovania zásady **rovnej odmeny za rovnakú prácu** prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania. Navyše sa začal pilotný projekt **Women TechEU**, ktorý Komisia realizuje v rámci programu Horizont Európa a ktorého cieľom je priviesť ženy do popredia špičkových technológií. Projekt Women TechEU sa snaží preklenúť rodové rozdiely v oblasti inovácií každoročnou podporou 130 startupov vedených ženami.

Rodovo motivované násilie je naďalej katastrofálnou realitou pre príliš veľa žien v EÚ. V marci 2022 Komisia navrhla celouijné pravidlá na **ukončenie rodovo motivovaného násillia páchaného na ženách** a domáceho násillia. Podľa navrhovanej smernice bude kriminalizované znásillenie pri

Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová víta politickú dohodu spoluzákonodarcov o smernici o zlepšení rodovej vyváženosti medzi nevykonnými riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností.

chýbajúcom súhlase a mrzačenie ženských pohlavných orgánov. Trestným činom bude aj kybernetické násillie na základe pohlavia a rodu, ktoré zahŕňa zdieľanie intímnych fotografií bez súhlasu, kybernetické prenasledovanie, kybernetické obťažovanie a podnecovanie k násilliu alebo nenávisti online. Nové pravidlá posilňujú prístup obetí k spravodlivosti a motivujú členské štáty, aby obetiam uľahčili získanie podpory.

Mimo EÚ dosahuje pozoruhodné výsledky **iniciatíva Spotlight**, ktorú realizuje EÚ spolu OSN a zameriava sa na boj proti všetkým formám násillia páchaného na ženách a dievčatách. Kampane apelujúce na zmenu správania už oslovili 130 miliónov ľudí na celom svete. V zúčastnených krajinách sa zdvojnásobil počet odsúdených za rodovo motivované násillie a tisíc miestnych a zdola budovaných organizácií pre práva žien získalo väčšiu autoritu a vplyv. Iniciatíva Spotlight pôsobila dokonca aj počas pandémie COVID-19 – ba najmä vtedy, pričom pomohla poskytovať miestne služby zamerané na problematiku rodovo motivovaného násillia pre viac ako 1,6 milióna žien a dievčat.

Komisia spolupracuje s členskými štátmi na príprave, prijatí a vykonávaní národných **akčných plánov pre LGBTIQ+ osoby** a boj proti rasizmu.

Európska komisia je odhodlaná podporovať pluralitnú, rodovo rovnoprávnú a inkluzívnu spoločnosť, v ktorej sú LGBTIQ+ osoby, menšiny alebo osoby so zdravotným postihnutím vystavené rovnakému zaobchádzaniu. Začleňovaniu problematiky rovnosti do všetkých oblastí politiky sa venuje osobitná **pracovná skupina pre rovnosť**.

Diskriminácia by v EÚ nemala mať miesto. Komisia spolupracuje s členskými štátmi na príprave, prijatí

a vykonávaní národných **akčných plánov pre LGBTIQ+ osoby a boj proti rasizmu**, pre ktoré v apríli a marci 2022 vydala súvisiace usmernenia. V decembri 2021 Komisia podnikla prvé kroky k rozšíreniu zoznamu trestných činov EÚ o **nenávisťné prejavy a trestné činy z nenávisťi**. Po schválení v Rade sa touto iniciatívou zabezpečia minimálne spoločné pravidlá vymedzovania trestných činov a sankcií uplatniteľných vo všetkých členských štátoch EÚ. **Pri porušovaní základných práv** Komisia ako strážkyňa zmlúv neváha začať **postupy v prípade nesplnenia povinnosti**, ako sa to stalo napríklad v súvislosti s porušovaním práv LGBTIQ+ komunity v Maďarsku a Poľsku.

Anna Ohnweilová je jednou zo zakladateľiek organizácie „Omas gegen rechts“ (Babičky proti extrémizmu), ktorá bojuje proti antisemitizmu, rasizmu a mizogýnii.

Zmeny v praxi si vyžadujú opatrenia na miestnej úrovni. V tomto duchu bola v apríli 2022 prvýkrát predstavená cena **Európske hlavné mestá začlenená a rozmanitosť**, ktorá vyjadruje uznanie európskym obciam, mestám a regiónom za prácu vynaloženú na podporu pre inklúziu a budovanie spoločnosti bez diskriminácie a nenávisťi. Ďalším prostredím, kde si môžu príslušné zainteresované strany vymieňať skúsenosti a osvedčené postupy, navzájom sa učiť a spolupracovať, je **platforma pre otázky zdravotného postihnutia**.

Európski židia a židovské komunity už viac ako dve tisícročia prispievajú k rozvoju Európy a sú neoddeliteľnou súčasťou európskej identity. Hoci

antisemitizmus je nezlučiteľný so základnými hodnotami Európy, v Európe sa žiaľ stále vyskytuje. V **stratégii boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ**, ktorá bola prijatá v októbri 2021, sa stanovuje nielen súbor opatrení na intenzívnejšie potláčanie všetkých foriem antisemitizmu, ale po prvýkrát aj na podporu židovského dedičstva a kultúry a boj proti antisemitizmu aj mimo EÚ. Členské štáty teraz vypracúvajú národné akčné plány, ktoré budú pripravené do konca roka 2022.

V našej spoločnosti nie je miesto pre žiadne násilie, no najmä nie násilie páchané na deťoch. Komisia 11. mája 2022 navrhla nové **právne predpisy EÚ týkajúce sa prevencie a potláčania sexuálneho zneužívania detí na internete**. Podľa navrhovaných pravidiel EÚ budú musieť poskytovatelia služieb povinne odhaľovať, nahlasovať a odstraňovať materiál obsahujúci sexuálne zneužívanie detí. Nové nezávislé Centrum EÚ pre prevenciu sexuálneho zneužívania detí a boj proti nemu bude úzko spolupracovať na **záchrane obetí, posilňovaní ich postavenia a privádzaní páchateľov pred spravodlivosť** s vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva, Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva a podporými skupinami.

V ten istý deň Komisia prijala novú európsku stratégiu pre **lepší internet pre deti**. Okrem väčších investícií do digitálneho vzdelávania detí sa Komisia a zainteresované strany za aktívnej účasti detí venujú vypracovaniu pravidiel, ktoré by upravovali vekovo primeraný dizajn online služieb. Účinnosť nadobudli aj pravidlá odstraňovania teroristického obsahu na internete. Tieto normy budú zosúladené s naším hlavným aktom o digitálnych službách. Deti na celom svete, nielen v Európe, budú vo väčšom bezpečí a silnejšom postavení.

Znevýhodnenie a vylúčenie v ranom detstve ovplyvňuje schopnosť dieťaťa uspieť v neskoršom živote. Cieľom **Európskej záruky pre deti** je prelomiť tento začarovaný kruh. Členským štátom poskytuje usmernenie a prostriedky, ako podporovať deti v núdzi tým, že im zaručuje prístup k vzdelávaniu, mimoškolským aktivitám, zdravému stravovaniu v školskej jedálni a zdravotnej starostlivosti. V roku 2022 Komisia pomohla desiatim členským štátom zvýšiť inkluzívnosť ich vzdelávacích systémov vďaka

podpore začleňovania detí so zdravotným postihnutím alebo detí z migrantského alebo zraniteľného prostredia.

Od vypuknutia vojny na Ukrajine **Európska únia prichýlila viac ako 2 milióny ukrajinských detí**. Tieto deti požívajú rovnaké práva a ochranu ako deti, ktoré sú občanmi EÚ. Bolo veľmi povzbudivé vidieť, ako sa im vo všetkých členských štátoch otvorili dvere škôl. Tieto deti si zaslúžia to najlepšie vzdelanie a starostlivosť, aby mohli po skončení vojny a návrate domov obnoviť Ukrajinu a pomáhať jej na ceste do Európy.

Anastasija Konovalová utiekla z Odesy do **Bukurešti**, kde teraz učí ukrajinské deti na prvom stupni základnej školy. Má 30 rokov.

DEMOGRAFIA, VIDIECKE OBLASTI A ROZMANITOSŤ

Európa prechádza **hlbokou demografickou zmenou**, ktorá stále pokračuje. Za posledných päť dekád sa v EÚ zvýšila stredná dĺžka života pri narodení o 10 rokov. Ide o pozoruhodný úspech, ktorý dokazuje silu a hodnotu nášho sociálneho trhového hospodárstva. Starnutie obyvateľstva má však vplyv na spôsob života i náš sociálny model a politiky sa musia prispôsobiť tempu tejto novej reality.

Komisia preto začiatkom svojho mandátu prijala **zelenú knihu o starnutí** a začala širokú verejnú diskusiu o výzvach a príležitostiach, ktoré sa týkajú dlhodobých vplyvov starnutia, ktoré majú dosah na všetky generácie. Výsledok verejnej konzultácie sa do veľkej miery zohľadní v **európskej stratégii v oblasti starostlivosti**, ktorú Komisia predloží v septembri 2022.

Na formovaní plánov zelenej a digitálnej transformácie EÚ sa aktívne podieľa **Európsky vidiek**, kde žije takmer 30 % obyvateľstva EÚ a ktorý pokrýva 80 % jej územia.

SILNEJŠIE VIDIECKE OBLASTI

Silnejšie postavenie miestnej spoločnosti
Lepší prístup k službám
Sociálne inovácie

PREPOJENÉ VIDIECKE OBLASTI

Lepšia digitálna konektivita
Dopravné spojenia a nové formy mobility

ODOLNEJŠIE VIDIECKE OBLASTI

Environmentálna odolnosť
Opatrenia v oblasti klímy
Sociálna súdržnosť

PROSPERUJÚCE VIDIECKE OBLASTI

Diverzifikácia hospodárskych činností
Zlepšenie pridanej hodnoty poľnohospodárskych a agropotravinárskych činností

Budúcnosť Európy závisí aj od vidieckych oblastí, ktoré sú domovom takmer 30 % obyvateľstva EÚ (137 miliónov ľudí) a pokrývajú 80 % jej územia. **Vidiecke oblasti sa aktívne podieľajú na zelenej a digitálnej transformácii EÚ.**

Sloboda pracovať alebo študovať na diaľku sa pre mnohých ľudí žijúcich v EÚ rýchlo stáva realitou, ktorá mladým rodinám, podnikom a vidieckym komunitám otvára nové možnosti. Inovácie v udržateľnom poľnohospodárstve sú prospešné nielen pre zdravie ľudí a klímu, ale aj pre potravinovú bezpečnosť Európy.

V **dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti** z júna 2021 sa stanovuje cesta k silným, prepojeným, odolným a prosperujúcim vidieckym oblastiam. V decembri 2021 začal pôsobiť **vidiecky pakt**, v ktorom sa zohľadnili hlasy a názory vidieckych komunit. Dlhodobú víziu pomôže premeniť na realitu spoločne vytvorený akčný plán pre vidiek. V tomto duchu pokračuje nástroj NextGenerationEU, pričom kladie osobitný dôraz na prosperitu našich vidieckych oblastí: v 25 národných plánoch obnovy a odolnosti, ktoré Rada prijala do 30. júna 2022, je pre vidiecke a vzdialené oblasti určená podpora vo výške približne 14,6 miliardy eur, ktorá zahŕňa investície a reformy v širokej škále oblastí, ako je napríklad obnova prírody, vysokorýchlostné internetové pripojenie a miestne železnice.

Naše podniky v mestách a vidieckych oblastiach potrebujú talentovaných ľudí a na ich prilákanie treba ambicióznou a udržateľnou politiku EÚ v oblasti legálnej migrácie. V apríli 2022 Komisia predstavila **balík opatrení v oblasti zručností a talentov**. Zahŕňa legislatívne návrhy ako zlepšiť práva migrujúcich pracovníkov a uľahčiť mobilitu v rámci EÚ pre osoby s dlhodobým pobytom. Komisia spustí platformu **okruh talentov EÚ**, ktorá uľahčí zosúladenie ponúkaných a požadovaných pracovných miest pomocou štátnych príslušníkov tretích krajín. Práve sa začína pilotná schéma zameraná na ukrajinských utečencov. S cieľom posilniť operačnú spoluprácu s krajinami mimo EÚ na **zosúlad'ovaní potrieb trhu práce a požadovaných zručností** Komisia zakladá s kľúčovými partnermi partnerstvá zamerané na talenty.

Odkedy Komisia v septembri 2020 predložila **Nového paktu o migrácii a azyle**, dosiahol sa pri riešení širšej otázky migrácie určitý pokrok. Tento

pakt prináša kombináciu spoľahlivého a spravodlivého riadenia hraníc s účinnými a humánnymi pravidlami v oblasti azylu a migrácie. Komisia 2. júna 2021 predstavila novú stratégiu na posilnenie schengenského priestoru tak, aby bolo zabezpečené **účinné riadenie vonkajších hraníc EÚ**, intenzívnejšia policajná a justičná spolupráca, lepšia pripravenosť a správa vecí verejných a aby sa zavŕšilo rozšírenie schengenského priestoru. V januári 2022 začala fungovať **Agentúra Európskej únie pre azyl**, ktorá zvýšila objem pomoci poskytovanej členským štátom. Aktivácia siete EÚ pre pripravenosť a mechanizmy krízového riadenia v oblasti migrácie, ktorej cieľom je zlepšiť situačnú informovanosť a včasné varovanie v oblasti migrácie, poukázala na kľúčovú úlohu výmeny informácií.

EURÓPSKA MLÁDEŽ A PARTICIPATÍVNA TVORBA POLITÍK

Mladí ľudia počas pandémie koronavírusu obetovali veľkú časť svojej slobody zdraviu a bezpečnosti spoluobčanov. Skutočne možno povedať, že išli príkladom. Predsedníčka Komisie von der Leyenová vo svojej správe o stave Únie v roku 2021 navrhla vyhlásiť rok 2022 za **Európsky rok mládeže**. Pre Európsku úniu to je príležitosť na širšie zapojenie mladých ľudí a možnosť vypočuť si, čo v súvislosti s Európou požadujú a o čom snívajú.

Európsky rok mládeže je len v polovici a už prináša ohromné výsledky:

- zapojenie 27 členských štátov, 6 krajín mimo EÚ, 30 generálnych riaditeľstiev a útvarov Európskej komisie, 120 organizácií zainteresovaných strán;
- zhruba 90 hlavných iniciatív Komisie zameraných na mladých ľudí, tisíce aktivít a podujatí realizovaných členskými štátmi v celej Európe aj mimo nej;

- osvetové príspevky v kampani na sociálnych médiách sa zobrazili 240-miliónkrát a videlo ich 80 % Európanov vo veku 18 – 25 rokov.

Komisia v roku 2022 spustila novú iniciatívu s názvom **ALMA** (*Aim, Learn, Master, Achieve* – naplánovať, naučiť sa, osvojiť si, dosiahnuť), ktorá má pomôcť otvoriť trh práce pre najzraniteľnejších alebo znevýhodnených mladých ľudí. Program ALMA zahŕňa 2- až 6-mesačný pobyt pod dohľadom v inom členskom štáte EÚ, sprevádzaný koučingom a poradenstvom pred samotným pobytom, počas neho i po ňom. ALMA dopĺňa posilnený systém **záruky pre mladých ľudí**, ktorý začal fungovať v roku 2020. Predstavuje záväzok všetkých členských štátov zabezpečiť, aby každý človek mladší ako 30 rokov dostal do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia školy kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže. Záruka pre mladých ľudí – taká úspešná v mnohých členských štátoch EÚ – sa rozširuje aj na západný Balkán, aby žiadny mladý občan v tomto regióne nebol opomenutý.

Veríme, že Európa potrebuje mladého ducha, aby sa preniesla cez pandémiu a začala písať novú kapitolu. Európsky rok mládeže je preto zosúladený s nástrojom **NextGenerationEU**, ktorý bude v nasledujúcich desaťročiach poskytovať investície do ekologickejšej, digitálnejšej a spravodlivejšej spoločnosti a hospodárstva.

Komisia počas celého roka 2022 koordinovala spektrum aktivít v úzkom kontakte s Európskym parlamentom, členskými štátmi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, mládežníckymi organizáciami i priamo s mladými Európanmi, ktorých cieľom bolo umožniť mladým ľuďom, aby sa mohli vyjadriť k tvorbe politik EÚ. Mladí ľudia (vo veku 16 až 25 rokov) tvorili tretinu účastníkov panelových diskusií občanov na **Konferencii o budúcnosti Európy**.

Na rok 2022 zároveň pripadlo 10. výročie európskej iniciatívy občanov. Od polovice septembra 2021

Komisia zaregistrovala **desať nových európskych iniciatív občanov**, v ktorých občania požadujú opatrenia na úrovni EÚ v takých oblastiach, ako je zlepšenie pracovných podmienok v odevnom priemysle až po zdaňovanie ekologických výrobkov a posilnenie práv zvierat. Trom iniciatívam sa za toto obdobie podarilo získať viac ako 1 milión podpisov občanov, ktoré musia overiť vnútroštátne orgány:

- Zastavte odstraňovanie plutiev – zastavte obchod;
- Zachráňme včely a poľnohospodárov! Za poľnohospodárstvo šetrné voči včelám pre zdravé životné prostredie;
- Za kozmetické výrobky netestované na zvieratách – Európa bez pokusov na zvieratách.

Komisia sa zaviazala zabezpečovať transparentnosť a legitímnosť procesu tvorby politik EÚ. Jedným z jej kľúčových cieľov je podpora účasti Európanov a občianskej spoločnosti na tvorbe politik. Verejnosť a zainteresované strany môžu zapojiť online prostredníctvom portálu **Vyjadrite svoj názor** kedykoľvek počas celého cyklu tvorby politiky – od prvých nápadov predložených Komisiou až po prijatie iniciatív kolégiom komisárov.

V novembri 2021 v záujme ďalšieho zjednodušenia konzultačného procesu Komisia zaviedla jednotné výzvy na predkladanie dôkazov. V tomto novom prístupe zlúčila dva predchádzajúce kroky. Výzvy boli preložené do všetkých jazykov EÚ, aby sa na nich mohla zúčastniť čo najširšia verejnosť. Konzultácie sa v súlade so stratégiou v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím stali **prístupnejšie aj pre zdravotne postihnutých**. Vedecká výskumná obec sa nabáda, aby príslušné vedecké výskumy predkladala už od začiatku konzultácií.

S cieľom zvýšiť všeobecnú informovanosť o tom, ako sa možno podieľať na tvorbe politík prostredníctvom sociálnych médií, Komisia aktívne spolupracuje s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, Európskym výborom regiónov, zastúpeniami Komisie v členských štátoch, vnútroštátnymi orgánmi a inými zastupujúcimi združeniami. Komisia uverejnila celkovo viac ako 5 000 možností podať spätnú väzbu a dostala viac ako 3 milióny príspevkov. Od poslednej správy o stave Únie v roku 2021 dostala Komisia takmer **600 000 príspevkov od občanov, podnikov a zainteresovaných strán** k viac ako 800 politickým iniciatívam.

BUDÚCNOSŤ EURÓPY UTVÁRAJÚ OBČANIA

Európska únia od 9. mája 2021 do 9. mája 2022 oslovila stovky tisícov Európanov, ktorí sa nikdy predtým neplánovali zapojiť do rozhodovania v Únii. **Konferencia o budúcnosti Európy** bola jedinečným podujatím participatívnej demokracie, bezprecedentným z hľadiska rozsahu i témy. Záverečná správa konferencie so **49 návrhmi a 326 konkrétnymi opatreniami** bola 9. mája 2022 predložená predsedom troch inštitúcií EÚ. Sú výsledkom rokovaní plenárneho zasadnutia konferencie, na ktorom sa zúčastnili občania, volení zástupcovia z únijnej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovne, sociálni partneri a občianska spoločnosť.

Viac ako 750 000 účastníkov sa podelilo o takmer 19 000 nápadov a diskutovalo o nich na viacjazyčnej digitálnej platforme. Túto **platformu pre deliberatívnu demokraciu** osobitne navrhnutú pre konferenciu, ktorá je k dispozícii vo **všetkých 24 úradných jazykoch EÚ**, navštívilo viac ako 5 miliónov ľudí. Jazykovú bariéru prekonal automatický strojový preklad, ktorý umožnil priamy nadnárodný dialóg medzi používateľmi. Všetky jednotlivé kroky postupov

Konferencia o budúcnosti Európy poskytla občanom zo všetkých sfér života väčší vplyv na to, aké úlohy by EÚ mala plniť v budúcnosti.

Leverne Nijmanová a Leah Corsmitová prešli s grantom od Európskeho zboru solidarity na bicykloch zo severu **Holandska** do Bruselu. Pritom prednášali o EÚ a hovorili s viac ako 800 mladými ľuďmi, aby zistili, aké majú predstavy o (svojej) európskej budúcnosti.

boli uverejnené, aby sa zabezpečila úplná transparentnosť, pričom platforma slúžila na záznam tohto procesu.

Viac ako 6 500 podujatí organizovaných v rámci konferencie malo rôzne formy, od náhodne vybraných panelových diskusií občanov až po **podujatia pre širokú verejnosť organizované organizáciami občianskej spoločnosti**, často v spolupráci s vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi. Jedným z takýchto projektov pre širokú verejnosť bolo podujatie **Nevypovedané príbehy**, ktorého cieľom je dať hlas príbehom ľudí z krajín, o ktorých sa na európskej scéne menej hovorí alebo nie sú rovnako zastúpené. Projekt Nevypovedané

príbehy zahŕňa sedem medziodborových seminárov prebiehajúcich v siedmich krajinách, kde mladí novinári a aktivisti spolupracujú na vytvorení platformy pre pútavé miestne multimediálne príbehy a ich predstavy o našej spoločnej budúcnosti.

Ústredným bodom konferencie bola práca 800 náhodne vybraných občanov, ktorí sa zúčastnili na štyroch **európskych panelových diskusiách občanov**. Jedna tretina účastníkov bola vo veku 16 až 25 rokov, čím sa na konferencii zabezpečila významná účasť mladých ľudí. Stretávali sa počas troch víkendov, aby na základe podnetov z platformy **na drobné rozobrali a do hĺbky prediskutovali riešenia** výziev, ktorým čelí Európska únia. Vzhľadom na úspech tohto inovatívneho konzultačného fóra sa v budúcnosti vyčlenia čas a zdroje na panelové diskusie občanov, aby z nich vzišli odporúčania pre Komisiu ešte skôr, ako predloží kľúčové legislatívne návrhy.

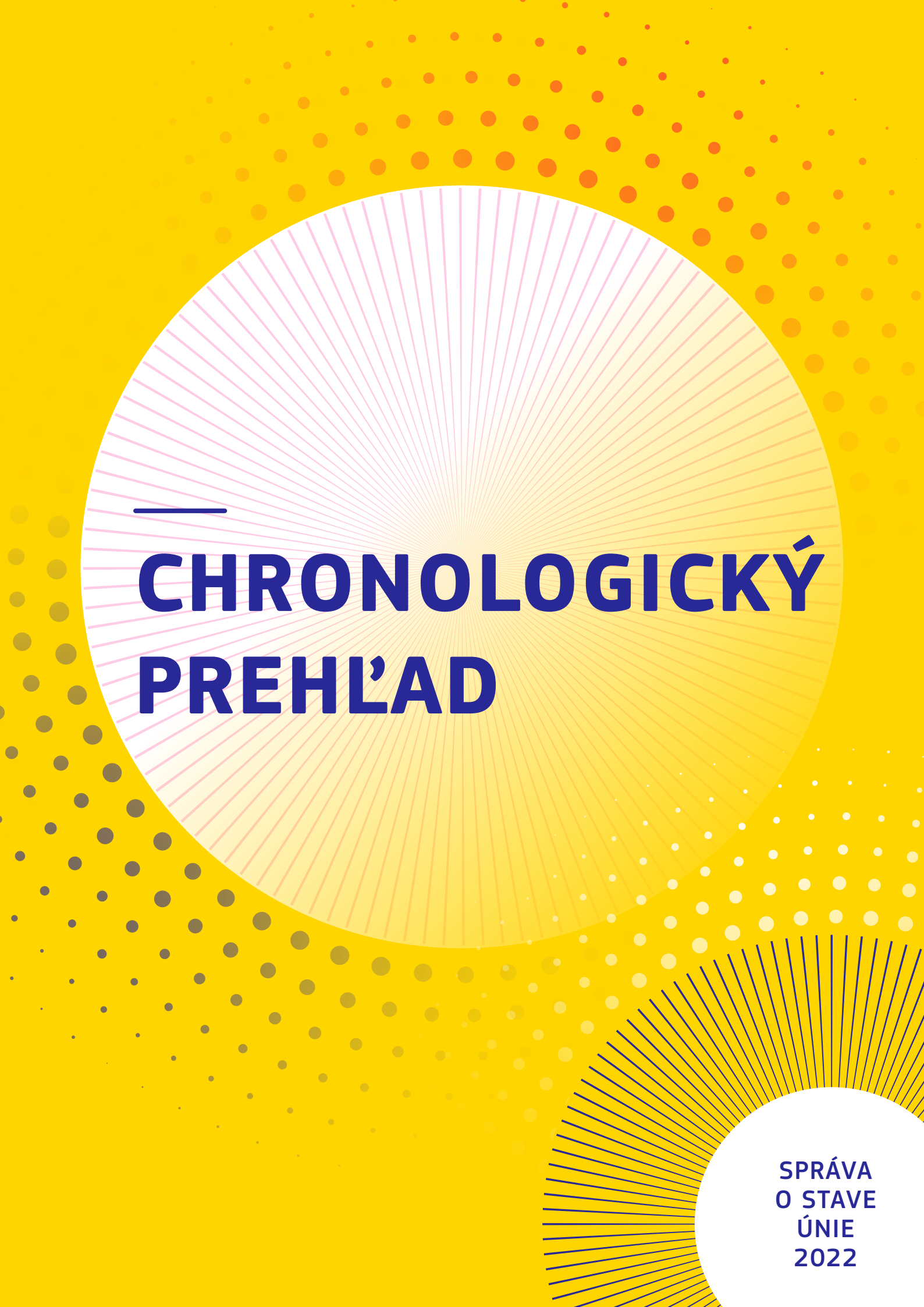
V júni 2022 Komisia stanovila štyri pracovné okruhy, v ktorých bude **reagovať na návrhy konferencie**. Po prvé, ide o existujúce iniciatívy, ktoré sa návrhmi zaoberajú (napr. európsky právny predpis v oblasti klímy); po druhé, iniciatívy, ktoré Komisia už navrhla a ktoré teraz musí prijať Parlament a Rada ako právny predpis (napr. nový pakt o migrácii); po tretie, plánované iniciatívy,

ktoré prinesú nápady nadväzujúce na nové myšlienky, ktoré zazneli na konferencii (napr. akt o slobode médií); a po štvrté, nové iniciatívy či pracovné oblasti inšpirované návrhmi, ktoré patria do právomoci Komisie (napr. otázky týkajúce sa duševného zdravia).

Prvý súbor nových návrhov oznámi **predsedníčka Komisie von der Leyenová vo svojej správe o stave Únie** v septembri 2022. Pôjde o návrhy, ktoré sa dostanú do pracovného programu Komisie na rok 2023. Komisia vo svojich následných opatreniach zaručí, aby sa nové reformy a politiky navzájom nevylučovali s diskusiou o potrebe zmeniť zmluvu. Sústreďí sa na to, aby sa maximálne využili aktuálne možnosti, pričom sa nebude brániť zmene zmluvy, ak sa ukáže ako nevyhnutná.

V snahe priebežne informovať občanov, ktorí sa do konferencie zapojili, a udržať ich záujem sa na jeseň 2022 zorganizuje **podujatie zamerané na spätnú väzbu na konferenciu**. Na ňom budú mať tri spomenuté inštitúcie EÚ príležitosť prezentovať a objasniť svoje kroky a zhodnotiť dosiahnutý pokrok v danej fáze procesu. Európsky parlament, Rada a Komisia sa spoločne zaviazali, že v úplnej transparentnosti nadviažu na návrhy konferencie, a to každý v rámci svojich právomocí a v súlade so zmluvami.

CHRONOLOGICKÝ PREHĽAD

**SPRÁVA
O STAVE
ÚNIE
2022**

SEPTEMBER 2021

15. 9.

Európska komisia prijíma oznámenie o **Novom európskom Bauhause**, v ktorom stanovuje rámec, základné zásady a kľúčové opatrenia pre úspech tejto iniciatívy.

16. 9.

Komisia navrhuje **Cestu k digitálnemu desaťročiu**, po ktorej EÚ dosiahne digitálnu transformáciu.

16. 9.

Komisia prijíma svoje vôbec prvé **odporúčanie týkajúce sa bezpečnosti novinárov**.

16. 9.

Komisia zriaďuje Úrad pre pripravenosť a **reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA)** v snahe predchádzať núdzovým zdravotným situáciám, odhaľovať ich a rýchlo na ne reagovať.

16. 9.

EÚ navrhuje posilnené **partnerstvo s indicko-tichomorským regiónom** na podporu obchodu, investícií a prepojenosti.

22. 9.

Komisia prijíma **komplexné preskúmanie pravidiel EÚ v oblasti poisťovníctva**, ktoré pomôže poisťovniam zvyšovať dlhodobé investície a zároveň zlepšuje odolnosť sektora poisťovníctva a zaistenia.

29. 9.

Komisia prijíma **oznámenie o európskych misiách**, ktorého cieľom je riešiť veľké výzvy týkajúce sa zdravia, klímy a životného prostredia a dosiahnuť v týchto oblastiach ambiciózne a inšpirujúce ciele.

OKTÓBER 2021

12. 10.

Komisia vydáva **prvý zelený dlhopis** na financovanie udržateľnej obnovy.

13. 10.

Komisia a vysoký predstaviteľ/ podpredseda Komisie Josep Borrell predstavujú **prístup** silnejšej angažovanosti EÚ za mier, udržateľnosť a prosperitu v **Arktíde**.

28. 10.

Návrh Komisie na **posilnený mandát Európskej agentúry pre lieky** nadobúda účinnosť.

5. 10.

Komisia predkladá historicky prvú **stratégiu boja proti antisemitizmu** a **podpory židovského života** v EÚ.

27. 10.

Komisia prijíma **preskúmanie pravidiel EÚ v oblasti bankovníctva** – banky v EÚ budú vďaka tomu odolnejšie proti prípadným hospodárskym otrasom, pričom budú môcť ďalej prispievať k obnove Európy po pandémie COVID-19 a k prechodu ku klimatickej neutralite.

NOVEMBER 2021

2. 11.

Komisia na konferencii COP26 o zmene klímy avizuje **záväzok vo výške 1 miliardy eur na ochranu svetových lesov**.

17. 11.

Komisia prijíma nové **návrhy s cieľom zastaviť odlesňovanie, inovovať udržateľné nakladanie s odpadom a ozdraviť pôdu** v prospech ľudí, prírody a klímy.

19. 11.

TAIEX (nástroj Komisie na účely technickej pomoci a výmeny informácií) **oslavuje 25. výročie svojho založenia**. Za posledných 25 rokov viac ako 40 000-krát zmobilizoval expertov verejného sektora EÚ a pomohol tak orgánom verejnej správy v EÚ a na celom svete riešiť digitálne, environmentálne a zdravotné výzvy.

25. 11.

Komisia navrhuje **nové opatrenia, ktoré majú zlepšiť možnosti spoločností získavať kapitál v celej EÚ** a zabezpečiť, aby ľudia žijúci v EÚ mali čo najlepšie ponuky na sporenie a investovanie.

13. 11.

Dosiahla sa politická dohoda o **posilnení práce Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb**, najmä v oblastiach dohľadu, včasného varovania, pripravenosti a reakcie.

18. 11.

Komisia prijíma **oznámenie o politike hospodárskej súťaže pripravenej na nové výzvy**, v ktorom sa vymedzuje dôležitá úloha politiky hospodárskej súťaže na ceste Európy k obnove, zelenej a digitálnej transformácii a odolnému jednotnému trhu.

25. 11.

Komisia stanovuje **nové právne predpisy o politickej reklame, volebných právach a financovaní politických strán** s cieľom chrániť integritu volieb a otvorenú demokratickú diskusiu.

26. 11.

EÚ a Ázia na **samite ASEM** opätovne potvrdzujú svoje spoločné partnerstvo a odhodlanie k dôraznejšej postpandemickej obnove.

DECEMBER 2021

1. 12.

EÚ otvára novú európsku stratégiu **Global Gateway**, ktorej cieľom je zlepšovať inteligentné, čisté a bezpečné prepojenia v digitálnom, energetickom a dopravnom sektore a posilňovať zdravotnícke, vzdelávacie a výskumné systémy na celom svete.

1. 12.

Komisia pripravuje pôdu pre **d'alšiu digitalizáciu justičných systémov EÚ**, aby boli prístupnejšie a účinnejšie.

8. 12.

Na samite Výživa v záujme rastu **sa Komisia zaväzuje poskytnúť** v rokoch 2021 až 2024 **finančné prostriedky na zlepšenie výživy vo výške 2,5 miliardy eur**.

8. 12.

Komisia navrhuje **nový nástroj proti používaniu cieľeného hospodárskeho nátlaku** zo strany krajín mimo EÚ.

9. 12.

Komisia navrhuje rozšíriť zoznam trestných činov EÚ tak, aby zahŕňal **nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisťi**.

9. 12.

Komisia predkladá **akčný plán, ktorý má pomôcť európskemu sociálnemu hospodárstvu prosperovať** a využiť jeho hospodársky potenciál, ako aj príspevok k spravodlivej a inkluzívnej obnove po pandémii COVID-19.

9. 12.

Komisia navrhuje **zlepšiť pracovné podmienky ľudí pracujúcich prostredníctvom digitálnych pracovných platforiem** a uverejňuje návrh usmernení o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže na kolektívne zmluvy samostatne zárobkovo činných osôb.

14. 12.

Na podporu prechodu na čistejšiu, zelenšiu a inteligentnejšiu mobilitu Komisia navrhuje **modernizáciu dopravného systému EÚ**.

14. 12.

Komisia navrhuje **nové pravidlá na zvýšenie odolnosti schengenského priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach**.

15. 12.

Nová stratégia Komisie v oblasti digitálnych financií pripravuje pôdu pre moderné a efektívne vykazovanie údajov orgánom dohľadu.

15. 12.

EÚ a **Moldavsko** podpisujú dohodu o grantovom financovaní vo výške 60 miliónov eur, ktoré má krajine pomôcť zvládnuť súčasnú vážnu plynovú krízu.

21. 12.

Ako súčasť širšieho príspevku EÚ k budovaniu mieru sa navrhuje nová politika na podporu **odzbrojenia, demobilizácie a reintegrácie bývalých bojovníkov**.

15. 12.

Komisia navrhuje **nový rámec EÚ pre dekarbonizáciu trhov s plynom, podporu vodíka a zníženie emisií metánu**.

16. 12.

Na samite Východného partnerstva sa predkladá **obnovený program reformy obnovy a odolnosti**.

22. 12.

Komisia navrhuje **rýchlu transpozíciu medzinárodnej dohody** o minimálnom zdaňovaní nadnárodných spoločností.

JANUÁR 2022

1. 1.

Euro nosíme v peňaženkách už **20 rokov**. Začína sa **Európsky rok mládeže**.

18. 1.

V oblasti vysokoškolského vzdelávania Komisia prijíma **dve nové iniciatívy s cieľom pripraviť univerzity v EÚ na budúcnosť** vďaka prehĺbeniu nadnárodnej spolupráce.

26. 1.

Komisia predkladá **vyhlásenie o digitálnych právach a zásadách** pre všetkých v EÚ.

14. 1.

Komisia prijíma návrh odporúčania Rady týkajúci sa **vzdelávania v oblasti environmentálnej udržateľnosti**.

18. 1.

Komisia uverejňuje **súbor nástrojov, ktoré majú pomôcť zmierniť zahraničné zasahovanie do výskumu a inovácií**.

27. 1.

Komisia prijíma **nové usmernenia o štátnej pomoci** týkajúcej sa **klímy, ochrany životného prostredia a energetiky**.

FEBRUÁR 2022

1. 2.

Komisia navrhuje **balík núdzovej makrofinančnej pomoci pre Ukrajinu** vo výške 1,2 miliardy eur.

2. 2.

Komisia navrhuje **stratégiu v oblasti normalizácie**, v ktorej predstavuje nový prístup k tomu, ako celosvetovo zabezpečiť väčšiu váhu noriem EÚ, ktoré podporujú hodnoty a odolný, ekologický a digitálny jednotný trh.

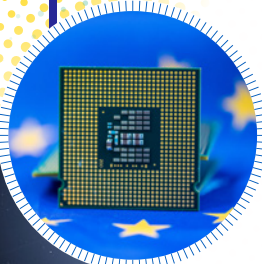

2. 2.

Komisia v zásade schvaľuje **doplňujúci delegovaný akt v oblasti klímy**, ktorý pomôže urýchliť prechod od tuhých alebo kvapalných fosílnych palív vrátane uhlia ku klimaticky neutrálnej budúcnosti.

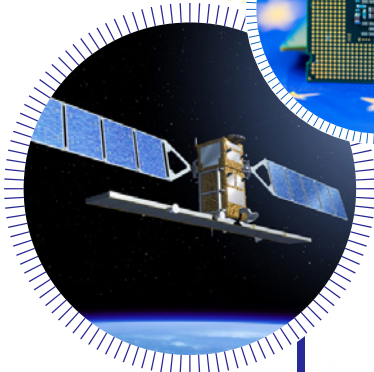
8. 2.

Komisia navrhuje komplexný súbor opatrení na zabezpečenie odolnosti EÚ, jej vedúceho postavenia v technológiách a bezpečnosti dodávok v oblasti **polovodičových technológií a aplikácií**.

15. 2.

EÚ zavádza **systém satelitnej konektivity** a zlepšuje manažment vesmírnej prevádzky v záujme digitálnejšej a odolnejšej Európy.

15. 2.

Komisia predkladá **opatrenia, ktoré majú prispieť k európskej obrane, zvýšiť mieru inovácií a riešiť strategické závislosti**. Tieto nové iniciatívy sú konkrétnymi krokmi smerom k integrovanejšiemu a konkurencieschopnejšiemu európskemu trhu v oblasti obrany, a to najmä vďaka posilneniu spolupráce v rámci EÚ.

17. – 18. 2.

Na **samite Africkej únie a EÚ** v Bruseli sa vedúci predstavitelia dohodli na spoločnej vízii do roku 2030. Podporí ju investičný balík Afrika – Európa, ktorý prinesie investície v hodnote 150 miliárd eur.

23. 2.

Komisia navrhuje **nový akt EÚ** o údajoch. Obsahuje pravidlá, ktoré upravujú, kto môže používať a čítať údaje vytvorené v EÚ vo všetkých hospodárskych odvetviach, aby sa zabezpečila spravodlivosť v digitálnom prostredí a otvorili sa príležitosti pre inováciu založenú na údajoch.

23. 2.

Komisia navrhuje **novú smernicu o náležitej starostlivosti podnikov** v oblasti udržateľnosti, v ktorej sa stanovujú pravidlá pre spoločnosti, aby dodržiavali ľudské práva a ochranu životného prostredia v globálnych hodnotových reťazcoch.

25. 2.

V odozve na vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine EÚ ukladá **d'alšie individuálne a hospodárske sankcie**. Tento druhý balík sankcií sa vzťahuje na sektory financií, energetiky, dopravy a technológií, ako aj na vízovú politiku.

19. 2.

V odozve na žiadosť Ukrajiny o pomoc zoči-voči eskalácii hrozieb zo strany Ruska aktivuje Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie **mechanizmus Európskej únie v oblasti civilnej ochrany**. Na Ukrajinu bolo do júna doručených viac ako 35 000 ton pomoci zo všetkých 27 členských štátov EÚ, Turecka, Nórska a Severného Macedónska.

23. 2.

EÚ sa dohodla na **prvom balíku sankcií s cieľom reagovať na to, že Rusko uznalo časti Doneckej a Luhanskej oblasti Ukrajiny, ktoré nie sú kontrolované vládou**, za nezávislé subjekty a vyslalo do týchto oblastí ruské jednotky.

28. 2.

EÚ schvaľuje **tretí balík sankcií voči Rusku**.

MAREC 2022

2. 3.

Komisia navrhuje **aktivovať smernicu o dočasnej ochrane** s cieľom poskytnúť rýchlu a účinnú pomoc ľuďom, ktorí utekajú pred vojnou na Ukrajine.

9. 3.

Komisia v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany zriaďuje **mechanizmus solidarity pre prevozy utečencov na lekárske účely** v rámci EÚ.

11. 3.

Začína pôsobiť **osobitná skupina pod názvom Freeze and Seize (Zmraziť a zaistiť)**, ktorú zriadila Komisia, aby na celom území EÚ zabezpečila účinné vykonávanie sankcií EÚ voči ruským a bieloruským oligarchom uvedeným na sankčnom zozname.

16. 3.

Komisia navrhuje **zmeny nariadenia o centrálnych depozitároch cenných papierov**, ktoré majú zefektívniť trhy v oblasti vyrovnania v EÚ a zároveň chrániť finančnú stabilitu, ktorá je kľúčovým prvkom Akčného plánu na vybudovanie únie kapitálových trhov z roku 2020.

8. 3.

Komisia navrhuje **iniciatívu Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe**, vďaka ktorej budú môcť členské štáty a regióny poskytovať núdzovú podporu ľuďom utekajúcim pred ruskou inváziou na Ukrajinu.

8. 3.

Komisia navrhuje **celoúnné pravidlá boja proti násiliu páchanému na ženách a domácnému násiliu**.

9. 3.

Vzhľadom na situáciu na Ukrajine a v reakcii na zapojenie Bieloruska do agresie EÚ ukladá **d'alšie cielené sankcie**.

15. 3.

EÚ ukladá v súvislosti s vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine **štvrtý balík hospodárskych a individuálnych sankcií**.

21. 3.

EÚ sa dohodla na **strategickom kompase pre silnejšiu bezpečnosť a obranu EÚ** v nasledujúcom desaťročí.

22. 3.

Komisia zriaďuje **jednotné kontaktné miesto na podporu ukrajinských výskumných pracovníkov**.

23. 3.

Komisia predstavuje **možnosti, ako zmierniť vysoké ceny energií** pomocou spoločných nákupov plynu a povinnosti zabezpečiť minimálne úrovne naplnenia zásobníkov.

23. 3.

Komisia prijíma **dočasný krízový rámec, ktorý členským štátom umožní využívať flexibilitu stanovenú v pravidlách štátnej pomoci**, aby mohli v kontexte invázie Ruska na Ukrajinu podporiť svoje hospodárstvo.

25. 3.

Komisia a Spojené štáty americké oznamujú, že sa v zásade dohodli na **novom transatlantickom rámci ochrany údajov**, ktorý povzbudí transatlantické toky údajov.

30. 3.

V **oblasti obehového hospodárstva** sa navrhujú nové pravidlá, aby sa v EÚ stali normou udržateľné výrobky, aby sa zlepšili obehové obchodné modely a aby sa posilnilo postavenie spotrebiteľov v zelenej transformácii.

22. 3.

Prvý deň uplatňovania **nariadenia o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte**. Pripravuje sa ním pôda pre nový celoúnijský dobrovoľný systém, ktorý má pomôcť ľuďom sporiť si na dôchodok.

23. 3.

Komisia predstavuje **opatrenia na posilnenie celosvetovej potravinovej bezpečnosti** a na podporu poľnohospodárov a spotrebiteľov v EÚ vzhľadom na rastúce ceny potravín a vstupné náklady.

24. 3.

Parlament a Rada dosahujú **politickú dohodu na akte o digitálnych trhoch**. Akt zabezpečí spravodlivé, otvorené a súťažieschopné digitálne trhy, aby digitálne podniky mohli rásť v rámci jednotného trhu a konkurovať v globálnom meradle.

28. 3.

Komisia prijíma odporúčanie pre členské štáty, aby vzhľadom na ruskú inváziu na Ukrajinu okamžite podnikli kroky v súvislosti so **systémami udeľovania občianstva alebo povolení na pobyt investorom**.

APRÍL 2022

6. 4.

EÚ prijíma **opatrenia na podporu regiónov Sahelu a Čadského jazera v Afrike**, pričom finančné prostriedky v celkovej výške 554 miliónov eur sa použijú na riešenie akútnej potravinovej neistoty a na posilnenie udržateľnosti potravinových systémov v dlhodobom horizonte.

6. 4.

EÚ reaguje na dôsledky ruskej agresie na Ukrajinu a avizuje podporný balík v hodnote 225 miliónov eur **na zlepšenie potravinovej bezpečnosti a odolnosti na Blízkom východe a v severnej Afrike**.

8. 4.

EÚ odsúhlasila **piaty balík reštriktívnych opatrení proti Rusku** v reakcii na jeho brutálnu agresiu voči Ukrajine a jej ľudu.

8. 4.

Predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová a vysoký predstaviteľ Josep Borrell navštevujú Ukrajinu a stretávajú sa s ukrajinským prezidentom Volodymyrom Zelenským. Predsedníčka von der Leyenová odovzdáva dotazník EÚ.

9. 4.

Na **celosvetovej darcovskej konferencii Stand Up for Ukraine** sa podarilo vyzbierať 9,1 miliardy eur pre ľudí utekajúcich pred ruskou inváziou v rámci Ukrajiny a do zahraničia, pričom Európska komisia prispela 1 miliardou eur. Európska banka pre obnovu a rozvoj prisľúbila ďalšiu miliardu eur.

20. 4.

EÚ si pripomína **30 rokov operácií humanitárnej pomoci a civilnej ochrany**, ktoré pomáhajú ľuďom v núdzových situáciách na celom svete.

23. 4.

Parlament a Rada dosahujú **politickú dohodu na akte o digitálnych službách**. V akte sa stanovuje bezprecedentný nový štandard zodpovednosti online platforiem, ktorý lepšie ochráni používateľov internetu a ich základné práva.

25. 4.

Predsedačka von der Leyenová a indický premiér Naréndra Módí zriaďujú **Radu EÚ – India pre obchod a technológie**.

26. 4.

Tím Európa zvyšuje **podporu krajín v Africkom rohu postihnutým suchom**, pričom EÚ a jej členské štáty prisľúbili celkovo 633 miliónov eur na zlepšenie potravinovej bezpečnosti.

27. 4.

Komisia navrhuje **politiku pre legálnu migráciu** vrátane iniciatív, ktoré budú prínosom pre hospodárstvo EÚ, posilnia spoluprácu s krajinami mimo EÚ a z dlhodobého hľadiska zlepšia celkové riadenie migrácie.

25. 4.

Komisia navrhuje **posilniť mandát Agentúry Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach**, aby mohla zhromažďovať a uchovávať dôkazy o vojnových zločinoch a v tejto súvislosti spolupracovať s medzinárodnými tribunálmi.

27. 4.

Komisia navrhuje **právny predpis EÚ a odporúčanie proti zneužívaniu žalôb** proti novinárom a obhajcom ľudských práv.

28. 4.

EÚ spolu s medzinárodnými partnermi predstavujú **Vyhlásenie o budúcnosti internetu**.

MÁJ 2022

3. 5.

Komisia otvára **európsky priestor pre údaje týkajúce sa zdravia**. Ľudia budú mať možnosť kontrolovať a používať svoje zdravotné údaje v domovskej krajine alebo v iných členských štátoch. Zároveň sa podporí skutočný jednotný trh s digitálnymi zdravotníckymi službami a produktmi.

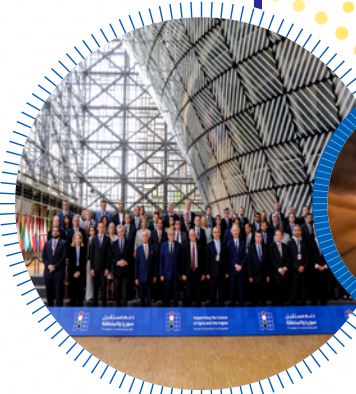
9. 5.

Završenie konferencie o budúcnosti Európy. Rok diskusií, debát a spolupráce medzi občanmi a politikmi sa završil v podobe 49 návrhov a viac ako 320 opatrení, ktoré by mali následne rozpracovať inštitúcie EÚ.

9 – 10. 5.

EÚ organizuje **6. bruselskú konferenciu na tému „Podpora budúcnosti Sýrie a okolitého regiónu“**, na ktorej sa vďaka prísľubom finančnej podpory v celkovej výške 6,4 miliardy eur na rok 2022 a ďalšie roky zmobilizuje pomoc Sýrčanom a hostiteľským komunitám v susedných krajinách. EÚ prisľúbila z tejto sumy viac ako 4,8 miliardy eur, pričom vyše 3,1 miliardy eur poskytla Komisia.

10. 5.

Dosiahla sa politická dohoda na **akte o digitálnej prevádzkovej odolnosti**, ktorý pomôže zabezpečiť, aby bol náš finančný systém odolnejší voči kybernetickým útokom a iným digitálnym rizikám.

11. 5.

Komisia navrhuje **nové právne predpisy EÚ, ktorými chce predchádzať sexuálnemu zneužívaniu detí online a bojovať proti nemu**.

11. 5.

Komisia navrhuje daňové stimuly pre kapitál s cieľom pomôcť **spoločnostiam rásť, upevňovať sa a zvyšovať svoju odolnosť**.

12. 5.

Na **druhom globálnom samite zameranom na ochorenie COVID-19** sa Komisia zaväzuje urýchliť zavádzanie a využívanie vakcín a ďalších opatrení proti ochoreniu COVID-19 v Afrike s podporou vo výške ďalších 400 miliónov eur.

12. 5.

V Tokiu sa koná 28. samit **EÚ a Japonska**. Obe strany opätovne potvrdzujú svoje úzke a všestranné vzťahy a začínajú digitálne partnerstvo.

12. 5.

Európska komisia navrhuje zriadiť **koridory solidarity**, ktoré pomôžu Ukrajine vyvážať poľnohospodárske výrobky.

13. 5.

Dosiahla sa politická dohoda o **nových pravidlách kybernetickej bezpečnosti sietí a informačných systémov**. Zabezpečujú, aby boli občania a podniky chránení a mohli dôverovať základným službám.

18. 5.

EÚ predkladá **plán REPowerEU** s cieľom promptne znížiť závislosť od ruských fosílnych palív a urýchliť zelenú transformáciu.

18. 5.

Komisia a vysoký predstaviteľ predkladajú **analýzu investičných nedostatkov v oblasti obrany** a navrhujú ďalšie opatrenia a kroky potrebné na posilnenie obrannej priemyselnej a technologickej základne v Európe.

18. 5.

EÚ predstavuje **strategické partnerstvo so štátmi Perzského zálivu**, ktoré má rozšíriť a prehĺbiť spoluprácu s Radou pre spoluprácu v Perzskom zálive a jej členskými krajinami.

18. 5.

Komisia prezentuje plány reakcie EÚ ako okamžité riešiť **medzeru vo financovaní Ukrajiny aj dlhodobú obnovu tejto krajiny**.

25. 5.

Komisia navrhuje **pravidlá, na základe ktorých by bolo porušenie reštriktívnych opatrení trestným činom**, ako aj pravidlá pre zmrazovanie a konfiškáciu aktív osôb, ktoré porušujú reštriktívne opatrenia, a iných zločincov.

23. 5.

Komisia prijíma **pohotovostný plán pre dopravu**, v ktorom sa stanovujú konkrétne opatrenia na ochranu dopravy v EÚ v čase krízy.

JÚN 2022

3. 6.

EÚ sa dohodla na **šiestom balíku reštriktívnych opatrení proti Rusku** vrátane zákazu dovozu väčšiny ruskej ropy.

7. 6.

Dosiahla sa politická dohoda o návrhu týkajúcom sa **rodovej vyváženosti vo vrcholových orgánoch spoločností**.

16. 6.

Na základe usmernenia Komisie z mája 2021 sa schvaľuje **nový Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií**.

22. 6.

Komisia prijíma návrhy na **obnovu európskej prírody** do roku 2050 a na **zníženie používania pesticídov o 50 %** do roku 2030.

23. 6.

Vedúci predstavitelia EÚ udeľujú **Ukrajine a Moldavsku** štatút kandidátskej krajiny. Uznávajú aj európsku perspektívu Gruzínska.

23. 6.

Stretnutie lídrov EÚ a krajín západného Balkánu pred zasadnutím Európskej rady v Bruseli.

24. 6.

EÚ predstavuje obnovený program **medzinárodnej správy oceánov**.

30. 6.

Parlament a členské štáty EÚ dosahujú politickú dohodu o novom nariadení, ktoré sa týka narušení spôsobených **zahraničnými subvenciami na jednotnom trhu**.

30. 6.

Predsedačka Komisie von der Leyenová a predsedníčka vlády Nového Zélandu Jacinda Ardernová oznamujú ukončenie rokovaní o **komplexnej obchodnej dohode**.

30. 6.

Spoluzákonnodarcovia dosiahli dohodu o európskom nariadení o kryptoaktívach. Tento nový právny rámec **bude chrániť spotrebiteľov, integritu trhu a finančnú stabilitu** a zároveň umožní ďalšie inovácie v sektore kryptoaktív.

JÚL 2022

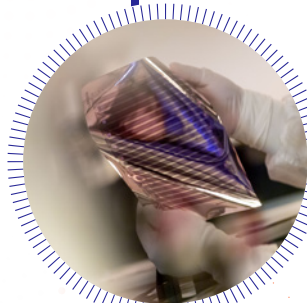
1. 7.

Začínajú platiť **nové pravidlá roamingu** – práve včas, aby si občania mohli nerušene užiť výhody roamingu za vnútroštátne ceny.

5. 7.

Komisia prijíma **nový európsky inovačný program**, ktorého cieľom je dostať Európu na čelo novej vlny špičkových technologických inovácií a startupov.

13. 7.

Správa o právnom štáte 2022: Komisia vydáva osobitné odporúčania pre členské štáty.

19. 7.

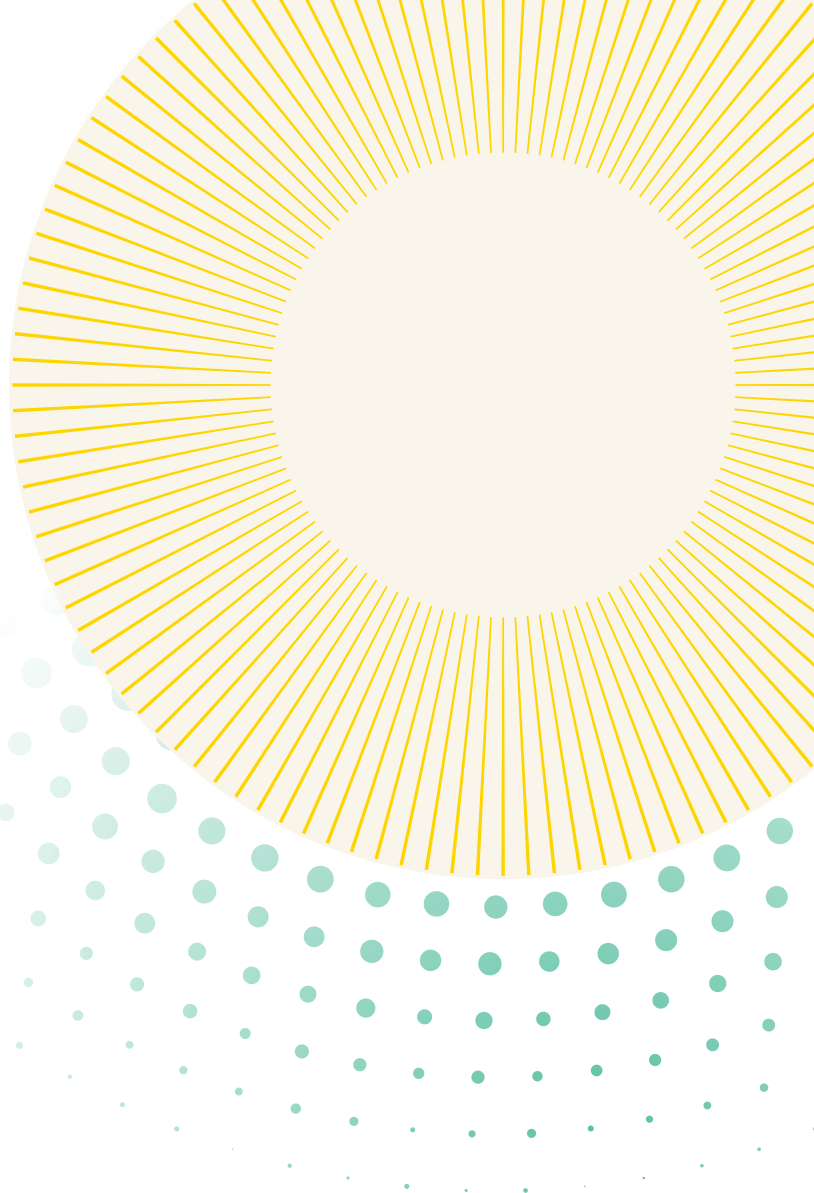
Európska únia začína **prístupové rokovania** s **Albánskom** a **Severným Macedónskom**.

20. 7.

Komisia predkladá návrh **Úspora plynu pre bezpečnú zimu**. Ide o nový legislatívny nástroj a plán na zníženie dopytu po plyne, ktorý má EÚ pripraviť na zníženie dodávok.

Európska komisia nezodpovedá za žiadne dôsledky vyplývajúce z opakovaného použitia tejto publikácie.

© Európska únia, 2022

Politika opakovaného použitia dokumentov Európskej komisie sa vykonáva na základe rozhodnutia Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39).

Pokiaľ nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené na základe licencie Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môže byť potrebné povolenie priamo od príslušných nositeľov práv. Európska únia nevlastní autorské práva na tieto prvky:

s. 17: obrazovku s percentuálnymi údajmi – zdroj: AdobeStock;
s. 29: chlapca, ktorý máva európskou vlajkou – zdroj: AdobeStock;
s. 38: Predajňa „Pulawska 20“ vo Varšave, Poľsko – © Konrad Smoleński;
s. 39: Kiril Slavov zo Sofie – © Vihren Georgiev;
s. 43: Solárne panely a veterné elektrárne – zdroj: AdobeStock; Inžinier a mladý technik – zdroj: AdobeStock; Vodíkové potrubie – zdroj: AdobeStock; Moderné zariadenie na výrobu bioplynu – zdroj: AdobeStock; Pracovník na streche solárnej elektrárne – zdroj: AdobeStock;
s. 45: Nadia Dobrianská doma v Blackrocku, Cork, Írsko – © John Allen;
s. 49: Mykola Carytonov – © Marc Llibre Roig;
s. 52: Adam King doma v Youghale, Grófstvo Cork, Írsko – © John Allen;
s. 59: Koláž jablone a traktor, zdroj: AdobeStock;
s. 60: Bosco Verticale, Miláno, Taliansko – zdroj: Unsplash; Maria Teresa Ferresová – © Marc Llibre Roig;
s. 65: Architekt – © Emmanuel Ikwuegbu, Unsplash; Sediaci muž – © Rayul,

Unsplash; Človek v tuneli v Zürichu – © Ricardo Gomez Angel, Unsplash;
s. 66: Tím webovej platformy na podporu Ukrajiny – © Marian Curcuta;
s. 67: Muž sadí strom – zdroj: © EÚ;
s. 68: Veterný mlyn – zdroj: © EÚ; Pracovníčka v kožiarske – zdroj: Shutterstock;
s. 71: Portrét francúzskeho novinára Frederica Leclerca-Imhoffa zabitého na Ukrajine © Bertrand Guay/AFP, Getty Images;
s. 73: Anna Ohnweilerovalá – © Christoph Ohnweiler;
s. 74: Anastasija Konovalová – © Ioana Moldovan;
s. 77: Levene Nijmanová a Leah Corsmitová – © Christophe Licoppe;
s. 80: Bosco Verticale, Miláno, Taliansko – © Daniel Seßler, Unsplash;
s. 81: Domy Inuitov – zdroj: iStock;
s. 85: Sentinel 1 – © ESA.

Zdroje ikon – Flaticon a AdobeStock

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

Print	ISBN 978-92-76-53346-7	doi:10.2775/942783	NA-07-22-502-SK-C
PDF	ISBN 978-92-76-53353-5	doi:10.2775/966501	NA-07-22-502-SK-N